

17562
Dr. CONSTANTIN CHIRICESCU

*Prea Sfințitului Atanasie Mironescu
Episcopul Râmnicului Noului
Severin.*

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

1905

1942

~~Im. 1959~~
Dr. CONSTANTIN CHIRICESCU

~~72562~~

74562

JTC

RĂSPUNS

*Prea Sfințitului Atanasie Mironescu
Episcopul Râmnicului Noului
Severin.*

132950

Donațiunea Maiorescu

234375

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA CĂRȚILOR BISERICEȘTI

1905

55

1944

Biblioteca nr. 1 seria nr. 1
 8 74562
 Cota
 Inventar: 132950

20157/01

RĂSPUNS

Statutul Academiei Române
 Statutul Academiei Române
 Statutul Academiei Române

B.C.U. Bucuresti

C132950

Administrațiunea Casei Bisericeii

Comunicat

74562

În ziarul *Voința Națională* No. 6130 dela 9 (22) Octombrie 1905, în rubrica: «*Sf. Sinod, hoțiile administratorului Casei Bisericeii și ministrul Vlădescu*», d. Dr. Constantin Chiricescu este învinovățit că «a vândut fără licitație, ceea ce este în contra legei, o mașină de imprimat icoane pentru suma de 4.500 lei». O asemenea mașină costând pe tipografia cărților bisericești 14.000 lei, urmează, zice *Voința Națională*, că d. Chiricescu, ca director al numitei tipografii, a produs tipografiei o pagubă de 9.500 lei.

Adevărul se restabilește în chipul următor:

Pentru motivele arătate de d. director al tipografiei cărților bisericești prin raportul cu No. 80 din 12/25 Mai 1904 (înregistrat la No. 12.445 în 12 Mai 1904), d. Spiru C. Haret, pe atunci ministru de culte și instrucțiune publică, a hotărât la 2. VI. 1904: «Se aprobă vânzarea mașinei celei vechi cu 5.000 lei».

Mașina de litografie avea s'o cumpere d. Carol Göbl din București; dar d-sa s'a oferit să plătiască suma de 5.000 lei în șase rate semestriale. Aceasta s'a adus la cunoștința administrațiunii Casei Bisericeii (temeiul No. 30.519 din 20 Decembrie 1904), căreia s'a comunicat de către d. director al numitei tipografii (raportul No. 317 din 18/31 Decembrie 1904), că stabilimentul grafic «Progresul» din Ploești oferă pentru mașină cu toate accesoriile ei 4.500 lei plățibili la ridicarea mașinei. În vedere că procentele la 5.000 lei întreceau scăzământul de 500 lei, d. P. Gârboviceanu, pe atunci administra-

tor al Casei Bisericeii, a aprobat oferta și mașina s'a vândut d-lui I. Gheorghiu, unul din proprietarii stabilimentului grafic «Progresul», cu lei 4.500.

Cât despre abuzurile ce ar mai fi comis d. Chiricescu la tipografia cărților bisericești, și în privința cărora *Voința Națională* face mărturisiri categorice, întemeindu-se pe un raport al P. S. Atanasie Mironescu, Episcopul Râmnicului-Noului-Severin, prezentat în Mai a. c. Sfântului Sinod, publicat în *Cuvântul Adevărului* și în *Voința Națională*, noi am scris Sfântului Sinod următoarea adresă cu No. 18.301/1905:

«Cu privire la adresa I. P. S. Voastre No. 96 a. c., înaintând un exemplar din raportul No. 102 al d-lui director al tipografiei cărților bisericești către I. P. S. Voastră, avem onoare a răspunde, că noi, cercetând acest raport, ne-am încredințat că d-sa a lucrat conștiințios și cu bună credință la tipografia cărților bisericești, aducându-i servicii însemnate, supunându-se respectuos și ordinelor ce a primit dela Sfântul Sinod în diferite împrejurări.

«Noi, dară, negăsind nimic în sarcina d-lui director al tipografiei cărților bisericești care să-i compromită calitatea de director al acelei instituțiuni, îl considerăm justificat și apărat».

Pentru desăvârșita restabilire a adevărului, mai adăogăm că, în ședința Sfântului Sinod dela 19 Octobrie 1905, P. S. Atanasie Mironescu, Episcopul Râmnicului-Noului-Severin, a declarat că și retrace raportul contra d-lui Chiricescu, director al tipografiei cărților bisericești, iar Sfântul Sinod a luat act cu mulțumire, în unanimitate, de acea declarațiune.

*de pe dos
de Chiricescu
te d' inor
la CR sa
de Chiricescu
de director
de tipografie
nr. 16/1905*

București, în 15/28 Septembrie 1905.

DIRECȚIUNEA
TIPOGRAFIEI CĂRȚILOR BISERICEȘTI

No. 102.

Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

Pe lângă Ordinul Inalt Prea Sfinției Voastre cu No. 97 din 18 Mai 1905 am priimit, în copie, Raportul înregistrat sub No. 171/1905, făcut contra mea și cetit în Sfântul Sinod, în ședința dela 13 Mai 1905, de către Prea Sfințitul Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Doctor Atanasie Mironescu.

Cu cel mai profund respect mulțumesc Sfântului Sinod pentru învoirea ce 'mi-a dat ca să spun și eu cuvântul meu, față cu invinuirile ce mi se aduc.

Răspunsul meu îl prezint tipărit, pentru două considerațiuni:

1) pentrucă Raportul cu No. 171/1905, ce mi s'a

*Inalt Prea Sfinției Sale
Inalt Prea Sfințitului Președinte al Sfântului Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române.*

Loco.

trimis în copie, s'a publicat în întregime și cu note explicative în o foaie bisericească numită «Cuvântul Adevărului» dela Râmnicu-Vâlcea, *monitorul oficios* al Sfintei Episcopii a Râmnicului Noului Severin, și în ziarul politic «Voința Națională»;

2) pentru ca fiecare I. P. S. și P. S. Membru al Sfântului Sinod să-l aibă la îndemână spre a-l putea cerceta și aprecia mai cu ușurință.

Căutând a pune oare care ordine în invinuirile din Raportul în cestiune, se constată:

Contul de gestiune al Tipografiei Cărților Bisericești pe anul financiar 1904—1905 nu s'a trimis Sfântului Sinod decât după ce s'a hotărât de către Sfântul Sinod ca să se dea ordin expres.

Afacerile Tipografiei sânt aproape lăsate în părăsire, căci:

- a). Lucrarea lui Teofilact nu s'a terminat încă.
- b). Noul Testament nici nu s'a început.
- c). Psaltirea, al cărei text a fost vizat de Comisiune încă din August 1903, de abia acum s'a terminat.
- d). Reimprimarea Mineelor și a altor cărți nu s'a făcut.

Directorul Tipografiei a uitat ce condițiuni i se cer spre a imprimă bine o lucrare.

Directorul Tipografiei absentează adesea dela Tipografie, fără concediu și fără suplinitor, și, în ciuda legii cumulului și spre paguba Tipografiei, ocupă funcțiuni multiple, dintre cari cea de Administrator al Casei Bisericești este chiar incompatibilă cu funcțiunea de Director al Tipografiei Sfântului Sinod, fiind și absurd a se controla singur pe sine.

Numai de formă Directorul Tipografiei a căutat a obține dela Sfântul Sinod autorizarea de a tipări cât mai multe cărți bisericești de ritual, ca să-și dea aparența de om activ.

În gestiunea financiară a Tipografiei pe 1904—1905, Comisiunea a constatat, cu mirare, că s'a îndoit leafa secretarului, zis și conservator, fără să se fi comunicat Sf. lui Sinod.

Ministerul de Culte și Instrucțiune Publică în loc să controleze, administrează Tipografia; astfel s'a făcut sub Guvernul trecut, dispunându-se ca transcrierea și imprimarea lui Teofilact să se plătiască din fondurile Tipografiei. Directorul Tipografiei n'a înștiințat pe Sf. Sinod despre aceasta și astfel a lipsit dela datoria sa ca funcționar ales de Sf. Sinod.

În contul de gestiune se arată în mod stereotip incasăările, cheltuelile, excedentele, dar nu și situația anuală a depozitu-

lui. Excedentul este iluzoriu când depozitul de cărți descrește mereu, fără a se pune la loc alte cărți.

Directorul Tipografiei ținând corespondența cu Sf. Sinod, prin Minister, dă a înțelege că a încetat de a mai fi la ordinele Sf-lui Sinod. El este dator să corespundă direct cu Sf. Sinod în toate cesiunile. Directorul a crezut în mod ușurelnic, că procedând astfel, va scapa de răspundere. Dar Directorul s'a prins într'un vârtej, și de frică să nu se înnece, se agață și de un pai—adecă de Ministru—sprijin atât de slab! În această învălmășală el a indus în eroare pe Ministru, punându-l să semneze nu tocmai corespunzătoarea Adresă cu No. 6350/1905 către Sf. Sinod; el a atins demnitatea Sfântului Sinod, făcându-l să stea de vorbă cu șeful de ateliere al Tipografiei, un subaltern al său.

Directorul Tipografiei Cărților Bisericești voește să figureze printre membrii Comisiunii Sfântului Sinod, pentru revizuirea cărților respective, deși nimeni nu-l alesese, nici nu-l autorizase pentru aceasta. Fără să aibă delegațiunea, și cutez a zice, nici priceperea—zice P. S. Dr. Atanasie Mironescu—și atribue meritul de a fi revizuit textul cărților bisericești, însemnând aceasta în câte o pisanie la sfârșitul cărților. Faptul acesta constituie un furt literar și un abuz de încredere.

Răspunsul meu este acesta:

1. Neprezentarea contului de gestiune pe 1904—1905.

Cu privire la această invinuire, una se cetește în Raport și alta în Sumarul ședinței Sf. Sinod din 4 Mai 1905,—Sumar pus la vot și aprobat fără vre o modificare, în ședința din 6 Mai 1905, fiind prezenți toți 16 Membri ai Sf. Sinod, deci și P. S. Raportor.

În Raport se zice: «în ședința dela 4 a. c., Comisiunea prin subscrisul a rugat pe Sf. Sinod să hotărască a se da ordin expres Direcțiunii Tipografiei și Comitetului redactor al revistei Biserica Ortodoxă Română, ca să trimită acele acte, când ele s'au și trimis».

În Sumarul trimis Ministerului pe lângă Adresa Sf. Sinod cu No. 94 din 18 Mai 1905, înregistrată la Administrațiunea Casei Bisericești sub No. 13037, cetim: «Terminându-se comunicările, P. S. *Episcop al Râm-*

nicului roagă a se interveni către D-l Ministru al Cultelor ca să se pună în vedere Direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești să înainteze și Sfântului Sinod bugetul și darea de seamă de gestiunea financiară pe fiecare an, spre a lua cunoștință, așa duple cum s'a stabilit cu ocaziunea trecerei controlului financiar al Tipografiei și Revistei, la Administrația Casei Bisericei. În urma discuțiunii urmată, se aprobă propunerea».

Nici la Minister, nici la Tipografie nu s'a comunicat acea propunere, aprobată de Sf. Sinod. Nu s'a comunicat fiindcă eră de prisos, căci chiar în ziua de 4 Mai 1905, când P. S. Dr. Atanasie Mironescu a făcut propunerea, contul de gestiune al Tipografiei eră la Cancelaria Sfântului Sinod, fiind trimis, în dimineața acelei zile, de către Administrațiunea Casei Bisericei, pe lângă Adresa cu No. 6250 din 4 Mai 1905.

Dacă P. S. Episcop Atanasie—expresiunea Comisiunii pentru Revistă și Tipografie—ar fi cercetat, ar fi scutit pe Sf. Sinod de a da un vot, căruia, prin forța împrejurărilor, a trebuit să nu i se dea curs. Ziua de 4 Mai 1905 eră ziua a doua de ședință, din sesiunea de primăvară a Sf. Sinod, iar nu ultima. Deci, timpul nu eră înaintat.

Contul de gestiune al Revistei pe 1904—1905 a fost prezentat Administrațiunii Casei Bisericei în ziua de 7 Mai 1905 (Raportul No. 23, înreg. la No. 11940) și s'a înaintat Sfântului Sinod pe lângă Adresa cu No. 6497 din aceeași zi, și, totuși, din aceasta nu s'a făcut vre un caz.

Prin urmare, prima invinuire cred că nu mă atinge, contul de gestiune fiind dat la vreme.

2. Afacerile Tipografiei sânt aproape lăsate în părăsire.

Mulțumesc respectuos P. S. Sale pentru buna voința ce are de a zice, «că afacerile Tipografiei sânt aproape lăsate în părăsire», iar nu *cu totul* lăsate în părăsire, ceea ce tot însemnează ceva.

Pe ce întemeiază P. S. Dr. Atanasie Mironescu această invinuire? Pe următoarele:

a. Lucrarea lui Teofilact nu s'a terminat încă.

Da! Lucrarea aceasta nu e încă terminată. Dar această constatare nu e de natură a formă convingerea, că afacerile Tipografiei sânt aproape lăsate în părăsire. Cartea aceasta erà menită a se prezentă cu ocaziunea serbărilor dela Iași din luna Octobree anul trecut. Cât pe-aci erà să nu se prezinte la timp nici vol. I, din cauză că prefața la «Teofilact» și tabla de materii la volumul întâi, P. S. Raportor Atanasie Mironescu le-a prezentat Tipografiei în luna Septembrie 1904 (una miă nouă sute patru), după ce, celelalte coale ale vol. I erau deja imprimate din luna Aprilie 1904. Ultima coală din vol. I complet s'a imprimat la 25 Septembrie 1904. Scriptele Tipografiei sânt de față; lucrul se poate controlă. Din Aprilie 1904 și până în Septembrie 1904, adecă timp de 5 luni, s'au imprimat 26 coale din volumul al doilea. Din Octobree și până la 26 Noembrie 1904 s'au imprimat alte 12 coale din vol. II, și, totuși, Tipografiei nu s'a dat spre tipărire restul acestui al II-lea volum decăt spre sfârșitul lui Ianuarie 1905 (una miă nouă sute cinci), până când se tipăriseră 6 coale din vol. III. Coala 7 din acest volum s'a dat Tipografiei spre tipărire la 16 Februarie; de atunci și până la 2 Mai 1905 s'au tipărit 15 coale din vol. III. Dacă în 5 luni s'au tipărit 26 coale din vol. II, cred că sânt destule 15 coale din vol. III, tipărite în 2 $\frac{1}{2}$ luni, căci, proporțional, s'au tipărit mai mult cu două coale.

Iacă tabloul de tipărire lui Teofilact:

No. volumului	No. coalei	D A T A			No. volumului	No. coalei	D A T A		
		Anul	L U N A	Ziua			Anul	L U N A	Ziua
I	1	1903	Octobre	11	II	19	1904	Iulie	21
	2			17		20			27
	3			21		21			27
	4			30		22			30
	5			30		23		August	4
	6		Noembrie	3		24			9
	7			5		25			11
	8			11		26			19
	9			14	I	I		Septembrie	9
	10			19		II			11
	11			25		III			17
	12			29		$\frac{1}{2}$ IV			18
	13		Decembrie	8		$\frac{1}{4}$ IV			18
	14			10		35*)			25
	15			15		36*)			25
	16			20	II	27		Octobre	10
	17			31		28			10
	18			31		29			10
	19	1904	Ianuarie	3		30			28
	20			10		31			28
	21			12		32			28
	22			16		33		Noembrie	2
	23		Februarie	11		34			2
	24			11		35			24
	25			19		36			24
	26			23		37			25
	27			26		$\frac{1}{2}$ 38			25
	28		Martie	8	III	1			26
	29			8		2		Decembrie	2
	30			9		3			8
	31			10		4			13
	32			11	II	38*)	1905	Ianuarie	3
	33		Aprilie	5		$\frac{1}{2}$ 39			4
	34			6	III	5			8
	$\frac{1}{2}$ 35			6		6			8
II	1			9	II	40			13
	2			29		$\frac{1}{4}$ 41			25
	3			29		$\frac{1}{8}$ 41			26
	4		Mai	22	III	7		Februarie	16
	5			22		8			16
	6			22		9			16
	7			22		10			16
	8			26		11		Martie	4
	9		Iunie	3		12			4
	10			3		13			4
	11			6		14			4
	12			6		15			21
	13			10		16			21
	14			18		17		Aprilie	5
	15		Iulie	5		18			11
	16			5		19			11
	17			5		20			13
	18			21		21		Mai	2

Prin urmare, cu regularitatea cu care s'a pre-dat Tipografiei materialul, cu aceeași regularitate s'a și imprimat.

b. Noul Testament nici nu s'a început.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu se mulțumește a zice, că imprimarea Noului Testament s'a hotărît de St. Sinod din toamna anului 1903. Pentru cetitor rezultă din această afirmare, că au trecut de atunci aproape doi ani, și, totuși, imprimarea nu s'a început. Țin a rectifică, că aprobarea de a se imprimă Noul Testament, nu e din toamna anului 1903, ci din 14 Mai 1903 (Ordinul No. 130 din 19 Mai 1903 al Sfântului Sinod). Dar, ori cum o fi, după P. S. Sa rezultă că, Directorul Tipografiei este vinovat de încetineală, de nepăsare, față de interesele Tipografiei.

P. S. Sa mai zice în Raport că, Comisiunea, din care făcea parte și P. S. Episcop Atanasie Mironescu, a revizuit Noul Testament, dar nu spune când. Spun eu: în Iulie 1904. Care va să zică: dela aprobarea dată de Sf. Sinod și până la priimirea textului la Tipografie, a trecut un an și două luni, cu toate că Directorul Tipografiei a provocat și oficial, cu No. 373 din 16/29 Februarie 1904, pe P. P. S. S. Membri din Comisiune, de a-i dà textul Noului Testament.

Textul Noului Testament, P. S. Dr. Atanasie Mironescu l'a trimis Tipografiei în Iulie 1904, adecă cu două luni mai înainte de a se prezentă vol. I din «Teofilact», cu ocaziunea serbărilor dela Iași. Eră cu puțință ca imprimarea să se înceapă atunci? Nu! Și iacă de ce: Din Adresa cu No. 143 din 24/7 Septembrie 1903 a Directorului Tipografiei Cărților Bisericești către P. S. Sa, P. S. Sa știe, că Tipografia nu dispune de mai mare cantitate de caractere garmond, decât de atâta cât s'ar putea culege două coale, format 6 quadrati. «Teofilact» este o carte care cuprinde o mulțime de note subliniare mari, așa de mari, în cât pagini a-

proape întregi sânt ocupate numai de note. Aceste note, după alegerea P. S. Sale (Rezoluția înreg. la Tipografie sub No. 290 în ²⁸/₁₁ Septembrie 1903), se imprimau și se imprimă cu caractere garmond. Tot aceste caractere au fost alese și pentru tipărirea Noului Testament, de către Comisiunea respectivă, din care făcea și face parte și P. S. Sa (să se vadă Raportul aprobat în ședința Sf. Sinod dela 14 Mai 1903 și comunicat Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești de către Administrațiunea Casei Bisericeii pe lângă Ordinul cu No. 22267 din 22 Noembre 1903). «Teofilact» are formatul: 11 quadrăți lungimea și $6\frac{1}{2}$ quadrăți lățimea. Noul Testament are formatul: $7\frac{3}{4}$ quadrăți lungimea, 5 quadrăți și 3 linii lățimea. Prin urmare, când trebuiă să se dea zor ca să fie gata de serbări cel puțin vol. I din «Teofilact» și litera eră ocupată cu imprimarea acestei lucrări, altă cantitate ne mai putându-se procura, mai puteă fi vorba de începerea Noului Testament?

Și apoi: a uitat P. S. Sa, că îndreptând textul porței unui Nou Testament tipărit în anul 1898, în Tipografia Curței Regale F. Göbl Fii din București, a șters însuși P. S. Sa cu mâna proprie a P. S. Sale anul 1898 și l'a înlocuit cu anul 1905 (una miă nouă sute cinci)? Textul e de față. Acel text a fost revizuit de P. P. S. S. Membri din Comisiune spre a se tipări în Tipografia Cărților Bisericești. P. S. Dr. Atanasie Mironescu a prefăcut pe 1898 în 1905 fiindcă știă bine, că Noul Testament n'o să se poată tipări până în anul 1905.

Lucrul astfel fiind, de ce se acuză Directorul Tipografiei, că încă nu s'a început imprimarea Noului Testament?

P. S. Sa mai zice, la 13 Mai 1905, în Raport, că Noul Testament «nici nu s'a început». Dacă P. S. Sa ar fi binevoit să se informeze dela Tipografie, s'ar fi încredințat, din scripte, că Noul Testament e în lucru din luna Aprilie 1905.

Dar poate să se zică: cum e cu putință acum să se imprime, de o dată, și restul din «Teofilact» și «Noul Testament», când nu sânt destule caractere garmond? Răspund: Serbările dela Iași au trecut. Nu mai avem nici un zor. Tipografia a cheltuit și va cheltui destul pentru o carte voluminoasă, în vederea unui profit material problematic, dat fiind numărul restrâns de cumpărători. Tipografia are deci trebuință să trăiască și din alte resurse, îndreptându-și activitatea și în alte direcțiuni. Totuși nu se va neglija continuarea și terminarea cărții lui Teofilact, mai ales că actualul Ministru de Culte și Instrucțiune Publică, Domnul Mihail Vlădescu, a pus la adăpost pe Tipografia Cărților Bisericești de neajunsul de a ține cine știe câtă vreme în depozit, o carte care costă mii de lei. Vom lucra mai încetșor la «Teofilact», mai repejor la Noul Testament, dar în măsura ce ne-o dictează materialul tipografic de care dispunem, căci caractere pentru locurile paralele la Noul Testament nu avem decât pentru o coală, cât și în măsura ce ne-o dictează greutatea corectării la Noul Testament, numai eu făcând câte patru corecturi la fiecare coală. Și astfel vom merge tot înainte, ca și în trecut, când P. S. Dr. Atanasie Mironescu «avea o deosebită plăcere a constată..... ce activitate vie domnià la Tipografie».

c. Psaltirea, vizată de Comisiune încă din August 1903, abia acum s'a terminat.

Țin să se noteze, că e vorba de o carte vizată, iar nu revizuită, și cu drept cuvânt, căci se știe, că Sf. Sinod a delegat din parte-Și membri ca să revizuiască împreună cu Directorul Tipografiei—precum voiu proba mai la vale—iar nu să vizeze textele cărților bisericesti.

În adevăr, membrii Sfântului Sinod, delegați în Comisiunea de revizuire, dar nu amândoi, adecă P. S. Episcop al Argeșului D. D. Dr. Gherasim Timuș și P. S.

Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu (P. S. Episcop al Huşilor Silvestru Bălănescu, al treilea delegat în Comisiune, nu mai trăia), ci numai unul din ei: al Râmnicului, *a vizat* «Psaltirea», şi nu în August 1903, cum se pretinde, ci *fără dată*. Psaltirea, în baza căreia avea a se face noua ediţiune, s'a comandat la Sf. Monastire Neamţu de către Directorul Tipografiei la $\frac{5}{18}$ Septembrie 1903 (Adresa No. 130), a sosit şi s'a şi plătit la $\frac{24}{7}$ Septembrie 1903 (actul justificativ No. 143). Eră, deci, cu putinţă ca *vizarea* să se facă în August 1903? Apoi: eră cu putinţă ca imprimarea să se fi început chiar atunci? Nu! P. P. S. S. Membri din Comisiune, doi la număr (P. S. Dr. Atanasie Mironescu face însă Raportul în numele a 3), le-a trebuit un an şi două luni pentru ca să revizuiască Noul Testament; cât timp îmi acordă însuşi P. S. Raportor ca să fi putut *revizui* eu singur, textul Psaltirei, *vizat* de P. S. Sa? Cât timp mi-a trebuit, cât nu mi-a trebuit, destul că Psaltirea am dat-o la tipar în ziua de 15 Iulie 1904, şi după 8 luni eră tipărită *gata*, în două culori. Lucrul cu revizuirea textului şi imprimatul a mers încet pentru ca să dau loc şi altor lucrări de-ale Sf. Sinod, ca: Iconografia, Teofilact, Pâne spre fiinţă, etc.; de-ale particularilor, ca: Teologia dogmatică vol. IV traducere după Silvestru dela Canev, Introducerea în Noul Testament de Dr. I. Cornoiu, Arheologia Biblică şi Introducerea în Vechiul Testament, alcătuite de mine, Celibatul civil... de B. Mangăru, Gramatica muzicală de I. Zmeu, Regele Carol traducere de Coşbuc, Despre salariu de Cosmulescu, etc.; apoi, revista «Biserica Ortodoxă Română» de $7\frac{1}{2}$ coale pe fiecare lună; imprimate (ca: registre, conturi, state, bonuri, etc.) dela Casa Şcoalelor şi Casa Bisericeii pentru suma de peste 8.000 lei; alte multe şi felurite imprimate mai mărunte. Lucrul a mai mers încet şi în vederea, că în depozit mai erau destule exemplare de vânzare din ediţia a doua a Psaltirei. La sfârşitul anului trecut financiar, adecă la $\frac{31}{13}$ Martie seara

1905, mai erau în depozit, din ediția II, 19 exemplare, și Psaltirea edițiunea III, de care vorbește P. S. Dr. Atanasie Mironescu, eră deja imprimată *atunci*, iar nu *acum*, adecă la 13 Mai 1905, cum afirmă P. S. Sa.

Și la urma urmelor, aș mai înțelege pe P. S. Raportor să-'mi facă invinuiri pentru imprimate neterminate, dar să vie în Sf. Sinod și să mă învinuiască că am terminat de imprimat Psaltirea, aceasta n'o pot înțelege.

d. Reimprimarea Mineelor și a altor cărți nu s'a făcut.

Retipărirea «Mineelor» am cerut-o eu Sfântului Sinod prin Raportul No. 24 din ⁶/₁₉ Mai 1903. Cu Ordinul No. 113 din 14 Mai acelaș an, nu din sesiunea de toamnă a anului 1903, cum se zice în Raport, mi s'a comunicat, că Sf. Sinod, în vederea Raportului Comisiunei pentru Revistă și Tipografie, privitor la Raportul meu No. 24/₁₉₀₃ a aprobat, între altele, a se imprimă și Mineele, în 3000 exemplare, «pe hârtia cea mai bună (cârpă)».

Administrațiunea Casei Bisericei prin Ordinul cu No. 10998 din 5 Iunie 1903 întreabă: cât va costă lucrarea? Prin Raportul cu No. 123/₁₉₀₃ am răspuns, că înainte de a se termina cu tipărirea, nu pot preciza cât va costă, mai ales că nu la toate cărțile—erau mai multe—mi se indică formatul, și la nici una nu se precizează felul caracterelor tipografice. Hârtia de cârpă pe care se cere a se imprimă Mineele (12 volume de câte 28 coale aproximativ), costă 192 lei mia de coale, ceea ce însemnează că numai hârtia pentru imprimatul numai al Mineelor, într'un tiraj așa de mare, ar costă vr'o 200.000 lei. Și am sfârșit astfel: «Rămânem în așteptarea hotărârei ce se va lua».

Atunci Casa Bisericei ne-a cerut situațiunea fondului Tipografiei și a numărului Mineelor, ce se mai află în depozit (Ordinul No. 19019 din 19 Sept. 1903).

Am arătat situația fondului, prin Raportul No. 154 din ²⁹/₁₂ Septembrie 1903, la care am anexat Referatul No. 263/1903—1904 al Părintelui Secretar-Conservator dela această Tipografie, privitor la situațiunea Mineelor. Casa Bisericeii a răspuns prin Ordinul No. 21231 din 1 Noembrie 1903: «pentru moment numărul Mineelor fiind îndeajuns, în depozitul acelei Tipografii, vom mijloci la timp pentru retipărirea lor».

Rezoluțiunea ce am pus pe acest Ordin, este aceasta: «Se va răspunde».

Iacă și răspunsul meu cu No. 275 din ¹⁹/₂ Noembrie 1903:

„Cu privire la Ordinul D-Voastre No. 21231/1903 avem „onoare a Vă aduce la cunoștință că, deși pentru acum avem „Minee destule, totuși retipărirea lor n'ar trebui începută prea „târziu, căci lucrul de revizuire și tipărire trebuind să dureze „câțiva ani, putem ajunge în situațiunea de a nu mai avea „Minee de vânzare, și, deci, interesele bisericești vor fi în „suferință.

„Având în vedere starea financiară a acestei Tipografii, este „imposibil a retipări Mineele pe hârtie de cârpă, precum am „avut onoare să Vă arătăm printr'un Raport anterior. De a „ceea credem că e bine a se retipări pe aceeași hârtie pe „care s'a retipărit Apostolul ediția III-a și Octoihul cel mare „ediția II-a,—hârtie destul de bună și puternică, care s'ar mai „putea întări prin adăogirea a 5 kilograme greutate la fie- „care miă de coale. Anexez o coală din hârtia în cestiune, „care, chiar dacă ar rămâne așa, este destul de rezistentă, „avându-se în vedere cunoscuta împrejurare, că fiecare Minei „nu se întrebuițează în biserică decât o lună pe an, așa că „durabilitatea Mineelor este asigurată pentru cine știe câtă „vreme.

„Dacă ar fi să se retipăriască Mineele pe hârtie din care „anexăm model, această Tipografie ar trebui să numere vr'o „50 sau 60 mii de lei. Această cheltuială fiind greu de su- „portat de o dată, Vă rugăm, D-le Administrator, să ne dați „autorizarea pentru a intra în înțelegere cu fabrica de hârtie „Leykam Josefsthäl din Viena, furnizoarea de hârtie a acestei „Tipografii, precum este cunoscut D-Voastre, ca să ne pro- „cure hârtia necesară pentru Minee, pe care hârtie s'o putem „achită treptat în timp de zece ani.

Casa Bisericeii a răspuns la 8 Decembrie 1903 prin Ordinul cu No. 23089: «de oare ce din Mineele ti-

părite mai sânt în depozit vre o opt sute de exemplare, nu e încă momentul a se începe tipărirea altei serii de Minee».

Prin urmare, Administrațiunea Casei Bisericeii, care are controlul material asupra Tipografiei Cărților Bisericești, a amânat imprimarea Mineelor, și, totuși, în Raport se cetește: «va trece mult timp până vor fi imprimate, dacă starea de fapt a Tipografiei va dăinui și pe viitor», adică dacă va mai aveà ca Director pe subscrisul.

Aceasta este justificarea mea, cu privire la Minee. Rog respectuos pe P. S. Raportor, care știe atâta de bine datele când s'au aprobat și s'au vizat sau s'au revizuit imprimatele, să binevoiască a arătà Sfântului Sinod: ***Când a revizuit P. S. Sa sau P. S. Gherasim Timuș Mineele? Și: Când le-a trimis Tipografiei spre imprimare?*** La ambele aceste întrebări nu se va răspunde afirmativ. Și dacă, eu, totuși, aș fi imprimat Mineele, de sigur P. S. Dr. Atanasie Mironescu ar fi cerut în Sf. Sinod ca ele să se tipăriască din nou, pe contul D-lui Chiricescu, căci el n'a avut în vedere textul pe care Comisiunea ar fi avut de gând să-l vizeze.

P. S. Sa vorbește și de «alte cărți» pe cari Directorul Tipografiei nu le-a imprimat, dar nu binevoește a spune pe nume acele cărți.

Poate că este vorba de tipărirea «Panihidei» la un loc cu «Rânduiala înmormântărei mirenilor», pe care am cerut-o prin Raportul No. 44 din ¹²/₂₄ Mai 1898, dar Sf. Sind, prin Ordinul No. 139 din 19 Mai 1898, n'a aprobat-o, în vederea Raportului făcut de P. S. Dr. Atanasie Mironescu.

Sau poate că este vorba de tipărirea «Cărței de Duhovnicie» în a doua edițiune, pe care am cerut-o

prin Raportul No. 248/1898, dar Sf. Sinod, prin Ordinul No. 308/1898, n'a încuviințat-o.

Sau poate că este vorba de tipărirea «Pidalionului», pentru care am cerut Sfântului Sinod cuvenita aprobare, prin Raportul cu No. 239 din ¹³/₂₇ Octobrie 1898, dar Sf. Sinod, prin Ordinul cu No. 302 din 23 Octobrie 1898, în vederea Raportului Comisiunei pentru luarea socotelilor Tipografiei și Revistei, asupra Raportului meu cu No. 239/1898, n'a aprobat a se tipări și Pidalionul.

Sau poate că este vorba de «Tipicul bisericesc», pentru a cărui reimprimare am făcut cerere la Sf. Sinod, prin Raportul cu No. 24 din ⁶/₁₉ Mai 1903, dar în Ordinul Sf. Sinod cu No. 113 din 14 Mai 1903, între cărțile aprobate a se reimprimă, în vederea Raportului Comisiunei pentru Revistă și Tipografie, privitor la Raportul meu cu No. 24/1903, nu figurează Tipicul bisericesc. Dacă se va întâmplă cumva ca, chiar anul acesta să nu mai avem Tipice bisericești de vânzare, apoi tot Directorul Tipografiei va fi vinovat?

Dacă acestea sânt cărțile neimprimite la cari se face aluziune—altele nu cunosc—atunci se vede lămurit cauza neimprimării lor.

Mai departe, când voi răspunde la invinuirea de sub No. 6, voi probă că, toate cărțile ce am cerut eu să se imprime și s'au aprobat, s'au imprimat, așa că nu eră de nevoe să zică P. S. Dr. Atanasie Mironescu, că eram dator să imprim de preferință acele «alte cărți», *ori cât de multe imprimate particulare mi s'ar fi prezentat, căci pentru aceasta aveam prevăzut în budget fond spre a angaja lucrători extraordinari.*

P. S. Sa ne vorbește de imprimate particulare și de fond pentru angajare de *lucrători extraordinari(!)*. Nu mă dau înlături de a stă de vorbă și pe această temă. În tabloul ce urmează se vede suma ce am avut la dispozițiune ca *fond pentru cazul sporirii numărului lucrătorilor*, și suma ce am realizat din imprimate particulare:

Anii Budgetari.	CHELTUELI.				+		-		Venituri din imprimare particulare.	
	Aprobate.		Efectuate.						L e i . B.	
	Lei.	B.	Lei.	B.	Lei.	B.	Lei.	B.	L e i .	B.
1898—1899	3.000.	—	689.	48	—	—	2.310.	52	16.010.	58
1899—1900	2.500.	—	1.029.	75	—	—	1.470.	25	13.457.	93
1900—1901	2.500.	—	71.	80	—	—	2.428.	20	14.160.	23
1901—1902	2.500.	—	591.	65	—	—	1.908.	35	7.775.	20
1902—1903	2.500.	—	1.367.	58	—	—	1.132.	42	11.516.	81
1903—1904	2.500.	—	1.956.	53	—	—	543.	47	11.400.	57
1904—1905	2.500.	—	1.528.	35	—	—	971.	65	12.425.	76
Total:	18.000.	—	7.235.	14	—	—	10.764.	86	86.747.	08

Prin urmare, în 7 ani întregi am avut 18.000 lei ca fond pentru cazul sporirii numărului lucrătorilor, am cheltuit din acel fond 7.235 lei 14 bani, iar veniturile din imprimate particulare au fost de lei 86.747 bani 08, adică s'a realizat mai mult cu lei 79.511 bani 94 decât fondul întrebuițat. Cum este cu puțință să creadă și să afirme P. S. Dr. Atanasie Mironescu, că 689 lei 48 bani a putut să producă, într'un an, 16.010 lei 58 bani, sau 71 lei 80 bani, a putut să producă, într'un an, 14.160 lei 23 bani, etc., sau suma totală de vr'o 8.000 lei, adunată pe 7 ani, a putut să producă suma totală de vr'o 80.000 lei, adunată pe 7 ani, după cum se vede din tabloul de mai sus?

Un exemplu mai special: P. S. Dr. Atanasie Mironescu și P. S. Dr. Gherasim Timuș știu că, «Istoria Bisericească», 2 volume, tradusă de P. P. S. S. L. L., s'a tipărit la această Tipografie, cu prețul *acordat* de P. P. S. S. L. L. (anexa la Procesul Verbal No. 178 din ²³/₆ Noembrie 1900), fiind membrii ai Comisiunii pentru luarea socotelilor Revistei și Tipografiei. Imprimarea a durat dela 24 Noembrie 1900 până la 31 Decembrie 1901 și, totuși, ultima rată din cost s'a plătit de P. S. Dr. Gherasim Timuș, partea P. S. Sale, la ⁵/₁₈ Mai 1903, iar de P. S. Dr. Atanasie Mironescu, partea P. S. Sale, la ²⁹/₁₁ Ianuarie 1904, mare parte din cost fiind trimis de P. P. C. C. Protoierei. Probabil că la acel timp se gândește P. S. Dr. Atanasie Mironescu, când zice în Raport: «aveam o deosebită plăcere a constată până mai acum

132950

un an și mai bine ce activitate vie domniã la Tipografie». Pentru imprimatul acelei Istoriei Bisericești am incasat și înregistrat lei 7.335 bani 50 (eliberând 15 chitanțe Prea Sfințitului Doctor Gherasim Timuș, și 21 Prea Sfințitului Doctor Atanasie Mironescu), deși ca fond pentru sporirea numărului lucrătorilor pe acel an, au fost 2.500 lei.

Prin urmare, nu numai din fondul în cestiune a trebuit să cheltuesc pentru imprimatele particulare, cum zice P. S. Dr. Atanasie Mironescu, că trebuia și trebuie să fac. Eu nu cunosc metoda de a cheltui te miri ce și a câștiga sume considerabile.

3. Directorul Tipografiei Cărilor Bisericești a uitat ce condiții i se cer spre a imprimă bine o lucrare.

Acest al treilea cap de acuzare P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu îl formulează astfel: «Această constatare făcută de Comisiune», adică neimprimarea de cărți hotărâte de Sf. Sinod a se tipări, «s'a confirmat pe deplin în sânul Sf. Sinod, chiar prin hârtiile cu rost și fără rost venite dela Direcțiunea Tipografiei și discutate în ședința dela 11 c. Unele din aceste hârtii ne-au format chiar convingerea că Directorul Tipografiei a uitat ce condiții i se cer spre a imprimă bine o lucrare, căci aveã aerul a reduce pe membrii Comisiunii pentru supravegherea imprimării lui «Teofilact» la rolul de simpli corectori, rezervându-și sie ultimul cuvânt în imprimarea acestei lucrări, cum vom arăta mai departe că a făcut la imprimarea cărților bisericești de ritual».

Se impune trebuința de a reproduce aici hârtiile la cari face aluziune P. S. Sa, numindu-le: «hârtii cu rost și fără rost». Acele hârtii sânt două: una cu No. 38 și alta cu No. 39 din 9/22 Mai 1905, adresate de mine Inalt Prea Sfințitului Președinte al Sf. Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române.

Acea cu No. 38 este aceasta:

„Se știe că, Sf. Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, în ședința din 8 Mai 1903, a priimit propu-

„nerea de a se imprimă tâlcuirea epistolelor Sf. Apostol Pavel,
„după Teofilact, făcută de fericitul întru pomenire Veniamin
„Costache Mitropolit, și a ales pe P. P. S. S. Episcopi al Ar-
„geșului și al Râmnicului Noului Severin, adevă D. D. Ghe-
„rasim și D. D. Athanasie, „ca să supravegheze această lu-
„crare a imprimărei traducerei menționate“.

„In „precuvântarea“ la acea tâlcuire, tom. I, pag. VI, se
„cetește: „Sfântul Sinod aprobă propunerea și alese pre e-
„piscopii de Argeș și Râmnic a supraveghia imprimarea“.

„Această supraveghere a imprimărei, căci de revederea
„manuscriptului după care se imprimă „Teofilact“ nu este
„vorba în hotărârea de mai sus a Sf. Sinod, s'a făcut de
„P. P. S. S. Episcopi al Argeșului și Râmnicului, la tom. I și
„al II-lea și la primele 21 coale din tom. III și cel din urmă,
„contribuind și eu la exacta tipărire.

„Totuși, la 6 Mai acest an, P. P. S. S. L. L., înapoiindu-mi
„întru nimic cercetată corectura la coala 22 din tom. III, mi-au
„scris, în plicul oficial cu No. 33 al Cancelariei Sf. Sinod:
„Comisiunea revăzând manuscriptul după care se imprimă
„Teofilact“ urmează că revizuirea corecturilor incumbă di-
„rectorului tipografiei, care este și rămâne răspunzător de
„greșelile tipografice ce s'ar constată în colile imprimate dela
„această coală a 21-a înainte“.

„In menționatul plic al Cancelariei Sf. Sinod negăsind nici
„o hârtie oficială, care ar purta No. 33, și, deci, neștiind dacă
„hotărârea dela 8 Mai 1903 a Sf. Sinod urmează a se exe-
„cută și pe viitor sau nu, ca astfel, întru ce mă privește pe
„mine ca Director al acestei Tipografii, să nu cad sub învi-
„nuirea că n'aș ține seamă de hotărârile Sfântului Sinod, cu
„cel mai profund respect Vă rog să binevoiți a dispune să
„mi se comunice dacă, față cu cele expuse, pot avea dreptul
„să revizuesc corectura de care e vorba. In caz afirmativ mai
„fac respectuoasa rugare, ca restul manuscriptului ce ur-
„mează a se imprimă, să fie vizat de Onor. Comisiune res-
„pectivă a Sf. Sinod.

Hârtia cu No. 39 și timbrată este aceasta:

„Cu cel mai profund respect înaintez în copie „Avizul“ de-
„la 6 Mai 1905, ce am priimit în acea zi dela P. P. S. S. E-
„piscopi al Argeșului și Râmnicului Noului Severin, în plicul
„No. 33 al Cancelariei Sf. Sinod, prin care aviz, între altele,
„sânt înștiințat, că voi fi chemat de P. P. S. S. L. L. la răs-
„pundere înaintea Sfântului Sinod pentrucă în mod nedrept
„și abuziv am pus la sfârșitul cărților bisericești ce s'au im-
„primat dela numirea mea ca Director al acestei Tipografii,
„că eu am revăzut textele.

„In virtutea dreptului de apărare, pe care legile noastre îl

„garantează fiecărui cetățean român, îmi permit a Vă rugă,
„I. P. S. Stăpâne, să binevoiți a dispune ca să mi se acorde
„acel drept, atunci când chestiunea va fi adusă în Sf. Sinod.

Acestea sânt hârtiile numite de P. S. Dr. Atanasie Mironescu: «cu rost și fără rost». Care din ele este cu rost și care este fără rost? P. S. Sa nu precizează. Eu pe amândouă le consider că sânt *cu rost*. Fără rost se poate privi «Avizul» din 6 Mai 1905, despre care este vorba mai sus și pe care îl transcriu aici, sub linie¹⁾. Directorul Tipografiei Cărtilor Bisericești nu poate priimi nici Avize, nici Ordine dela Membrii singuratici ai Sfântului Sinod, ci dela Sf. Sinod prin I. P. S. Președinte al Sf. Sinod. Cei cari au dat și au semnat «Avizul» și au dispus ca să mi se înainteze în plic, cu număr oficial din Cancelaria Sf. Sinod, fără ca în acel plic să fie vre o hârtie ce ar fi emanat dela Sf. Sinod, și în condica pentru înregistrarea hârtiilor eșite dela Sf. Sinod nu figurează vre una cu No. 33, pus pe plicul cu pricina;—cei cari au făcut cele arătate, zic, au silit pe P. Cuc. Director al Cancelariei Sf. Sinod să comită cel puțin o neregularitate de cancelarie, ca să nu calific lucrul prin expresiunea ce se cuvine.

Hârtiile mele cu No. No.: 38 și 39/1905—1906 sânt așa de cu rost, încât P. P. S. S. Episcopi: Gherasim Timuș al Argeșului și Atanasie Mironescu al Râmnicului Noului Severin s'au opus din răspuțeri la înregistrarea lor. Ele însă s'au înregistrat.

1) AVIS

«Comisiunea revăzând manuscriptul după care se imprimă «Teofilact» urmează că revisuirea corecturelor incumbă directorului Tipografiei, care este și rămâne răspunzător de greșelile tipografice ce s'ar constată în colile imprimate de la această coală a 21-a înainte. Dar de-acu nu urmează că Directorul ar avea drept a pune la sfârșitul cărții în-sămnearea, că el a revăzut textul, cum a făcut cu nedrept și abusiv pre-cedentele tipărituri bisericești ce s'au imprimat de la numirea lui ca Di-rector al tipografiei cărtilor bisericești, lucru pentru care va fi chemat la răspundere înaintea Sf. Sinod de Comisiunea alesă anume pentru revizuirea cărtilor bisericești de ritual.

«O dată cu aceasta se inapoiază corectura celei 22.

(s.s.) Gherasim Argeșiu
Athanasie Râmnic

6 Mai 1905.

Revin la conținutul celor două hârtii, spre a putea vedea cum rezultă din ele invinuirea, că Directorul Tipografiei a uitat condițiunile ce i se cer pentru a imprimă bine o lucrare.—

Prin hârtia cu No. 38 am făcut întrebarea aceasta: votul special, dat de Sf. Sinod la 8 Mai 1903, cu privire la supravegherea imprimării lucrării lui «Teofract», se mai menține sau nu?

Prin hârtia cu No. 39 am cerut să mi se dea voie ca să mă apăr de o acuzațiune cu care eram amenințat de către P. P. S. S. membri din Comisiunea respectivă a Sfântului Sinod.

Intreb: după care logică se poate deduce din acestea, că *Directorul Tipografiei Cărților Bisericești a uitat ce condițiuni i se cer spre a imprimă bine o lucrare?*

4. Directorul absentează adesea dela Tipografie, fără concediu și fără suplinitor.

P. S. Raportor Atanasie *Râmnic*, după ce a cecit în Sf. Sinod actul de acuzare contra mea, a prezentat o listă prin care cerea, între altele, să i se înainteze în copie de către subsemnatul: «ordin pentru aprobarea concediului, pentru desele absentări dela Tipografie, unele chiar în curs de săptămâni întregi». Acea listă am priimit-o pe lângă Ordinul cu No. 97 din 18 Mai 1905 al Sf. Sinod.

N'am numai un ordin pentru aprobare de concediu, ci mai multe:

1). Prin Raportul cu No. 57 din ¹⁹/₃₁ Mai 1898 am cerut Sfântului Sinod concediu de 30 zile, rugându-L să chibzuiască asupra persoanei ce mă va suplini. Prin Ordinul cu No. 155 din 22 Mai 1898 mi s'a acordat acel concediu și mi s'a lăsat libertatea în privința alegerii și recomandării persoanei care avea să mă supliniască pe timpul concediului. Prin Raportul cu No. 72 din ²⁶/₇ Mai 1898 am recomandat ca supli-

nitor pe Secretarul-Conservator al Tipografiei. Prin Ordinul cu No. 175 din 26 Mai 1898 s'a aprobat.

Inainte de a profită de acest concediu, am adresat Secretarului-Conservator al acestei Tipografii, D-lui Paraschiv Popescu, următorul Ordin cu No. 149 din 15/27 Iulie 1898:

„Cu începere de azi orele 6 séra voidnd a beneficia de concediul ce mi-a acordat Sf. Sinod prin Ordinul No. 155/1898, Vă rog să binevoiți a Vă conforma acceptărei pentru care ați semnat chiar pe menționatul Ordin.

„Vă încredințez suma de lei două mii (2.000) spre a face față cheltuelilor eventuale în limitele budgetului. Orî ce plată care se va face fără acte justificative în regulă, se va considera ca nefăcută.

„După cum știți, acoperemîntul caselor este așa de stricat că plouă în pod și apa oprindu-se în anumite vase, ele trebuiesc deșertate la fie-care ocaziune spre a nu se prejudicia cărțile din pod și localul. De asemenea în depozitul de cărți de la Sf. Mitropolie, în timpul ploiei apa se introduce pe sub ușă și pentru a nu se strica cărțile, este trebuință de cercetare după fie-care plóe. Pentru aceste considerente, Vă încredințez tóte cheile dela depozite.

„Veți executa tóte comandele oficiale și particulare în schimbul preșurilor fixate în tarif; veți semna pentru mine tótă corespondența; veți elibera chitanțe din condica cu matcă; pentru incasări, nu veți însemna nimic în „Jurnal“ sau în „Casa“, ci Vă veți face cuvenitele însemnări în propriul carnet. Așa și în privința cheltuelilor.

„Veți observa ca lucrul în ateliere să-'și aibă mersul normal. Concedii nu veți acorda nimenui.

„Vă încredințez și cheile dela biurou cum și o parte din cheile dela casa de bani“.

II). In anul 1899 n'am avut concediu, dar fiind și Director al Cultelor, plecam din București și lipsiam, în interes de serviciu, o zi, două, trei. Ba în luna August 1899 am fost rugat înscriș de însuși P. S. Raporator, Dr. Atanasie Mironescu, Episcopul Râmnicului Noului Severin, ca să mă duc la P. S. Sa, la Sfânta Monastire Cozia, unde eră stabilit, ca în toate verile. M'am și dus de două ori. Recunosc, că pentru aceasta nu pot produce copie de pe vre un Ordin, *dar dacă*

va fi trebuință, pot publică scrisoarea prin care P. S. Sa m'a chemat.

III). In anul 1900 am fost și în streinătate pentru ca să aduc la îndeplinire Ordinele cu No. No.: 234 din 20 Noembrie 1899 și 27 din 31 Martie 1900 ale Sf. Sinod, privitoare la ornamentarea Cărței de rugăciuni ce s'a oferit A. S. R. Principelui Carol, la ³/₁₆ Octobree 1900.

IV). In anul 1901 am fost iarăși în streinătate pentru ca să aduc la îndeplinire votul dat de Sf. Sinod la 16 Octobree 1900 (Ordinul No. 280 din 24 Oct. 1900 al Sf. Sinod), cu privire la ornamentarea Cărței de rugăciuni ce s'a oferit A. S. R. Principesei Elisabeta, la ²⁹/₁₂ Septembrie 1901.

V). In anul 1902, anul în care am făcut magazia Tipografiei și am reparat radical localul Tipografiei, scoțându-l din ruina în care se găsiă, n'am avut concediu și nici n'am lipsit.

VI). In anul 1903, anul în care Tipografia a trecut sub controlul material al Administrațiunei Casei Bisericeii, am avut concediu 30 de zile, dela numita Administrațiune.

Iacă cererea de concediu cu No. 60 din ¹⁴/₂₇ Iulie 1903:

„D-lui Administrator al Casei Bisericeii.

„Loco.

„Fiind silit să lipsesc din București între 17 sau 20 Iulie și 20 August a. c., spre a-mi vedea de sănătate, am onoare „a Vă aduce la cunoștință, că las—ca și în trecut—privegherea și conducerea acestei Tipografii, Părintelui Diacon Pa—raschiv Popescu, secretar și conservator al depozitului de „cărți, icoane și hârtie dela această Tipografie. Sfinția-Sa va „face vânzări și operațiuni provizorii de venituri și cheltueli. „Cheltueli va face numai pe cele mici și de urgentă necesitate. Pentru aceasta îi voiu lăsa la dispoziție atâția bani,

„câți voi chibzui că-î vor fi de neapărată trebuință. Afacerile importante ale acestei Tipografii le rezerv pentru mine și le voi dirige eu însumi din locul unde mă voi afla, și de va fi vre o necesitate urgentă, mă voi prezenta însumi în persoană la această Tipografie, chiar în decursul timpului cât sânt nevoit să lipsesc, în țară, iar nu în streinătate. Ultima corectură ce-mi este rezervată, mi se va trimite ca s'o fac acolo unde mă voi stabili.

Iacă și textul aprobării din partea Administrațiunei Casei Bisericeii, sub No. 16076 din 14 Iulie 1903:

„Domnului Director al Tipografiei Cărilor Bisericești.

„Subscrisul are onoare a Vă comunica cum că, am luat cunoștință de cuprinderea raportului D-Voastre No. 60 din 14 Iulie curent, relativ la concediul D-Voastre, și că aprobăm ca în lipsa D-Voastre, afacerile Tipografiei să fie girate de Păr. Diacon Paraschiv Popescu, secretar și conservator al depozitului, în condițiunile anume arătate în citatul raport.

Administrator, P. GARBOVICEANU

p. Contabil

Al. Philimon

Acest concediu l'am și întrerupt, precum se poate constată din Procesul Verbal No. 167 din $\frac{5}{18}$ August 1903.

Conducerea morală a Tipografiei am putut-o face și din depărtare, cum, de altfel, fac toți aceia, cari au atribuțiuni într'o localitate, dar le exercită și din altă localitate.

VII). In anul 1904, prin Raportul cu No. 123 din $\frac{1}{14}$ Iulie 1904, am cerut concediu până la începutul lunei August 1904, începând de a doua zi după serbarea celui de-al patrulea centenar dela moartea Domnului Ștefan-cel-Mare. Ca suplinitor am lăsat tot pe Păr. Diacon Paraschiv Popescu, secretar-conservator la această Tipografie. Casa Bisericeii a dat aprobare prin Ordinul cu No. 16322 din 7 Iulie 1904.

Tot în anul 1904, în vederea Ordinului cu No. 20834 din 29 Septembrie 1904 al Casei Bisericeii, am plecat la Iași, adresând secretarului-conservator dela această Tipografie, Părintelui Diacon Paraschiv

Popescu, următorul Ordin cu No. 185 din $\frac{1}{14}$ Octombrie 1904:

„Fiind invitat oficial de D-l Ministru al Cultelor și al Instrucțiunii Publice, de D-l Primar al Iașului și de P. Cuc. Director al Seminariului „Veniamin“, spre a asista atât la „sfințirea bisericilor: Sf. Nicolae-Domnesc și Sfinții Trei Ierarhi din Iași, cât și la serbarea primului centenar dela înființarea Seminariului „Veniamin“ din Iași, pe de o parte, iar pe de alta având a duce la Iași, pentru Familia Regală, câteva exemplare din tomul I al tâlcuirii la „Cele 14 trimiteri ale Sf. Apostol Pavel“, traduse de Mitropolitul Veniamin Costache, publicațiune imprimată pentru perpetuarea serbării numitului centenar;—las Cucerniciei Tale în grijă conducerea acestei Tipografii până la $\frac{5}{18}$ Octombrie 1904, când, vrând Dumnezeu, voiu fi iarăși în București.

VIII). Dela 1 Ianuarie 1905 am onoarea să fu și Administrator al Casei Bisericeii. Precum în anul 1899 și 1900, când eram Director al Cultelor, așa și de astă dată, lipsesc din București, în interes de serviciu, câte o zi, două, trei. La începutul lunii Februarie a. c. am lipsit mai mult de trei zile, nu «săptămâni întregi», precum se afirmă în Raportul P. S. Atanasie Mironescu. Am lipsit câte-va zile, ducându-mă la Gorj, cu ocaziunea alegerilor generale pentru Cameră și Senat, spre a-mi exercita dreptul cetățenesc de alegător, votând la colegiul I de Cameră și colegiul I de Senat. Absentarea aceasta de câteva zile a fost cu știrea Domnului Ministru de Culte și Instrucțiune Publică, precum se constată din următoarea hârtie oficială cu No. 14272 din 22 Iulie 1905, eșită dela Administrațiunea Casei Bisericeii:

„D-lui Director al Tipografiei Cărților Bisericești.

„Domnule Director,

„Domnul Ministru aprobând cele cuprinse în raportul Domniei-Voastre No. 82 din a. c, avem onoare a Vă trimite în copie acel raport, împreună cu rezoluțiunea Domnului Ministru.

„Primiți, Vă rugăm, Domnule Director, încredințarea deosebitei noastre considerațiuni.

p. Administrator, *Al. Philimon*

p. Șeful Serviciului, E. Meșederu

Iacă și anexa acestei hârtii oficiale:

„Copie după raportul No. 82 al Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești, înregistrat la No. 18088 din 16 Iulie 1905
„al Administrației Casei Bisericei.

19 Iulie 1905

Se aprobă.

VLĂDESCU

Domnule Ministru,

„In calitatea mea de Administrator al Casei Bisericeii ați
„binevoit a-mi încuviința (temeiul No. 17562 din 9 Iulie 1905)
„ca în timpul acestei veri, cu începere dela 15 Iulie, să viu
„dela Bușteni în București de două sau de trei ori pe săptămână
„ca să rezolv și să semnez corespondența dela Casa Bisericeii,
„cei, iar în cazul când vor sosi hârtii urgente, în zilele în care
„voi fi la Bușteni, să mi se expedieze acolo spre rezolvare
„și semnare. Aceasta până în luna Septembrie a. c.

„Eu fiind și Director al Tipografiei Cărților Bisericești, respectuos Vă rog să am aceeași încuviințare, lăsând conducerea acestei Tipografii, ca și până acum, cum am făcut și în luna Februarie a. c.—cu învoirea verbală a Domniei Voastre—pe timpul alegerilor generale pentru Cameră și Senat;—lăsând, zic, conducerea acestei Tipografii, Părintelui Secretar-Conservator, Diacon Paraschiv Popescu, rezervându-mi facerea corecturilor ultime la imprimatele ce se tipăresc sub auspiciile Sfântului Sinod și a da curs lucrărilor mai importante. Venind în fiecare săptămână în București, voi vedea și în persoană de interesele Tipografiei. Această încuviințare Vă rog să o am ori de câte ori interesele de serviciu ale Casei Bisericeii mă vor face să lipsesc din București.

Director, **Dr. CONST. CHIRICESCU**
(L. S. A. C. B.)

Pentru conformitate
Anton Ștefănescu

Cu toate acestea, nici în luna Iulie, nici în luna August n'am putut beneficia de încuviințarea despre care este vorba aici.

Deci, dela Tipografie n'am lipsit «fără a lua concediu dela cineva și (fără) a lua măsuri de suplinire în timpul absenței dela post»; din contra, când am fost silit să lipsesc, am avut concediu și suplinitor, și am luat toate măsurile pentru bunul mers al Tipografiei.

5. Directorul Tipografiei ocupă funcțiuni multiple.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu nedeterminând acele «funcțiuni multiple» ale Directorului Tipografiei, afară de cea de Administrator al Casei Bisericeii, trebuie să le arăt eu pe toate, în ordinea în care le-am dobândit: sânt Profesor la Facultatea de teologie, Director al Tipografiei Cărților Bisericești, Decan al Facultății de teologie, Profesor la Seminarul particular «Nifon Mitropolitul» și Administrator al Casei Bisericeii.

P. S. Sa zice: «în ciuda lezei cumulului..... ocupă funcțiuni multiple». Se știe însă că, legea asupra cumulului, tratează cu delicateță persoanele cari ocupă funcțiuni ce se profesază în virtutea unei alegeri. Ca funcțiuni pentru cari am fost ales și confirmat, nu numai, am pe cea de Director al Tipografiei și pe cea de Decan al Facultății de teologie. Pe când pentru postul de Director al Tipografiei Cărților Bisericești, cercul eligibililor este destul de larg, pentru postul de Decan, acel cerc este restrâns, cuprinde numai pe profesorii Facultății respective. Ca Decan al Facultății de teologie sânt neîntrerupt din anul 1900 luna Noembrie, când eram deja Director al Tipografiei, cu începere din luna Noembrie 1897, și, totuși, P. S. Dr. Atanasie Mironescu n'a întrebuintat, timp de 4 ani și jumătate, expresiunile: «în ciuda lezei cumulului», la adresa mea.

La catedra dela Facultatea de Teologie am suplinitor, din oficiu, căci dela 1 Ianuarie 1905 sânt și Administrator al Casei Bisericeii. La catedra dela Seminarul «Nifon»—*școală particulară*—am suplinitor, deși legea nu mă obligă. Prin urmare, iarăși nu poate fi vorba de «ciuda lezei cumulului».

Dar P. S. Sa mai zice în Raportul dela 13 Mai 1905, că funcțiunea mea «de Administrator al Casei Bisericeii este chiar incompatibilă cu funcția de Director al Tipografiei Sf. Sinod».

Răspund: La ¹⁶/₂₈ Aprilie 1899 am adresat I. P. S.

Președinte al Sfântului Sinod acest Raport cu No. 32:

„Pe ziua de astăzi având deosebita onoare de a mi se încredința postul de Director al Cultelor, cu cel mai profund respect îmi permit a aduce aceasta la cunoștința I. P. S. Voas-tre, spre cele de cuviință.

În «procese verbale ale ședințelor Sfântului Sinod din sesiunea de primăvară a anului 1899», cetim, la pagina 5 și 6:

„Se comunică dela biouru raportul cu No. 32 al D-lui Doctor C. Chiricescu, Director al Tipografiei Cărților Bisericești, prin care aduce la cunoștință, spre cele de cuviință, că în ziua de 16 Aprilie a. c. i s'a încredințat postul de Director al Cultelor.

„P. S. Arh. Pimen G. Piteșteanu“ (acum Episcop al Dunărei de jos): „Eu aș crede că Sfântul Sinod să nu decidă nimic asupra acestei hârtii, ci să rămâe a o discuta și decide în una din ședințele viitoare.

„P. S. Episcop al Râmnicului“ (autorul Raportului la care răspund): „Eu cred că înștiințarea ce ne face prin acest raport Directorul Tipografiei Sfântului Sinod provine mai mult din scrupulozitatea caracterului său. Domnia-Sa ca Director al acestei tipografii a crezut, că se cuvine a face cunoscut Sfântului Sinod, că i s'a încredințat un post din partea Guvernului. Dar eu sânt de părere, că postul de Director al Tipografiei Cărților Bisericești nu este de loc incompatibil cu postul de Director al Cultelor. Din contră aș crede, că ne putem mândri că persoana căreia noi am încredințat Direcția Tipografiei se bucură și de încrederea Ouor. Guvern. De aceea eu rog pe S-tul Sinod ca, luându-se act despre aceasta, să se treacă la ordinea zilei.

„I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte“ (actualul): „Eu cred că ar trebui să se întrebe D-l Chiricescu dacă binevoește să priimiască și această sarcină.

„D-l Ministru al Cultelor“ (adecă Domnul Take Ionescu, acum Ministru de Finanțe): „Din partea Guvernului nu este nici o obiecțiune.

„I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte: Pun la vot propunerea făcută de P. S. Episcop al Râmnicului de a se lua act și a se trece la ordinea zilei.

„Cine este pentru, să binevoiască a ridică mâna.

„S'a priimit.

Dela Sf. Sinod am priimit următorul Ordin cu No. 42 din 1 Mai 1899:

„Domnule Director,

„Am onoare a Vă comunica, că Sfântul Sinod în ședința „sa dela 1 Mai curent, a luat act de adresa Dv. No. 32/99 „și a decis că nu este incompatibilitate între postul ce-l o- „cupați la Tipografia Sf. Sinod și Direcția Cultelor și deci „să rămâneți la locul Dv. de Director al Tipografiei.

„Priimiți, Domnule Director, Arhiereshile Noastre binecu- „vântări.

Președinte, **Iosif Mitropolit Primat**

Director, Econom Ovidiu Muscelénu

Directorul Cultelor de altă dată este Administra-
torul Casei Bisericeii de acum, cu singura deosebire,
că atribuțiunile sânt mai multe și puterea e mai mare.

Cât pentru persoana mea, în anul 1899, după însuși P. S. Raportor Atanasie, a fost o scrupulozitate din parte-mi că am înștiințat pe Sf. Sinod despre numirea mea ca Director al Cultelor. Mai mult: postul de Director al Tipografiei, după vederile și ale P. S. Sale, nu erà de loc incompatibil cu postul de Director al Cultelor; ba erà o mândrie și pentru P. S. Sa că persoana care se bucurase de încrederea Sfântului Sinod, se bucurà și de încrederea Onor. Guvern. Guvernul—interpretatorul natural al legilor comune, deci și al legeri asupra cumulului—nu aveà nici o obiecțiune de făcut. Sf. Sinod a decis că nu e incompatibilitate între acele posturi. Totuși în anul 1905, tot după însuși P. S. Episcop Atanasie Mironescu, nu mai poate fi vorba de scrupulozitate, nici de compatibilitate, nici de creștineasca mândrie. Cărei împrejurări am a datori această schimbare? Căutând a-'mi face datoria, pe cât omeneste este cu puțință, fie ca Decan și Membru în Senatul Universitar, fie ca Administrator al Casei Bisericeii, îl voiu fi indispus cu ceva? Amicus Plato, sed magis amica veritas.

Dar P. S. Sa mai zice în Raport, că cele două funcțiuni ale mele: Director al Tipografiei și Administrator al Casei Bisericeii «sânt incompatibile între sine de oare ce potrivit uzului stabilit, urmează să se controleze singur pe sine, ceea ce e chiar absurd».

Cu toate acestea eu iau de martur, pentru corectitudinea mea, pe însuși P. S. Sa: în toți anii dela Noiembrie 1897 și până la Martie 1903, când Tipografia a trecut sub controlul material al Casei Bisericeii, m'a controlat, împreună cu ceilalți colegi din Comisiune, cu toată scrupulozitatea și rigurozitatea. Declare P. S. Sa dacă în actele mele a găsit vre o dată vre o incorectitudine cât de neînsemnată. P. S. Sa știe, ca mulți alții, că, în ce mă privește, controlul asupra actelor mele îl admit numai pentru ca să se satisfacă cerințele formale, prescrise de legi și de regulamente. Nu fug însă și nu voi fugi de control, căci el îmi va fi ca garanție de corectitudine nu numai în fața mea, ci și în fața altora. Dacă eu însumi îmi controlez actele mele și le găsesc corecte, pentru ca și cei ce mă vor controla să le găsiască corecte, de ce P. S. Sa, care m'a găsit corect totdeuna, se încearcă a pune și această pată de incorectitudine pe onestitatea mea, singura moștenire ce pot lăsa copiilor mei?

Insinuarea este atâta de fățișă și de revoltătoare, în cât trebuie să protestez în contra ei, din răspuțeri. Nu numai atât, dar caut în Arhiva Tipografiei și a Casei Bisericeii și găsesc următoarele acte pentru dărâmarea ei:

Pe lângă Raportul No. 23 din ³⁰/₁₂ Aprilie 1898 am înaintat Sfântului Sinod proiectul de budget al acestei Tipografii pe exercițiul 1898—1899, care s'a aprobat cu Ordinul No. 174 din 26 Mai 1898, în baza Raportului Comisiunii, al cărei Raportor eră P. S. Atanasie al Râmnicului. Din acel Raport reproduc următoarele:

„In ziua de 9 a. c. Comisiunea s'a transportat în localul Tipografiei spre a verifică la fața locului după scripte, sumele ce figurează în acest proiect de budget. Din această verificare Comisiunea a constatat că proiectul de budget este întocmit în condițiuni corespunzătoare dorinței Sfântului Sinod de a se cumpăni bine cheltuelile Tipografiei și pe cât posibil a se înfrână. Ceva mai mult. In acest proiect aflăm o nimerită inovație. Sumele respective la venituri și cheltueli se trec în paralel cu cele din budgetul anului trecut, a-

„rătându-se cu cât este în plus ori în minus..... Veniturile „sânt evaluate cu multă cumpănire. Din observarea lor ori „cine poate conchide că se vor realiza cu prisos. Așa proiectul de budget prezentat astă toamnă de către P. S. Arhiepiscopul Valerian Râmnicănean, fost Director, are la venituri „din vânzarea icoanelor *zece mii* de lei, s'au realizat însă pe „exercițiul 97/98 numai 3.087 lei. Din contra proiectul de față „are ca venituri din acest articol numai 2.000 lei. Deci lesne „se poate vedeà că venitul acesta se va realiza desigur în „plus..... Tot așa sânt evaluate și veniturile dela celelalte articole..... Proiectul înfățișează și venituri, ce nu figurau până „acum în budgetul Tipografiei: venituri din legatul cărților și „din transportul lor. Aceste venituri de asemenea sânt bine „cumpănite. Ele s'au evaluat în proporție cu sumele incasate „din aceste articole pe cinci luni din urmă ale anului financiar 1897—1898 și se vor realiza desigur în plus..... Cheltuielile sânt cumpănite ca și veniturile....“

Pe lângă Raportul No. 26 din ³⁰/₁₂ Aprilie 1898 am înaintat Sfântului Sinod contul de gestiune pe 1897—1898. În Raportul Comisiunii, semnat de P. S. Atanasie al Râmnicului ca Raportor, și înaintat Direcțiunii Tipografiei pe lângă Ordinul cu No. 157 din 22 Mai 1898, cetim: „Comisiunea.... s'a transportat „în ziua de 9 Mai la Tipografie și a verificat după scripte „la fața locului cele cuprinse în sus citatul raport și tablou. „Comisiunea cu această ocaziune a constatat: Veniturile precum și cheltuielile sânt înscrise regulat în condici. Cheltuielile s'au făcut în marginile budgetului și ale creditelor acordate ulterior.... Tabloul de gestiune ce ni s'a prezentat este „ca o oglindă unde ori cine poate vedeà cu înlesnire toate „operațiunile tipografiei. Chiar în ținerea contabilităței s'au „introdus mai multe ameliorări.... Din soldul de 30.852 lei 77 „bani aflător în casă la 1 Aprilie 1898 și realizat aproape în „întregul său de actualul Director, căci la 10 Noembrie 1897 „se află numerar în casă 2.484 lei 95 bani, Comisiunea a „aflat la 9 Mai a. c. 26.460 lei în numerar și efecte. Diferența în minus provine din efectuarea de comande de material pentru tipografie, cum se vede din piesele justificative „ce s'au prezentat. În vederea celor arătate Comisiunea opină „nează a se descărca Direcțiunea Tipografiei de gestiunea financiară pe exercițiul expirat.“

În acest Raport este vorba de *credite acordate ulterior*. Aceste credite au fost cerute de mine prin Raportul cu No. 424 din 17/29 Decembrie 1897. Au fost

aprobate provizoriu prin Ordinul cu No. 423 din 20 Decembre 1897 și definitiv prin Ordinul No. 96 din 11 Mai 1898, pe lângă care mi s'a înaintat Raportul No. 115/1898, semnat de P. S. Atanasie al Râmnicului, care se adresă astfel Sfântului Sinod: „...Una „din cauzele cele mai de căpetenie ce a adus Tipografia în „o stare financiară nesatisfăcătoare a fost și lipsa unui control regulat al depozitului de cărți și de hârtie din Tipografie..... Comisiunea a găsit că e justificată propunerea Direcțiunii“, adecă a mea, „de a se înființa la Tipografie un „post de Conservator..... Fostul Director incasă dela legător „o remiză. Prețul fixat în tarifa Tipografiei pentru legatul cărților eră mai tot al legătorului, care avea Tipografia ca un „debușeu al său. Noul Director a luat îndată dispoziția ca „suma ce se cuvine legătorului să fie înscrisă întregă la cheltuieli, iar suma ce se încasează după tarifa din vânzarea cărților legate, să fie înscrisă întregă la venituri. Tipografia „prin această dispoziție realizează un beneficiu cu mult mai „mare. De unde dela April până la 10 Noembre 1897“, data „venirei mele ca Director la această Tipografie, „beneficiul „Tipografiei din legatul cărților e de 216 lei, în ultimele 5 „luni este de 900 lei..... In tarifa Tipografiei se prevede costul transportului cărților. El privește pe cumpărător. Inșă „costul acesta nu se înscrie în trecut la venituri, deși nu se „cheltuiă pentru transport atâta cât e prevăzut în tarif, iar „ce se cheltuiă, se luă une ori chiar din banii Tipografiei. „Acum înșă costul transportului se trece după tarif întreg la „venituri, iar costul efectiv al transportului cărților—după chitanța poștei—se trece la cheltuieli.....“

Pe lângă Raportul No. 219 din $\frac{8}{20}$ Octobree 1898 am înaintat Sfântului Sinod proiectul de budget pe 1899—1900. S'a aprobat cu Ordinul No. 307 din 27 Octobree 1898, în care se face mențiune de Raportul No. 395 al Comisiunii pentru luarea socotelilor Tipografiei și Revistei Sfântului Sinod. In acest Raport, semnat de P. S. Gherasim al Argeșului, ca Raportor, se cetește: „... Proiectul de budget este bine „întocmit, pentru care opiniunea Comisiunii este a se aprobă „de Sf. Sinod cu modificarea, ca la venituri să se adauge „suma de lei 1.053 bani 71 ce Tipografia are a priimi dela „Revistă pentru imprimare, iar la cheltuieli suma de lei 1.200 „spor la salariul Directorului Tipografiei“. Din Comisiune făcă parte și P. S. Atanasie al Râmnicului și repa-

usatul întru fericire Silvestru Episcop al Huşilor.

Pe lângă Raportul No. 18 din $\frac{9}{21}$ Aprilie 1899 am înaintat Sfântului Sinod contul de gestiune al Tipografiei pe exerciţiul 1898—1899. Cu Ordinul No. 80 din 24 Mai 1899 al Sfântului Sinod s'a aprobat în baza Raportului No. 159/1899 al Comisiunei, semnat de P. S. Atanasie al Râmnicului, care zice: „... Comisiunea cercetând şi verificând după registre şi după actele justificative, veniturile şi cheltuelile în anul financiar 1898/99, a constatat următoarele: 1) Veniturile înscrise în condiţii „conspund cu comanda făcute şi păstrate în Arhiva Tipografiei; 2) Cheltuelile sânt justificate cu acte în regulă... Pe baza acestor constatări din care rezultă că situaţia financiară a Tipografiei este destul de satisfăcătoare, Comisiunea opinează a se da Directorului descărcare de gestiunea anului financiar 1898/99“.

În raportul anexat la Ordinul No. 83 din 24 Mai 1899 al Sfântului Sinod, P. S. Raportor Atanasie al Râmnicului zice: «... realizarea de venituri pentru tipografie din legatul şi broşatul cărţilor este o nimerită inovaţiune a actualului Director...».

În raportul anexat la Ordinul No. 168 din 15 Octombrie 1899 al Sfântului Sinod, P. S. Raportor Atanasie al Râmnicului zice: «... broşatul şi legatul cărţilor imprimare la tipografie, mulţămită măsurilor luate de actualul Director, aduce un bun venit Tipografiei...».

Pe lângă Raportul cu No. 143 din $\frac{4}{16}$ Octombrie 1899 am înaintat Sfântului Sinod proiectul de buget pe exerciţiul 1900—1901, pe care l'a aprobat cu Ordinul No. 182 din 19 Octombrie 1899, în baza Raportului Comisiunei, făcut de P. S. Atanasie al Râmnicului, care se exprimă astfel: „Comisiunea... controlând sumele înscrise în proiectul de buget cu cele trecute în registrele veniturilor şi cheltuelilor dela 1 Octombrie 1898 până la 1 Octombrie a. c. interval ce s'a luat de normă pentru evaluarea veniturilor şi a cheltuelilor tipografiei pe viitorul exerciţiu bugetar, a constatat următoarele:... veniturile prevăzute pe viitorul exerciţiu deşi toate sânt evaluate în minus totuşi întrec pe cele prevăzute în bugetul exerciţiului curent; aceasta provine din cauza că soldul la 1 Oct. 1898 eră de 31.341,11 pe când cel de la 1 Oct. 1899 este de 55.626,45 aşă dar cu 24.285,34 în plus.

„Este deci afară de orice îndoială că veniturile prevăzute în
„proiect sânt evaluate bine și că ele se vor realiza cu exactitate, dacă nu cu un excedent destul de însemnat. Proiectul de budget al tipografiei pe viitorul exercițiu 1900—1901 prevede cheltueli în sumă de 93.600 lei, ce este cu 5.032, ²¹/₁₀₀ mai mică decât suma prevăzută la cheltueli pe exercițiul curent... Comisiunea a găsit deci că și cheltuelile sânt bine cumpănite... proiectul de budget e bine echilibrat“....

Pe lângă Raportul cu No. 8 din 18/1 Aprilie 1900 am înaintat Sfântului Sinod contul de gestiune pe 1899—1900, aprobat prin Ordinul cu No. 146 din 17 Mai 1900, în baza Raportului Comisiunei, făcut de P. S. Atanasie al Râmnicului, care zice: „Comisiunea.... s'a transportat în ziua de 3 ale curentei luni la Tipografie și din cercetările făcute la fața locului a constatat următoarele:.... veniturile realizate prezintă un excedent de lei 18.685 bani 83. De aici se vede că veniturile Tipografiei pe anul budgetar 1899/1900 au fost evaluate bine..... Pentru trebuințele proprii ale Tipografiei s'a cheltuit în anul respectiv numai lei 68.797 bani 20. De aici se poate vedea că Direcția Tipografiei ține seamă cu punctualitate de dorința Sfântului Sinod ca cheltuelile Tipografiei să se înfrâneze cât se poate mai mult... Comisiunea a procedat apoi la verificarea veniturilor și cheltuelilor. A revizuit întâi casa și a găsit în ființă suma de lei 63.001,24 din cari lei 50.000 în două recipise ale Casei de Depuneri cu No. 65,325 din 15 Martie 1899 și 69,625 din 1 Mai 1899, iar restul în numerar, în un cec al Băncii Naționale No. 10,363 din 14 Martie 1900 și în rambursuri înregistrate. Cercetând condicile pentru înscrierea veniturilor și cheltuelilor cum și condica de desfigurare a depozitului de cărți, comisiunea a constatat că veniturile și cheltuelile sânt trecute regulat în condici, cheltuelile sânt justificate cu acte în regulă, iar condica de desfigurarea depozitului de cărți stă în concordanță cu cererile pentru trimiterea de cărți și cu veniturile înscrise din vânzarea lor.....“

Pe lângă Raportul cu No. 90 din 11/24 Octombrie 1900 am înaintat Sfântului Sinod proiectul de budget pe exercițiul 1901—1902, care s'a aprobat de Sf. Sinod cu Ordinul No. 280 din 24 Octombrie 1900 în baza Raportului Comisiunei, făcută de P. S. Atanasie al Râmnicului, care zice: „....Acest calcul în minus se impunea dată fiind actuala criză, și Direcția Tipografiei a dovedit și de astă dată o prevedere vrednică de laudă în

„alcătuirea bugetului ce privește veniturile.... Cheltuelile sânt
„calculate în minus cu lei 9.056 bani 50. Proiectul de bud-
„get al Tipografiei pe exercițiul 1901—1902 se prezintă deci
„bine echilibrat....“

Contul de gestiune pe 1900—1901 l'am înaintat
Sfântului Sinod pe lângă Raportul cu No. 2 din 5/18
Aprilie 1901 și a fost aprobat cu Ordinul No. 57 din
9 Mai 1901, în baza acestui Raport al Comisiunii
respective:

„*Inalt Prea Sfințite Stăpâne,*

„La Comisiunea pentru luarea socotelilor Tipografiei și Re-
„vistei Sfântului Sinod s'a trimis raportul Direcțiunii Tipo-
„grafiei No. 2 înregistrat la No. 25/1901, pe lângă care se
„alătură darea de seamă a gestiunii financiare a tipografiei
„în cursul anului financiar 1900—1901.

„Comisiunea compusă din P. P. S. S. Gherasim al Arge-
„șului, Atanasie al Râmnicului Noului Severin și subscrisul
„Raportor, transportându-se la fața locului în ziua de 2 Mai,
„din cercetările făcute a constatat următoarele:

1. „Veniturile realizate de tipografie în decursul anului finan-
„ciar 1900—1901 ating țifra de lei 125.909 bani 46, din cari
„dacă scădem lei 63.001 bani 24 cari se aflau în casă la 1
„Aprilie 1900 ne rămân lei 62.908 bani 22, venituri realizate
„în cursul anului bugetar trecut, în care Sf. Sinod aprobase
„la venituri suma de lei 126.050,00, care comparată cu cea
„realizată ne dă o diferență de 140 lei bani 54 în minus. A-
„ceastă diferență în mai puțin—ne lămurește Direcțiunea (să
„se vadă Raportul)—n'ar fi existat dacă Revista ar fi achitat
„mai înainte de încetarea anului financiar, suma de 3.833 lei,
„bani 50 ce debită către Tipografie din imprimat în cursul
„anului. Deci veniturile Tipografiei au fost bine evaluate, dar
„incasările n'au fost tocmai prospere, și față de criza finan-
„ciară prin care sântem nevoiți a trece, încă pot fi oare cum
„scuzabile ¹⁾.

2. „La cheltueli Tipografia atinge țifra de lei 68.733 bani 23
„sumă cu mult mai mică decât țifra de 103.136 lei, bani 50

¹⁾ P. S. Raportor Arhiepiscopul Sofronie V. Craioveanu, care figurează ca membru în Comisiunea în numele căreia P. S. Atanasie al Râmnicului Noului Severin a făcut la 13 Mai 1905 Raportul în contra mea, putea să-și amintească mai bine ca ori care altul, mai ales după explicările date, că nu se plătiese Tipografiei lei 395, costul unui oare care imprimat, și nu s'a plătit nici până azi restul de lei 340. Dacă numai acel cost se plătește până la ³¹/₁₃ Martie seara 1901, totalul veniturilor realizate în 1900—1901 nu eră în minus cu lei 140 bani 54, ci în plus cu lei 254 bani 46.

„cât aprobase Sf. Sinod a se cheltui în cursul anului financiar 1900—1901, deci, s'a cheltuit mai puțin decât prevederile budgetare cu 34.403 lei, bani 27.

3. „Făcând comparațiune între veniturile și cheltuelile Tipografiei pe exercițiul anului budgetar 1900—1901, avem în seara zilei de 31 Martie 1901 diferența de lei 57.176,,23, care, față de soldul de lei 63.001, bani 24 dela 1 Aprilie 1900 e mai mică cu suma de 5.825 lei, bani 01.

„În urma acestora, Comisiunea procedând la verificarea veniturilor și cheltuelilor, a revizuit mai întâi casa în care a găsit în ființă suma de 57.176 lei, bani 23 repartizată astfel: 40.000 lei depuși la Casa de Depuneri și Consemnațiuni cu recipisa No. 28.442 din 5 Martie 1901, și: 17.176 lei, bani 23 în numerar.

„Cercetând apoi condicile în cari s'au înscris veniturile și cheltuelile, precum și condica de radiarea în parte a depozitului de cărți vândute, s'a constatat că: veniturile și cheltuelile sânt înregistrate în mod regulat în condici; cheltuelile asemenea au fost justificate cu acte în regulă, iar condica de radiarea în parte a depozitului de cărți, stă în concordanță directă cu cererile pentru expediere de cărți precum și cu sumele înscrise din vânzarea lor.

„Intemeiată pe aceste constatări, Comisiunea este de părere a se da descărcare Direcțiunii Tipografiei de gestiunea exercițiului anului budgetar 1900—1901, iar prin subscribul Raportor cu smerenie supune rezultatul lucrării sale Sfântului Sinod spre a decide cele ce se va crede de cuviință.

Raportor, † Sofronie V. Craioveanu

Pentru mai multa clarificare a lucrului reproduc aici și Raportul meu cu No. 2 din $\frac{5}{18}$ Aprilie 1901, la care se referă P. S. Arhiepiscopul Sofronie Vulpescu Craioveanu în Raportul de mai sus:

„Darea de seamă asupra gestiunii acestei Tipografii în decursul anului financiar 1900—1901 se cuprinde în tabelele: A, B și C, tipărite pe paginile următoare acestea.

„Soldul de lei 63.001 bani 24 dela $\frac{1}{14}$ Aprilie 1900, adăugând la venitul de lei 62.908 bani 22, realizat în decursul anului financiar 1900—1901, dă țifra de lei 125.909 bani 46. Acastă țifra, față cu suma de lei 126.050,,00 proiectată de subsemnatul și aprobată de Sfântul Sinod ca venit pe exercițiul 1900—1901, ni se prezintă, deci, mai mică cu lei 140 bani 54. Cu toate că diferența acastă în minus este neînsemnată—în vederea greutatei de a calcula și prevedea cu un an și jumătate înainte, veniturile posibile de realizat în decursul unui an financiar întreg—am ținut s'o scot la ivelă.

„Acea diferență în minus putea fi cu mult mai mare față cu
„împuținarea destul de simțită a vânzării cărților de ritual,
„provenită în mare parte din pricina crizei prin care trecem,
„etc. Inșă, pentru anul financiar 1900—1901, acea diferență
„putea să fie *în plus* cu 3.692 lei 96 bani peste prevederile
„budgetare, dacă am fi fost în plăcuta pozițiune de a priimi
„dela Revista „Biserica Ortodoxă Română“ restul de lei 3.833
„bani 50, cît ne-a rămas datore la ³¹/₁₃ Martie 1901 pentru
„imprimatul și broșatul ei pe anul 1900—1901. In budget
„aveam la venituri 15.000 lei pentru imprimarea Revistei, dar
„nu ni s'a plătit pînă acum de cît 11.250 lei.

„Cheltuelile au atins țifra de lei 68.733 bani 23. Acéstă
„țifră față cu suma de lei 103.136 bani 50, hotărîtă de Sfin-
„tul Sinod ca să se cheltuiască în decursul anului financiar
„1900—1901, ni se prezintă, deci, mai mică cu lei 34.403
„bani 27.

„Diferința dintre venituri și cheltueli este, prin urmare, de
„lei 57.176 bani 23. Acéstă sumă constituie excedentul dela
„³¹/₁₃ Martie s'era, 1901. Față cu soldul de lei 63.001 bani
„24 dela ¹/₁₄ Aprilie 1900, ea este, deci, mai mică cu 5.825
„lei și 01 ban. E mai mică nu pentru cuvîntul că acéstă Di-
„recțiune n'ar fi căutat să înfrîneze cheltuelile (probă este
„suma de lei 34.403 bani 27 în mai puțin de cît era hotă-
„rît să se cheltuiască), ci e mai mică: a) din cauza că dela
„Revistă nu s'a plătit restul arătat de lei 3.833 bani 50, și
„b) din cauza că suma de lei 4.528 bani 25 plătită de a-
„céstă Tipografie pentru Revista „Biserica Ortodoxă Română“
„în anul financiar 1900—1901, s'a hotărît a intră în casa
„Tipografiei în decursul anului financiar 1901—1902; așa că,
„soldul dela ¹/₁₄ Aprilie 1901 urmă a fi de lei 65.537 bani
„98, deci, mai mare cu lei 2.536 bani 74 de cît cel dela ¹/₁₄
„Aprilie 1900.

„Se vede, așa dar, că, cu tótă diferența în minus de lei
„140 bani 54, la venituri, față cu prevederile budgetare, și
„cu tótă diferența în minus de 5.825 lei 01 ban a soldului,
„față cu soldul dela ¹/₁₄ Aprilie 1900, situația financiară a
„acestei Tipografii, la finea anului 1900—1901, nu e mai pe
„jos de cît cea dela finea anului 1899—1900. Se arată a-
„céstă și în tabela litera D, dela sfîrșitul acestei dări de sémă.
„Acolo se notéză atit veniturile și cheltuelile, cît și diferența
„dintre ele, dela ¹/₁₃ Aprilie 1897 pînă la ³¹/₁₃ Martie 1901,
„pe fie-care an financiar. Cu tótă sporirea salariilor și cu
„tôte cunoscutele cheltueli extraordinare ce a avut de întim-
„pinat acéstă Tipografie mai ales în decursul anilor finan-
„ciari 1899—1900 și 1900—1901, am satisfacția a constata
„că, cu ajutorul lui Dumnezeu, pe cînd excedentele au tot

„crescut, cheltuelile s'au tot împuținat, din an în an, de cînd
„am onórea de a conduce această Tipografie.

Proiectul de budget al acestei Tipografii pe exercițiul 1902—1903 l'am înaintat Sfîntului Sinod pe lângă următorul Raport cu No. 82 din ¹⁵/₂₈ Octobre 1901:

„Cu cel mai profund respect înaintez pe lângă acesta proiectul de budget al acestei Tipografii pe exercițiul 1902—1903 pentru a fi supus discutărei și aprobărei Sfîntului Sinod.

„A. Ca și mai înainte așa și dela venirea mea aici ca Director (¹⁰/₂₂ Noembre 1897) tot-de-una cînd a fost ocaziunea „să înaintez Sfîntului Sinod vre un proiect de budget al acestei Tipografii, am luat de bază, la evaluarea veniturilor, „veniturile realizate în timpul cel mai apropiat de epoca facerei budgetului, adecă dela Octobre pînă la Octobre, căci „așa a fost și este uzul de a se prezenta, cu șese luni înainte, în Octobe, Sfîntului Sinod, budgetul pentru anul financiar ce urmează, cu începere dela Aprilie.

„Abatere dela această regulă am făcut cu proiectul de budget pe exercițiul 1898—1899, potrivit Ordinului Sfîntului Sinod No. 410/1897, căci predecesorul meu, Prea Sfințitul Arhiepiscop Valerian Rîmniceanul, membru al Sfîntului Sinod, de „dóuă orî a prezentat, în tóamna anului 1897, proiectul de „budget și de dóuă orî a fost înapoiat „spre a'l întocmi din „nou, evaluînd veniturile cu mai multă exactitate și aproximație și cumpănind mai bine cheltuelile“. Atunci numai, în „³⁰/₁₂ Aprilie 1898, am evaluat veniturile pe exercițiul 1898—1899, în baza operațiunilor financiare ale anului budgetar „ce se încheiase cu o lună de zile mai înainte.

„Acésta a fost o ocaziune bună, deși excepțională, de a se „face un proiect de budget, evaluîndu-se veniturile, la începutul unui an financiar și pentru acel an financiar, după „veniturile realizate în nu de mult trecutul an budgetar.

„De alt-fel, dacă aveam să fac bună óră proiectul de budget pe exercițiul 1899—1900, cum l'am și făcut în Octobe „1898, înaintîndu-l Sfîntului Sinod pe lângă Raportul No. 219, „și aș fi evaluat veniturile după cele realizate în anul financiar 1898—1899, ácésta n'ar fi însemnat alt de cît că m'aș „fi gîndit la un plan de gospodărie bazat pe calcule închipuite.

„Că lucrul este așa dovedește împrejurarea că, în anul financiar 1896—1897 s'au vîndut cărți de lei 66.180,,84, iar „în anul următor, de lei 56.135,,44; sau: în anul 1899—1900 „s'au vîndut cărți de lei 39.667,,85, iar în 1900—1901, de lei „28.319,,88.

„A trebuit, decî, ca atunci și de atunci încóci să ău de „bază, cum zisei, în ce privește numai veniturile, veniturile

„realizate în timpul cel mai apropiat de epoca facerii bugetului, adică dela Octobree pînă la Octobree, cu tóte că la alcătuirea proiectului de buget e bine să se aibă în vedere operațiunile anului bugetar obicînit; iar acesta nu atît pentru evaluarea veniturilor, cît pentru prevederea cheltuelilor, cari de alt-fel s'au prevăzut tot-de-una în vederea cheltuelilor unui an întreg financiar, iar nu în vederea cheltuelilor dela Octobree pînă la Octobree, căci acestea se efetuéză în dóuă exerciții.

„Tipografia acesta, ca și alte instituțiuni similare, nu are venituri sigure, ca alte instituțiuni. Stocul ei de cărți nu e o garanție pentru realizarea veniturilor propuse, cari în anul acesta pot fi mai mici decît în anul trecut, sau invers. Singurul capital sigur al acestei Tipografii este suma disponibilă ce are și procentele dela ea. S'ar mai putea privi ca venit sigur suma pentru imprimatul și broșatul revistei „Biserica Ortodoxă Română“; dar și această sumă nu se plătește tot-de-una la vreme. De aceea, fiind vorba de a se evalua veniturile acestei Tipografii, nu folosește aproape la nimic constatarea veniturilor anului trecut financiar, pentru ca în baza lor să se evalueze veniturile din anul viitor financiar.

„Un alt sistem de evaluarea veniturilor este și acesta: să se ia de bază încasările pe mai mulți ani în urmă, și, în vederea mediei ce ar rezulta, să se fixeze veniturile din exercițiul 1902—1903. Acest sistem se póte aplica la formarea bugetului Statului, de exemplu, nu însă și la formarea bugetului acestei Tipografii, căci la din contra n'aș putea propune venituri realizabile pentru cuvîntul că, veniturile din vînzarea cărților (cele mai însemnate venituri) se împuținéză—cel puțin pentru un timp—în măsura în care Bisericile și credincioșii își procură cărțile trebuincioase de cari se pot sluji mai mulți ani fără a se simți trebuința de înlocuirea lor. Acestea le-am zis și la ^{8/20} Octobree 1898 în Raportul meu No. 219, către Inalt Prea Sfinția-Vóstră, cînd făcusem și o propunere cu privire la timpul și felul formării bugetului acestei Tipografii.

„Cum că prevederile mele s'au realizat, este dovadă alăturatul proiect de buget în care se arată mersul veniturilor în cei din urmă cinci ani. Pe cînd în anul 1896—1897 s'a încasat din vînzarea cărților lei 66.180,,84, în anii următori veniturile din asemenea vînzare s'au împuținat treptat, așa că în anul 1900—1901 abia s'a realizat venitul din vînzarea cărților de lei 28.319,,88.

„Cum că sistemul mediei veniturilor pe mai mulți ani în urmă, aplicat la evaluarea veniturilor în anul financiar 1902—

„1903 nu se p^ote aplica la formarea bugetului acestei Ti-
„pografii pe acel an, se arat^ă din compara^{ția} aceleⁱ medii cu
„veniturile ultimului an financiar. De exemplu: media veni-
„tului din vⁱⁿzarea c^ăr^ților ^{în} ultimii 5 ani este de lei 48.708,,45.
„În anul 1900—1901 s'a realizat venitul din vⁱⁿzarea c^ăr^ților
„de lei 28.319,,88. Pentru anul 1902—1903 eu unul n'aș putea
„trece ^{în} buget suma medie de lei 48.000, deci, mai mult
„cu lei 20.000 de c^{ît} s'a realizat anul trecut, ca ven^{it} din vⁱⁿ-
„zarea c^ăr^ților. Sau: n'aș putea trece ^{în} bugetul anului 1902—
„1903 suma totală medie de lei 89.312,,44, ca realizabilă, c^înd
„suma totală a veniturilor ^{în} anul 1900—1901 a fost de lei
„62.908,,22. Diferin^{ța} de lei 26.404,,22 dintre aceste două su-
„me totale fiind prea mare, nu mă pot bizui să cred că s'ar
„putea realiza ^{în} anul financiar 1902—1903.

„Așa fiind, la facerea alăturatului proiect de buget, m'am
„ținut de acest principiu: evaluarea ^{în} minus a veniturilor,
„impu^ținarea cheltuelilor.

„Suma totală evaluată ca venit pe 1902—1903 este de lei
„73.350,,18. Ea este mai mică cu lei 50.733,,88 dec^{ît} cea a-
„probată ca venit pe 1901—1902, cu lei 21.362,,44 (am sc^ă-
„zut venitul de sub art. 10 [11], c^ăc^î ^{în} „medie“ nu s'a cal-
„culat nici un excedent) dec^{ît} media totală a veniturilor din
„cei din urmă 5 ani, cu lei 4.958,,22 (s'a făcut aceeași sc^ă-
„dere) dec^{ît} cea realizată ^{în} 1900—1901; etc.; este mai mică
„cu lei 4.431,,70 (s'a făcut aceeași sc^ădere) ch^îar dec^{ît} suma
„de lei 62.381,,70 realizată dela $\frac{1}{14}$ Octob^{re} 1900— $\frac{1}{14}$ Oc-
„tob^{re} 1901.

„Sumele par^țiale evaluate ca venituri pe 1902—1903 nu
„s^înt mai mari, ci mai t^ote s^înt mai mici dec^{ît} cele aprobate
„pe 1901—1902, realizate pe 1900—1901.

„Venitul din imprimarea revistei „Biserica Ortodoxă Română“
„este acelaș ca și p^înă acum.

„Suma de lei 250,,00 prevăzută la art. 7 „diverse“ este mai
„mare cu lei 200 ca cea aprobată pe 1901—1902, pentru-că
„^{în} ea s'au calculat și eventualele procente ce vor produce
„banii depuși ^{în} numerar la Casa de Depuneri, Consemna-
„țiunii și Iconomie, despre cari am tratat ^{în} Raportul meu No.
„81/1901 către Inalt Prea Sfin^{ția}-V^ostră.

„Tot-de-una dela 1898 înc^ocⁱ am trecut ^{în} rubrica „diverse“
„și procente^{le} banilor ^{în} numerar, depuși spre păstrare la Casa
„de Depuneri. Nu le puteam trece ^{în}tr'un articol special fi-
„ind-că suma ce se iconomisea și prisosea era ^{în} creștere,
„după ce la $\frac{10}{22}$ Noemb^{re} 1897 nu s'a găsit ^{în} casa acesteⁱ
„Tipografii dec^{ît} lei 2.484 bani 95 și datorie din destul. Așa
„că, se depuneau și se depun la Casa de Depuneri at^îția bani
„^{în} numerar c^îțⁱ se puteau și se pot depune, și la trebuin^{ță}

„se luau și se iau. Quantumul veniturilor din procente ne
„fiind fix—căci în anul 1899—1900 nu s'a ridicat dela Casa
„de Depuneră nici un ban din cei depuși, și anul acesta, bună
„oră, am luat dela aceea Casă lei 40.000 fără nici un procent
„fiind-că nu trecuseră nici cele trei luni, după cari se plătesc
„procente—nu se puteau trece într'o anume rubrică. Și la
„urma urmelor, ori de se trec asemenea procente în rubri-
„ca „diverse“, ori în rubrică specială, cum am făcut cu suma
„prevăzută la venituri în rubrica cu No. 9 (10), ele sînt în
„Tipografie și ale Tipografiei. Nu tot ast-fel fiind și cu pro-
„cente la suma din efecte—cari procente se pot incasa în-
„tocmai dacă împrejurările nu vor atrage după sine amane-
„tarea ori prefacerea efectelor iarăși în numerar, luîndu-se
„pe ele mai puțin decît s'a dat, ceea ce ar însemna, în ase-
„menea trist caz, că prefacerea unei părți din numerar în e-
„fecte n'ar fi spre folosul, ci spre paguba acestei Tipografii—
„pentru ele (procente) am prevăzut în proiectul de budget pe
„exercițiul 1902—1903 rubrică specială.

„Ca a treia parte din numerariul aflat în casa Tipografiei,
„care parte, potrivit Ordinului No. 57/1901 al Sfintului Sinod
„urmează a rămînea la dispoziția acestei Direcțiuni pentru
„întîmpinarea cheltuelilor ordinare, n'am trecut în proiectul
„de budget pe cea dela $\frac{31}{13}$ Martie 1901 de lei 19.058,74,
„ci pe cea dela $\frac{30}{13}$ Septembrie 1901 de lei 15.400,18, din
„ce rezultă că și din acest punct de vedere, veniturile eva-
„luate pe 1902—1903 se prezintă încă cu un minus de lei 3.658
„56 pe lângă cel mai sus arătat.

„Experiența va arăta dacă pînă la realizarea veniturilor pre-
„văzute, va ajunge acea a treia parte din numerar. Pînă acum
„tot excedentul se trecea între venituri, căci, cum mai zisei, și
„singura sumă sigură a acestei Tipografii este excedentul. Inșă,
„dacă să și trecea întregul excedent între venituri, aceasta nu
„se făcea cu intențiunea ca Tipografia să rămînă fără el. Probă
„despre aceasta este constatarea ce am avut onóre să fac în
„Raportul meu No. 2/1901 către Înalt Prea Sfinția-Vóstră, do-
„vedind cu țifre, că, pe cînd excedentele au tot crescut, chel-
„tuelile s'au tot împușinat, din an în an, de cînd am onórea
„să conduc această Tipografie. Credința mea a fost și este
„că nu dela un procent—pe care împrejurările îl pot face pro-
„blematic—de 2 sau 3 0/0 pe an mai mult ca pînă acum a-
„tîrnă buna stare a acestei instituțiuni. Dovadă este starea
„financiară de acum a casei, cu tóte greutățile și sarcinile
„prin care a trecut dela $\frac{10}{22}$ Noembrie 1897 încóci, pusă în
„fața stărei financiare precare dela $\frac{10}{22}$ Noembrie 1897,—stare
„prea bine cunoscută Sfintului Sinod.

„B. Cheltuelile propuse pe 1902—1903 sînt de lei 69.020,00,

„adecă în minus cu lei 28.060,00 față cu cele aprobate pe
„1901—1902, în minus cu lei 34.116,50 față cu suma de
„lei 103.136,50 ce a fost hotărâtă de Sfintul Sinod ca să se
„cheltuiască în decursul anului financiar 1900—1901.

„Cu toate că totalul cheltuelilor propuse de lei 69.020,00
„pe 1902—1903 este mai mare numai cu lei 286,77 decît suma
„cheltuită în 1900—1901, aceasta nu împedecă a se crede că
„la sfîrșitul anului 1902—1903 cheltuelile făcute nu vor fi în
„minus față cu cele efectuate în 1900—1901.

„În vederea treptatei și simțitei îpușinări a veniturilor am
„fost silit să îpușinez pentru 1902—1903 toate cheltuelile, în-
„deosebi cele pentru material și personal.

„Față cu cheltuelile aprobate pe 1901—1902, cele ce res-
„pectuos propun pe 1902—1903 sînt calculate în minus cu
„lei 21.000,00 la material, cu lei 4.060,00 la salarii, cu lei
„3.000,00 la cheltueli mărunte și extraordinare.

„Minus-ul de lei 4.060,00 la Cap. II (III) provine:

„1) Din suprimarea unui din cele două posturi de corec-
„tori (lei 120 lunar). Secretarul-Conservator va îndeplini și
„funcțiunea de corector, fără vre un adaus de plată la aceea
„pe care o are în budget.

„2) din suprimarea unui din cele trei posturi de culegă-
„tori (lei 130 lunar).

„3) din suprimarea a trei posturi de elevi culegători, din
„cari unul plătit pînă în Septembrie a. c. cu lei 70 lunar, altul
„cu lei 50 lunar și altul cu lei 45 lunar.

„Acastă Direcțiune își rezervă dreptul de a mai face și alte
„suprimări ce se vor dicta de împrejurări, mai ales pentru-că
„e prea posibil ca, tipărindu-se toate cărțile de ritual, stocul tre-
„buincios de cărți fiind suficient, toate Bisericile din Țară fi-
„ind aprovizionate cu cărțile necesare și decî, lucrul îpușin-
„nându-se,—este prea posibil, zic, ca, cel puțin pentru un
„timp, personalul acestei Tipografii să fie redus la strictul
„necesar.

„C. În proiectul de budget pe exercițiul 1902—1903 se pre-
„văd, decî, lei 73.350,18 la venituri și lei 69.020,00 la chel-
„tueli, rezultând excedent bugetar de lei 4.330,18.

„Proiectul de budget în cestiune, împreună cu această lă-
„murire în privința lui, cu cel mai profund respect am onóre
„a le înainta în mai multe exemplare pentru trebuințele Sfin-
„tului Sinod.

Acest proiect de budget a fost aprobat de Sf. Sinod cu
Ordinul No. 164 din 19 Octobrie 1901, în baza Raportu-
lui Comisiunei, făcut de P. S. Dr. Atanasie Mironescu al
Râmnicului, care zice: „Comisiunea.... a constatat, că proiec-

„tul de budget atât la venituri cât și la cheltueli este bine echilibrat, de oare ce veniturile precum și cheltuelile propuse sânt mult mai mici decât cele din anul precedent. Veniturile... cu lei 50.733 bani 88 în minus... cheltuelile... cu lei 28.060 în minus față cu cheltuelie aprobate pe anul precedent și cu lei 34.116 bani 50 față cu cheltuelile aprobate de Sf. Sinod pe 1900—1901..... Pe temeiul acestor constatări făcute și la fața locului, și având în vedere că Direcția Tipografiei Cărților Bisericești își dă silința lăudabilă de a evalua veniturile tipografiei cu exactitate și a înfrâna cheltuelile, ceea ce este o condiție neapărată și o garanție pentru mersul progresiv al acestei instituții a Sf. Sinod, Comisiunea opinează a se aproba proiectul de budget al Tipografiei pe exercițiul 1902—1903....“.

Pe lângă Raportul No. 1 din $\frac{1}{14}$ Aprilie 1902 am înaintat Sfântului Sinod contul de gestiune al Tipografiei Cărților Bisericești dela $\frac{1}{14}$ Aprilie 1901 până la $\frac{31}{13}$ Martie 1902. Sf. Sinod l'a aprobat cu Ordinul No. 163 din 13 Mai 1902, în baza Raportului Comisiunei, făcut de P. S. Episcop Atanasie al Râmnicului Noului Severin, care zice: „.... veniturile au fost bine evaluate... s'a cheltuit... mai puțin cu lei 26.829 bani 13.... Cheltuelile... în curs de 5 ani au fost tot mai mici decât veniturile... Atât veniturile cât și cheltuelile sânt înscrise regulat în conturi și bine justificate. Starea economică a tipografiei se prezintă deci în condițiuni destul de avantajoase, așa că Comisiunea opinează a se da descărcare Direcțiunei de gestiunea anului 1901—1902.... Având în vedere că Tipografia bine administrată precum este nu se va resimiți în mersul ei progresiv dacă se va mai reduce prețul cărților....“.

Pe lângă Raportul cu No. 148 din $\frac{1}{14}$ Octobrie 1902 am înaintat Sf-lui Sinod proiectul de budgetul pe 1903—1904. Sf. Sinod l'a aprobat cu Ordinul No. 278 din 23 Octobrie 1902, în baza următorului Raport:

„Inalt Prea Sfințite Stăpâne,

„Proiectul de budget al Tipografiei pe anul 1903—1904 se prezintă întocmit la venituri cu suma de lei 73.840,,78 deci în minus cu lei 42.846,,26 bani față de veniturile realizate prin budgetul anului 1902—1903; iar la cheltueli cu suma de lei 65.020, deci în minus cu lei 36.625,,03 față de cheltuelile aprobate prin budgetul anului curent. Proiectul de budget al Tipografiei așa cum e propus soldează cu un excedent de lei 8.820 bani 78.

„Comisiunea constatând că în proiectul de budget al Ti-

„pografiei pe 1903—1904 atât veniturile cât și cheltuelile sânt
„evaluate bine, opinează a se aprobă cum e prezentat.

„Acesta fiind rezultatul lucrării sale, Comisiunea cu sme-
„renie îl supune prin scrisul raportor la deliberarea Sf.
„Sinod, înapoind și actele în cesiune.

«Raportor, *Atanasie Râmnicului*

Acesta este cel din urmă act prin care s'a exer-
citat controlul material din partea Sf. Sinod asupra
Tipografiei Cărților Bisericești, căci la 2 Mai 1903
Sf. Sinod mi-a trimis următorul Ordin cu No. 40:

„*Domnului Director al Tipografiei Cărților Bisericești.*

„Am onoare a Vă comunica, că Sf. Sinod în ședința din
„1 Mai curent a luat act de Adresa Onor. Minister al Culte-
„lor și Instrucțiunii Publice—Administrația Casei Bisericei—
„No. 5042/903, care Vi se trimite pe lângă aceasta în copie,
„spre a o aveâ în vedere și a Vă conformă.

„Primiți, Domnule Director, Arhiepiscopii binecuvântări.

„Președinte, **Iosif Mitropolit Primat**

„Director, Econ. **VIDIU MUSCELÉNU**

Iată acea copie:

„*I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte al Sf. Sinod.*

„Prin Legea Casei Bisericei, controlul tuturor averilor bise-
„ricilor Catedrale și Chiriarhice, ale Monastirilor și Schituri-
„lor, ale Bisericii parohiale și filiale, precum și *ale tuturor*
„*așezămintelor bisericești actuale și viitoare*, cade în sarcina
„Administrațiunii acestei Case, *ori care ar fi proveniența a-*
„*cestor averi și ori de către cine s'ar administra*. Casa Bi-
„sericeii are drept de control și de privighere asupra *fundu-*
„*durilor tuturor instituțiunilor religioase, care prin actele*
„*de fundațiune sânt puse sub o administrațiune specială.*

„Tipografia Cărților Bisericești e o instituțiune religioasă,
„sau un așezământ bisericesc. Prin urmare după litera și spi-
„ritul Legii, controlul material al aerei acestei Tipografii,
„cum și al felului întrebuințării acelei aerei urmează și tre-
„bue să-l aibă Administrațiunea Casei Bisericeii. Ea va veri-
„fică și aprobă budgetul; ea va verifică și aprobă complit de
„gestiune. Legea este categorică în această privință și nu ad-
„mite excepțiuni decât pentru patru așezăminte bisericești pre-
„văzute în art. 1, lit. c, ultimul aliniat.

„Așa stând lucrurile, Vă rugăm Inalt Prea Sfințite, ca Pre-
„ședinte al Sf. Sinod, să binevoiți a luă cunoștința de hotă-
„rârea noastră că, cu începere dela 1 Aprilie 1903, Adminis-
„trațiunea Casei Bisericeii va intră în drepturile și datoriiile ei
„față de această instituțiune bisericească.

„Ținem însă să comunicăm Inalt Prea Sfinției Voastre, că
„controlul moral al Sf. Sinod asupra acestei instituțiuni va
„rămâne neatinș. Ca și până acum Sf. Sinod va face pro-
„puneri în ceea ce privește tipăriturile de cărți de ritual și
„bisericești. Aceste tipărituri se vor face întocmai după ve-
„derile și hotărârile Sf. Sinod.

„In asemenea condițiuni, această instituțiune bisericească
„fiind sub privigherea morală a Sf. Sinod și sub controlul ma-
„terial al Administrațiunei Casei Bisericeii, sântem siguri că va
„merge tot înflorind și progresând pentru binele Sfinței noas-
„tre Biserici.

„Primiți Vă rugăm, Inalt Prea Sfințite, asigurarea deosebi-
„tei noastre considerațiuni.

„Ministru, HARET

„Administrator, P. GARBOVICEANU

Prin urmare, nici unul din actele ce există nu
inederează nici pe departe invinuirea de inco-
rectitudine ce mi se aduce de P. S. Episcop Dr.
Atanasie Mironescu.

Acelaș lucru se poate dovedi și cu actele în-
tocmite după ce Tipografia a trecut sub contro-
lul material al Administrațiunei Casei Bisericeii.
Anume:

Pe lângă Raportul No. 22 din $\frac{5}{18}$ Mai 1903 am
înaintat Domnului Ministru al Cultelor și al Instrucțiunei
Publice contul de gestiune al acestei Tipografii pe
1902—1903. Rezultatul verificărei acestui cont, apro-
bat cu Ordinul No. 11822 din 11 Iunie 1903, s'a
consemnat în Referatul înregistrat sub No. 12594 în
5 Iunie 1903, din care reproduc următoarele aprecieri:
„... la venituri.... s'au realizat în plus, peste prevederi, suma
„de lei 16.934,84.... În acest an, conform aprobărilor date,
„s'a construit un depozit sistematic, de care tipografia are
„absolută nevoie și s'au făcut reparațiuni radicale localului
„tipografiei.... Toate cheltuelile au de bază prevederile budge-
„tăre și sânt sprijinite de acte justificative, clasate toate în
„regulă... Registrele de care se servește Direcțiunea în dife-
„ritele operațiuni, sânt acelea cerute de lege. Ele sânt ținute
„în bună regulă. Toate operațiunile sânt notate la timp de
„către însuși d. Dr. Const. Chiricescu, director, care în mod
„exclusiv se ocupă cu ținerea lor.... Din chipul cum sânt ți-
„nute toate registrele tipografiei.... din chipul cum e păstrat

„materialul, se dovedește o bună cunoștință de contabilitate,
 „o grijă mai pre sus de toată lauda, a D-Sale, pentru buna
 „conducere a instituțiunei ce i s'a încredințat, o sollicitudine
 „ca pentru lucrul său spre susținerea onoarei comerciale a
 „instituțiunei și a interesului moral ce e menită să inspire.
 „Și e o plăcută datorie din parte-mi“ (adeacă a D-lui Admi-
 „nistrator de atunci al Casei Bisericeii, D-l P. Gârboviceanu) „să
 „stăruesc în a se simți calitatea aceasta de bun Administra-
 „tor a D-lui Dr. Const. Chiricescu, ceea ce asigură mersul
 „regulat și prosper al tipografiei cărților bisericești“.

Pe lângă Raportul cu No. 120 din ¹/₁₄ Septembrie
 1903 am înaintat Domnului Ministru de Culte și In-
 strucțiune Publică proiectul de budget pe 1904—1905,
 care, cu Ordinul No. 21444 din 5 Noembre 1903,
 s'a aprobat așa cum a fost prezentat, și anume:

La venituri Lei	73.959	—
« cheltueli »	70.020	—
	3.939	—

Ordinul de aprobare se închee astfel: «Tot o dată
 Vă aducem la cunoștință cum că, ne miră faptul scă-
 derei brusce a veniturilor tipografiei, față de budge-
 tele anterioare».

La aceasta am răspuns prin următorul Raport cu
 No. 271 din ¹²/₂₅ Noembre 1903:

Domnului Administrator al Casei Bisericeii.

„Relativ de mirarea exprimată de D-v prin Ordinul No.
 „21444/1903 față de scăderea veniturilor propuse pe exer-
 „cițiul 1904—1905, avându-se în vedere budgetele anterioare
 „ale acestei Tipografii, avem onoare a supune cunoștinței
 „D-v că dacă budgetele anterioare ale acestei Tipografii, dela
 „¹⁰/₂₂ Noembre 1897 de când am onoare de a fi Director aici,
 „ar fi cunoscute D-Voastre, acea mirare ar fi fost înlăturată
 „prin faptul, că totdeauna când am avut ocaziune să înaintăm
 „Sfântului Sinod vre un proiect de budget, veniturile pe exerci-
 „țiul viitor au fost evaluate în minus față cu cele realizate
 „în anul precedent. Spre a D-Voastre încredințare avem o-
 „noare a Vă înainta în copie Raportul nostru cu No. 82 din
 „¹⁵/₂₈ Octobrie 1901 către Sf. Sinod“ (Raport reprodus mai
 „sus) „pe lângă care am înaintat proiectul de budget pe exer-
 „cițiul 1902—1903, în care am evaluat veniturile pe 1902—
 „1903 cu un minus nu de lei 21.453 bani 99, ca în projec-
 „tul de budget pe exercițiul 1904—1905, ci cu un minus de
 „lei 50.733 bani 88; și să se noteze, că acest minus ar fi
 „fost mai mare dacă între veniturile propuse pe 1902—1903

„nu s'ar fi calculat decât a treia parte din numerarul aflat în „casa acestei Tipografii în seara zilei de $30/13$ Septembrie 1901.

„Am ales înadins citatul Raport cu No. 82 ca să Vi-l înaintăm în copie, căci în el arătăm și motivele pentru care noi alcătuim proiectul de budget al acestei Tipografii așa cum îl alcătuim, și nu în altfel.

„Dacă, totuși, arătările noastre vor fi cumva deosebite de vederile D-Voastre, sântem gata a înapoiă budgetul ce ați binevoit să ni-l aprobați așa cum a fost propus pe exercițiul 1904—1905, spre a introduce în el modificările ce veți socoti că trebuesc făcute.

„Un lucru, însă, am dori să nu se peardă din vedere, și anume: singurul capital sigur al acestei Tipografii este su- „ma ei disponibilă, afară de îmbucurătorul caz în care D-v „acum, ca organ al Onor. Guvern în controlarea materială a „acestei Tipografii, veți binevoi a chibzui, într'un fel oare „carele, ca și această instituțiune de Stat să fie în pozițiunea „de a aveă venituri sigure, căci mijloace se pot găsi din destul.

„Până acum Direcțiunea acestei Tipografii a făcut, sub „auspiciile Sfântului Sinod, tot ce i-a stat în putere să facă, „pentru bunul mers al acestei instituțiuni. Sperăm că de a- „cum înainte, această Tipografie fiind pusă și sub auspiciile „Inaltului Guvern al Țărei, își va aveă asigurat mersul ei „prosper pentru binele moral și material al Sfintei noastre „Biserici.

Pe lângă Raportul cu No. 1 din $1/14$ Aprilie 1904 am înaintat Casei Bisericei contul de gestiune pe 1903—1904, care a fost aprobat cu Ordinul No. 10603 din 19 Mai 1904, în baza cuvenitului referat din 7 Mai 1904, în care, între altele, se constată:

„.... veniturile realizate.... față de prevederi, au intrecut pe „acestea cu lei 17.310,82.... Verificându-se actele justificative „produse pentru sprijinirea cheltuelilor, s'a constatat că toate „cheltuelile sânt făcute potrivit prevederilor budgetare, actele „fiind clasate în regulă și păstrate în dosare speciale. Ca și „anul trecut, am putut constată aceeași nestrămutată solici- „tudine a Direcțiunei atât pentru cea mai deplină bună rân- „duială a scriptelor, cât și pentru îngrijirea cea mai desăvâr- „șită cu care se face imprimarea cărților“.

Cu ocaziunea expozițiunei din 1903, «Asociațiunea română pentru înaintarea și respândirea artelor» a acordat acestei Tipografii medalia de aur.

Pe lângă Raportul cu No. 164 din $1/14$ Septem- bre 1904, am înaintat Casei Bisericei proiectul de budget pe 1905—1906. Cu Ordinul No. 20110 din

20 Septembrie 1904 s'a aprobat «aşa cum a fost prezentat».

Din toate acestea rezultă, deci, că şi după ce controlul material asupra acestei Tipografii a fost dat Casei Bisericeii, Administraţiunea acesteea n'a avut decât cuvinte de laudă la adresa mea, pe cari nu pot zice că le-am meritat sau că le merit, de oarece n'am căutat alt decât să mă achit cu conştiinţozitate şi onestitate de indatoririle mele ca Director al Tipografiei Cărţilor Bisericeşti.

Dela 1 Ianuarie 1905 sânt şi Administrator al Casei Bisericeii. P. S. Raportor Dr. Atanasie Mironescu zice, în Raport, că *e absurd a mă controla pe mine însumi.*

La aceasta răspund: P. S. Sa ştie că, şi controlul material asupra Revistei Sf. Sinod «Biserica Ortodoxă Română» il are tot Casa Bisericeii, începând din Mai 1904 (Adresa No. 58 din 8 Mai 1904 a Sf. Sinod către Domnul Ministru al Cultelor şi al Instrucţiunii Publice, înregistrată de Casa Bisericeii la No. 12146/1904). Doi din cei cinci membri, cari compun comitetul Revistei, au fost, până pela sfârşitul lunei Decembrie 1904: unul Administrator al Casei Bisericeii, altul Administrator al Casei Şcoalelor, şi cu toate acestea, ambii, potrivit Regulamentului Revistei (art. 15), au semnat acte de contabilitate de-ale Revistei, cari au fost înaintate spre verificare şi aprobare Casei Bisericeii. Contul de gestiune al Revistei pe 1902—1903 şi 1903—1904, semnat şi de cei doi foşti Administratori, a fost verificat de un Şef-de-biurou dela Casa Bisericeii şi aprobat de Domnul Haret fost Ministru (Temeiul No. 12146/1904). Proiectul de budget al Revistei pe 1904—1905, de asemenea semnat de cei doi foşti Administratori, a fost verificat de către un Şef-de-biurou dela Casa Bisericeii şi aprobat de Domnul Haret fost Ministru (Referatul din 31 Mai 1904, aprobat la 4 VI 1904 şi anexat la Adresa 14889 din 19 Iunie 1904 către P. S. Preşedinte al comitetului redactor al Revistei «Biserica Ortodoxă Română»).

Tot astfel și proiectul de budget al Revistei pe 1905—1906 (Temeiul No. 24751 din 12 Octombrie 1904 al Casei Bisericești și Adresa No. 6496 din 7 Mai 1905 a aceleiași Case către Sf. Sinod). În Regulamentul Revistei s'au introdus modificări, prin Decretul Regal No. 3140 dela 9 Decembrie 1904. Și până atunci, și de atunci înainte, până pe la sfârșitul lunii Decembrie 1904, cealaltă corespondență privitoare la partea materială a Revistei se rezolvă de fostul Administrator al Casei Bisericești, care în acelaș timp eră, este și astăzi, membru în comitetul Revistei. Și cu toate acestea nu s'a găsit nimeni să întrebuițeze expresiunea: *absurd*. De către toți se știe, că Ministrul are dreptul și datoria să controleze pe toți aceia pe cari Legea îi pune sub controlul său, sub autoritatea sa.

Cu atât mai puțin față de mine nu eră locul a se întrebuița expresiunea: *absurd*, căci cu 9 zile înainte de a'și ceti în Sf. Sinod, la 13 Mai 1905, P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu, Raportul P. S. Sale, Domnul Ministru Mihail Vlădescu, nu eu Administratorul Casei Bisericești, luase hotărârea ca, verificarea dărei de seamă asupra gestiunii Tipografiei Cărților Bisericești pe 1904—1905 să se facă nu de către vre un funcționar dela Casa Bisericești, ci de către un înalt funcționar dela Casa Școalelor (Temeiul No. 11593/1905).

Prin urmare, și învinuirea, sau cel puțin teama, că la Tipografia Cărților Bisericești s'ar produce incorectitudini, prin faptul că eu m'aș controla pe mine însumi, este înlăturată.

6. Directorul Tipografiei numai de formă a căutat să obțină de la Sf. Sinod autorizarea de a tipări cât mai multe cărți bisericești de ritual, ca să-și dea aparența de om activ.

Pentru lămurirea lucrului este de trebuință să arăt cu acte: ce anume cărți s'au cerut să se imprime, câte s'au imprimat și câte nu.

Următorul tablou învederează lucrul:

No. curent.	I M P R I M A T E	Cerute de Sf. Sinod prin Ordinul No.	Cerute de Direcțiunea Tipografeiei prin Raportul No. către Sf. Sinod.	Aprobate de Sf. Sinod cu Ordinul No.	Comunicarea aparițiunei, prin Raportul No. al Direcțiunei Tipografeiei.	OBSERVAȚIUNI
1	Cărtică de rugăcîuni pentru școlari.	340 din 5 No-embre 1897	.	.	.	Comisiunea Sfântului Sinod n'a întocmit-o.
2	Acatister	»	.	.	23/1902	
3	Slujba Invierei.	»	.	.	18/1900	
4	Panihida	»	.	.	42/1899	
5	Carte de Duhovnicie.	»	.	.	216/1898	
6	Triodul (găsit sub presă)	.	.	.	44/1898	
7	Panihida la un loc cu Rânduiala în mormântărei mirenilor, sau și separat.	Nu s'a încuviințat. Ordinul No. 139/1898.
8	Rânduiala Proscomidiei.	44/1898	.	216/1898	
9	Cei 4 sfinți Evangeliști	60/1898	156/1898	246/1898	
10	Catavasierul	»	»	42/1899	
11	Octoiul ccl Mare	»	»	11/1903	
12	Apostolul	»	»	91/1900	
13	Regul, pentru zugrăvirea bisericilor.	61 și 112/1898	.	.	35 și 47/1898	
14	Gramata la Mărturisirea Ortodoxă	269/1898	.	.	251/1898	
15	Carte de Duhovnicie ed. II.	.	248/1898	302/1898	148/1899	Nu s'a încuviințat. Ord. 308/1898.
16	Arhieraticonul.	239/1898	»	153/1899	
17	Viata repausaților.	»	»	.	
18	Pidalionul.	»	»	.	
19	Protect de gramată și Mărturisire Ortodoxă	322/1898	.	.	7/1899	
20	Mărturisirea Ortodoxă	130/1899	.	.	148/1899	
21	Carte de rugăcîuni pentru toți creștinii.	356/1898	.	.	148/1899	
22	Cazanii.	340/1897 și 156/1898	.	.	42/1899	

No. curent.	I M P R I M A T E	Cerute de Sf. Sinod prin Ordinul No:	Cerute de Directiunea Tipografiei prin Raportul No. către Sf. Sinod:	Aprobate de Sf. Sinod cu Ordinul No:	Comunicarea aparițiunii, prin Raportul No. al Direcțiunii Tipografiei:	OBSERVAȚIUNI
23	Expunerea doctrinei.	.	19/1900	142/1900	18/1901	
24	Cartea de Rugăciuni pentru A. S. R. Principele Carol	27/1900	.	.	93/1900	
25	Carnete cu certificate de botez și cununie.	.	15/1901 Mai	106/1901	Inventar pag. 33, 36 și 37	S'a amânat. Ordinul 106/1901.
26	Evanghelia.	.	»	.	.	»
27	Evanghelia în 12 limbi	.	»	.	.	»
28	Liturghia	.	»	.	.	»
29	Orologiul cel mic.	.	»	.	.	»
	} Evanghelia.	.	24/1902 Mai	169/1902	.	»
	} Liturghia în 12 limbi.	.	»	»	210/1903	»
	} Liturghia	.	»	»	162/1902	»
	} Orologiul cel mic	.	»	»	11/1903	»
30	Tipic bisericesc	.	24/1903	»	162/1902	»
31	Mince	.	»	113/1903	.	Nus'a încuviințat. Ord. 113/1903.
		.	»	»	.	S'a amânat. Ord. 23089/1903 al Casei Bisericeii.
32	Iconografia.	.	»	»	76/1904	
32	Pâne spre fîntă	.	»	»	Condica inventar p. 38	
34	Psaltirea format mare	.	»	»	36/1905	
35	O rugăciune	121/1903	.	.	104/1903	
36	Noul Testament	130/1903	.	.	.	E sub presă.
37	«Teoflact»	11067/1903 al Casei Bisericeii.	.	.	.	E sub presă.

Deci, avem de toate 37 de imprimare, astfel repartizate:

12 cerute de Sf. Sinod și executate.

1 idem, în execuțiune.

1 idem, dar Comisiunea Sf. Sinod nu l'a întocmit.

1 cerut de Onor. Minister, în execuțiune.

17 propuse de mine, aprobate de Sf. Sinod și executate.

4 idem, dar Sf. Sinod nu le-a încuviințat.

1 idem, dar Onor. Minister l'a amânat.

37, totalul de mai sus.

Și totuși P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu zice în Raport, că eu am căutat să obțin dela Sf. Sinod autorizarea de a tipări cât mai multe cărți bisericești de ritual, ca să-'mi dau *aparența de om activ*. Dar chiar omul cel mai bine dispus către P. S. Sa poate vedea din constatarea de mai sus, bazată pe acte și pe realitatea lucrurilor, că *arătările P. S. Sale n'au nici aparență de adevăr*.

7. Fără să fi comunicat Sfântului Sinod, Directorul Tipografiei a îndoit leafa secretarului, zis și conservator, în timpuri de criză, în anul 1904.

Cred că și P. S. Sa admite cel puțin acum, că această afacere, ca și multe altele din cele cu cari se ocupă în Raport, este de atribuțiunea și de competența aceloră căroră se cuvine controlul material asupra acestei Tipografii.

Dar lăsând acestea la o parte, rog respectuos pe P. S. Sa să binevoiască a produce, nu înaintea mea, ci înaintea Sfântului Sinod, dovada pe care își întemeiază afirmațiunea, că eu aș fi îndoit salariul Secretarului-Conservator dela această Tipografie, în anul financiar 1904—1905. P. S. Sa a putut observa din contul de gestiune al acestei Tipografii pe 1904—

1905, înaintat Sfântului Sinod de către Administra-
țiunea Casei Bisericeii pe lângă Adresa cu No. 6250
din 4 Mai 1905, că Secretarul-Conservator a avut în
anul financiar 1904—1905 leafă de 200 lei pe lună.
*Această leafă n'o are din anul 1904, ci dela 1 Ianu-
arie 1898, fără împuținare sau sporire, și aceasta după
propunerea mea susținută de P. S. Sa. Binevoiască*
P. S. Sa a cercetă în Arhiva Sfântului Sinod și se va
convinge de adevărul afirmațiunei mele. Nu va găsi
nici un budget și nici un cont de gestiune al acestei
Tipografii în care salariul Secretarului-Conservator să
fie sporit măcar cu un ban peste suma de 200 lei
pe lună. Ba din anul 1902 a fost obligat să îndepli-
niască și atribuțiunile de corector, fără ca la salariu
să i se adauge ceva.

Să probez și cu acte oficiale această afirmațiune
a mea:

În Raportul No. 424 din 17/29 Decembre 1897 către
I. P. S. Președinte al Sf. Sinod ziceam: „Este indis-
„pensabilă crearea postului de *Conservator al depozitului de*
„*cărți și icoane*, pentru ca Directorului să-i rămână grija de
„a se ocupă de afacerile mai înalte ale Tipo-Litografiei, iar nu
„de a se ocupă până și cu desfacerea detaliată a cărților și
„icoanelor. Directorul va încredința—cu observarea unor a-
„numite forme—*Conservatorului*, o cantitate anumită de cărți
„și icoane spre desfacere, și la intervale scurte, acesta va vărsa
„Direcțiunei, cu referat lămuritor, sumele ce vor rezultă din
„vânzarea în detaliu a cărților și icoanelor. El va conservă
„și hârtia și din ea va încredința, după trebuință, șefului a-
„telierelor, iarăși cu îndeplinirea unor anumite forme. Din spi-
„rit de economie, Conservatorul depozitului va fi salariat cu
„70 lei lunar și cu începere dela 1 Ianuarie 1898. Deci, la
„cap. I budgetar propun acordarea unui credit de 210 lei pen-
„tru salariarea Conservatorului pe lunile Ianuarie, Februarie
„și Martie. Dela 1 Aprilie anul viitor înainte, se va prevedea
„în budgetul ce se va prezentă Sf-lui Sinod, suma cu care are a
„fi retribuit Conservatorul. Față cu arătata și neînsemnata re-
„munerație, postul de Conservator al depozitului va fi unit
„de o cam dată cu acel de Secretar-Contabil al Tipo-Litografiei“.

I. P. S. Președinte al Sf. Sinod, prin Ordinul cu
No. 423 din 20 Decembre 1897, bazat pe procesul

verbal semnat de Comisiunea compusă din P. P. S. S: Silvestru al Huşilor, Gherasim (Timuş al Argeşului) şi Atanasie Craioveanu (acum Episcop al Râmnicului Noului Severin), a aprobat provizoriu creditul cerut. În menţionatul proces verbal se zice: „.... Direcţiunea „Tipografiei cere a i se încuviinţa prealabil o sumă de 210 „lei cu care să se plătească un Conservator al depozitului „de cărţi şi hârtie a Tipografiei. Comisiunea în vedere că pen- „tru un control regulat e necesar un asemenea post, este de „păreră a se aproba creditul cerut“.

Iar în Raportul No. 115/1898, semnat de actualul P. S. Episcop al Râmnicului, Dr. Atanasie Mironescu, ca Raportor, şi înaintat acestei Direcţiuni pe lângă Ordinul de aprobare cu No. 96 din 11 Mai 1898 al Sf. Sinod, cetim: „Una din cauzele cele mai de căpetenie ce „a adus tipografia în o stare financiară nesatisfăcătoare a fost „şi lipsa unui control regulat a depozitului de cărţi şi de hârtie „din tipografie. Dacă acest depozit nu se administrează cu „îngrijire, negreşit atunci instituţia nu va prospera. Deci la „desfacerea cărţilor cât şi la întrebuinţarea hârtiei de imprimat e neapărat a se observa oare care formă. Plecând dela „această idee Comisiunea a găsit că e justificată propunerea „Direcţiunii de a se înfiinţa la tipografie un post de Conservator. Acesta va primi spre desfacere cărţi, va da socoteală de ele, va ţine în păstrare hârtia şi va încredinţa din „ea după trebuinţă Şefului de Atelier, însă totdeauna cu formă „în regulă. Postul acesta fiinţează la toate tipografiile mai însemnate. Creditul de 210 lei ce reprezintă plata Conservatorului pe trei luni, fu deci încuviinţat. Iar în vederea modestei retribuţiuni, postul acesta fu unit de o cam dată cu „cel de Secretar-Comptabil“.

Aceea ce P. S. Atanasie al Râmnicului numiă atunci: *Conservator*, azi numeşte: «*zis şi conservator*». Numeşte așa aceea ce altă dată nu-i conveniă şi protestă în Sinod, zicând: «Vă rog a nu lua cuvintele în altă accepţiune decât în aceea care li s'a dat», adecă: Secretar-Conservator al depozitului.

De atunci şi până astăzi postul de Conservator al depozitului a rămas unit cu cel de Secretar al Tipografiei.

În budgetul pe 1898—1899 (Raportul No. 23/1898), pe 1899—1900 (Raportul No. 219/1898), pe 1900—

1901 (Raportul No. 143/1899), pe 1901—1902 (Raportul No. 90/1900), pe 1902—1903 (Raportul No. 82/1901), pe 1903—1904 (Raportul No. 148/1902), toate aprobate de Sf. Sinod (Ordinele cu No. No.: 174 și 307/1898, 182/1899, 280/1900, 164/1901 și 278/1902); în budgetul pe 1904—1905 (Raportul No. 120/1903) și pe 1905—1906 (Raportul No. 164/1904), ambele aprobate de Onor. Administrațiune a Casei Bisericeii (Ordinele cu No. No.: 21444/1903 și 20110/1904), Secretarul-Conservator al acestei Tipografii figurează cu salariu anual de 2.400 lei, fără vre o abatere.

În Raportul No. 82 din 15/28 Octombrie 1901, pe lângă care am înaintat Sf-lui Sinod proiectul de budget pe exercițiul 1902—1903, ziceam: «.... *Minus-ul de lei... provine: 1) din suprimarea unuia din cele două posturi de corectori (lei 120 lunar). Secretarul-Conservator va îndeplini și funcțiunea de corector, fără vre un adaus de plată la aceea pe care o are în budget..* ». Pe lângă Ordinul de aprobare al Sf. Sinod cu No. 164 din 19 Octombrie 1901, mi s'a trimis în copie Raportul No. 288/1901 al Comisiunii,—Raport făcut și semnat de însuși P. S. Dr. Atanasie Mironescu. În el se zice: «*Această diferență în minus provine din micșorarea cheltuelilor de material cu lei 21.000, apoi din suprimarea unui post de corector (120 lei lunar), al cărui serviciu îl va înlocui Secretarul Tipografiei, fără vre un adaus de plată... Afară de aceasta Direcțiunea se angajează a face și alte reduceri, dacă împrejurările vor dicta*».

Toate acestea știindu-le P. S. Episcop al Râmnicului Noului Severin, D. D. Dr. Atanasie Mironescu, pentruce mă învinovățește înzadar, atribuindu-mi că în «timpuri de criză» am «în-doit leafa secretarului, zis și conservator?»

8. Ministrul de Culte și Instrucțiune Publică din Guvernul trecut n'a controlat, ci a administrat Tipografia, și Directorul ei n'a înștiințat pe Sf. Sinod.

Eu n'am nici căderea, nici calitatea de a dà socoteală de actele Guvernului trecut sau prezent, nici de a-i luà apărarea în cazul când i se aduc învinuiri ca Guvern. Acesta nefiind rolul meu, nu mă pot alunecà pe povârnișul de a pune sușuri în inima mea și a mă face judecătorul altora, neavând competență. Cu atât mai mult nu consider că ar fi în atribuțiunea mea, ca Director al Tipografiei Cărților Bisericești, să fac aprecieri, desigur în bine, asupra atitudinii Guvernului trecut, față de această Tipografie. Dacă le-aș și face, P. S. Dr. Atanasie Mironescu ar găsi poate mijlocul de a le infirmà, aplicându-mi și mie, într'un fel oare carele, teoria P. S. Sale, exprimată în Raport, că dacă cineva ar aveà vre un superior, încetează de a fi liber, căci ar fi sub «presiune fizică sau morală». Cu toate acestea eu tot pot să afirm, în toată libertatea și în cunoștință de cauză, că totdeauna Guvernele au avut priviri mai mult decât prietenoase asupra acestei Instituțiuni bisericești. N'am nevoie să produc dovezi, căci ele sânt îndeobște cunoscute.

Nu mă ocup nici de drepturile ce le-ar aveà Ministerul singur, sau în unire cu Sf. Sinod, asupra acestei Tipografii, ci vin la învinuirea ce mi se face mie direct: Directorul n'a înștiințat pe Sf. Sinod că D-l Ministru de Culte din Guvernul trecut a dispus a se plăti din fondurile Tipografiei costul transcrierii manuscriptului «Teofilact» și imprimării lui; cu aceasta Directorul a lipsit dela datoria sa ca funcționar al Sf. Sinod, ales de Sf. Sinod.

Dar eu știu că acestea și alte lucruri sânt cunoscute Sfântului Sinod. Iacă dovezile:

În Raportul No. 120 din $\frac{1}{14}$ Septembrie 1903— anul în care Tipografia a trecut sub controlul material al Administrațiunei Casei Bisericeii—ziceam: «...Cheltuelile pe 1904—1905 se prezintă cu un spor, la

material de tipografie, de lei 5.000,00, în vederea comandării unei mașini noi de tipografie și a voluminoaselor cărți aprobate de Sf. Sinod a se imprimă, treptat». Acest Raport, adresat de mine D-lui Ministru de Culte, a fost înaintat Sfântului Sinod, în 20 de exemplare, de către Administrațiunea Casei Bisericești pe lângă Adresa cu No. 19359 din 24 Septembrie 1903.

În Raportul meu No. 1 din $\frac{1}{14}$ Aprilie 1904, ziceam: «...Cheltueile aprobate de Sf. Sinod pe exercițiul 1903—1904, au fost de lei 65,020,00 (tabela A) Domnia-Voastră, în vederea motivelor ce am avut onoare să aduc prin Raportul No. 400/1904, ați binevoit să acordăți un credit de lei 10.000,00, prin Ordinul cu No. 5257/1904, pentru câteva cheltuieli, ce nu erau prevăzute în bugetul acestei Tipografii pe exercițiul 1903—1904, precum: procurarea unei mașini noi de tipografie, *plata pentru transcrierea traducerei lui Teofilact—Nicodim Aghioritul (Athonitul), de Veniamin Costache, la cele 14 Epistole a'le Sfântului Apostol Pavel, imprimarea primului volum din această lucrare, imprimarea registrelor de contabilitate pentru toate parohiile din Țară, etc.*». Acest Raport, adresat de mine D-lui Ministru de Culte, **a fost înaintat Sfântului Sinod**, în 20 de exemplare, de către Administrațiunea Casei Bisericești pe lângă Adresa cu No. 6381 din 8 Aprilie 1904. **Cerut-a P. S. Sa, în Sinod, vre o explicațiune, și nu i s'a dat?**

Așa că, învinuirea că n'aș fi adus la cunoștința Sfântului Sinod întrebunțările de fonduri la diferite destinațiuni, este la fel cu învinuirea că, fără știrea Sfântului Sinod aș fi îndoit leafa Secretarului-Conservator în timpuri de criză. Îmi place a crede că cel puțin acum P. S. Episcop al Râmnicului Nouului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu nu va mai persista în ideea neîntemeiată, că eu aș fi lipsit dela datoria mea ca funcționar ales de Sfântul Sinod.

Pentru complecta liniștire a P. S. Sale mai pot adauge, că actualul Ministru de Culte și Instrucțiune Publică, D-l Mihail Vlădescu, în vederea Raportului meu cu No. 336 din $\frac{5}{18}$ Martie 1905, mi-a adresat Ordinul cu No. 6051 din 2 Mai 1905 prin care declară, că se va prevedea la credite extraordinare din budgetul 1905—1906 costul imprimării cărței lui Teofilact, cu toate cheltuelile ce s'au mai făcut pentru transcriere, clișee, etc. Sânt sigur că așa ar fi făcut oricare Ministru.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice în Raport: «Insă chiar dacă Ministerul ar fi avut singur acest drept», adecă dreptul de a administră bunurile Tipografiei Cărților Bisericești, «eră de datoria Directorului să înștiințeze pe Sf. Sinod despre faptul acesta, *mai ales că Ministrul*» adecă D-l Sp. C. Haret «*declarase în Sf. Sinod, că lucrarea se va imprimă pe socoteala Ministerului*».

Greu lucru este a intră în voea P. S. Dr. Atanasie Mironescu. Posed dela P. S. Sa epistola particulară cu data din 2 August 1904, în care îmi scrie: «*M am răsghândit asupra titlului dela poarta Tom. I a lui Teofilact. Este vorba de un prinos adus de Sinod amintirei lui Veniamin. A menționă pe poartă că e Publicațiunea Ministerului, ar fi o contrazicere. Deci renunț la acest adaus. Vei tipări poarta după modelul alăturat*». Așa că titlul volumului întâi din «Teofilact» s'a tipărit cu omisiunea cuvintelor: «*Publicațiune a Ministerului Cultelor și Instrucțiunei Publice*», pe cari însuși P. S. Sa le scrisese cu mâna P. S. Sale, pe foaea cu titlul ce aveà să se imprime.

Comentariile și reflectiunile sânt deprisos.

9. Contul de gestiune e stereotip. Nu se arată situația de-
pozitului. Excedentul este iluzoriu când depozitul de cărți
descrește fără a se pune la loc alte cărți.

Dacă nici aceste treburi nu cad sub controlul material al Administrațiunei Casei Bisericeii, apoi eu u-

nul nu mai înțeleg în ce ar constă, după P. S. Sa, amestecul acestei Administrațiuni la Tipografia Cărților Bisericești.

Până acum n'am auzit că vre un cont de gestiune al vre unei instituțiuni, ar putea să fie stereotip. Cel puțin la Tipografia Cărților Bisericești nu s'a putut realiza acel progres după care să putem păstra clișeul budgetului și contului de gestiune pe un an—cel mai bun posibil—și să-l putem imprima la fel în toți anii, dat fiind că am realiza exact în fiecare an aceleași venituri și am face la fel aceleași cheltueli, căci aceasta însemnează budget stereotip, cont stereotip, afară numai dacă cuvântului: stereotip, P. S. Sa nu-i va fi descoperit o altă însemnare filologică.

A! dar poate Prea Sfinția Sa reflectează la «tabela comparativă» ce public de ani de zile în fiecare cont de gestiune spre a se vedea în tot momentul mișcarea comparativă a fondurilor pe mai mulți ani. Dacă este așa, P. S. Sa ridiculizează acum, aceea ce altă dată găsiă că e lucru foarte serios: «Tabela A. B. și C. ce însoțesc darea de seamă asupra gestiunii tipografiei pe exercițiul 1901—1902 specifică felul veniturilor și cheltuelilor și diferența între venituri și cheltueli, *care in curs de 5 ani au fost tot mai mici decât veniturile*; așa pe exercițiul 1901—1902, diferența între veniturile realizate și cheltuelile efectuate este de lei 49.704 bani 30, care constituie soldul la 31 Martie 1902» (Raportul anexă la Ordinul No. 163/1902 al Sf. Sinod). Tabela C. de care ne vorbește P. S. Sa, este chiar «tabela comparativă», în care specificam, ca în toți anii, veniturile aprobate, veniturile realizate, cheltuelile aprobate, cheltuelile efectuate, diferența între veniturile realizate și cheltuelile efectuate dela anul 1897—1898 înainte.

De asemenea n'am auzit până acum zicându-se, că dacă am în casă excedent în numerar, acesta, omește vorbind, ar fi iluzoriu, adecă n'ar exista. Numai atunci ar fi iluzoriu când numai în închipuirea

mea ar există acel excedent, pe când în ladă n'aș avea nici o para chioară. Se vede, deci, că, după P. S. Sa, nu însemnează nimic, că Direcțiunea Tipografiei așa a chibzuit lucrurile ca, după un an de criză, să fi realizat mai mult cu lei 18.512 bani 09 decât veniturile prevăzute pe 1904—1905, și să fi cheltuit mai puțin cu lei 5.573 bani 40 decât se aprobase a se cheltui pe 1904—1905.

Dar însuși P. S. Dr. Atanasie Mironescu Episcopul Râmnicului Nouului Severin declară în Raportul contra mae: «nu intru în amănunțimi de cifre». Și bine face, căci dacă, în cestiuni de socoteli și de control, nu vii la fața locului, la Tipografie, ca să te luminezi, rămâi în întunec și umbli orbecând.

Ca complectare țin a mai adauge: prin Ordinul No. 73 din 7 Mai 1903, Sf. Sinod a pus îndatorire Directorului Tipografiei Cărților Bisericești ca, deși controlul fondurilor și gestiunei financiare a Tipografiei a trecut la Ministerul de Culte, totuși Direcțiunea să înainteze și pe viitor Sf-lui Sinod proiectul de buget și *gestiunea financiară* a fiecărui an. Și în 1903, și în 1904, și în 1905 am făcut acest lucru, deși în art. 7 modificat din Regulamentul de revizuirea și editarea cărților bisericești și sancționat cu Decretul No. 1848 dela 19 Mai 1903, adecă posterior Ordinului Sf. Sinod cu No. 73 din 7 Mai 1903, se zice că numai «*budgetul* Tipografiei Cărților Bisericești se va comunica și Sfântului Sinod». De aici urmează că eu, ca Director al Tipografiei Cărților Bisericești, am făcut mai mult decât eram dator a face, și, totuși, fapta mea de a fi făcut ca să vie la cunoștința Sfântului Sinod și *contul de gestiune* al Tipografiei, iar nu numai *budgetul*, este calificată de P. S. Episcop Atanasie Mironescu al Râmnicului, ca o lipsă de datorie, de deferență și mai știu eu de ce, către Sf. Sinod.

10. Directorul Tipografiei ținând corespondență cu Sf. Sinod, prin Minister, dă a înțelege că a încetat de a mai fi la ordinele Sfântului Sinod, pe când el este dator să corespundă direct cu Sf. Sinod în toate cestiunile; dă a înțelege că și Sf. Sinod trebuie să corespundă cu el tot prin Minister.

Răspund: Dela sine se înțelege că, dacă între Sf. Sinod și între Onor. Minister s'a stabilit înțelegerea că, controlul moral asupra Tipografiei se cuvine celui dintâi, iar controlul material, celui de-al doilea, eu n'aș fi stat în sfera ce mi se determinase, dacă în cestiuni morale, spirituale, m'aș fi adresat Ministerului, iar în cestiuni materiale, lumești, m'aș fi adresat Sfântului Sinod, în calitatea mea de Director al Tipografiei. A trebuit, deci, să dau Sfântului Sinod cele ce se cuvin Sfântului Sinod, adecă să corespund direct cu Sf. Sinod în anumite cestiuni; a trebuit să dau Ministerului cele ce se cuvin Ministerului, adecă să corespund direct cu Ministerul în cestiuni ce cădeau și cad în atribuțiunile lui, și prin el, adecă indirect, cu Sf. Sinod, potrivit rânduelei stabilite. D-l Sp. C. Haret fost Ministru de Culte și Instrucțiune Publică și D-l P. Gârboviceanu fost Administrator al Casei Bisericeii, cei cari au iscălit actele privitoare la trecerea Tipografiei Cărților Bisericești sub controlul material al Ministerului, pot dă cuvenita desmințire, dacă afirmațiunea mea nu este adevărată.

Intru aceasta eu nu mă bazez numai pe testimoniul ce ar putea dă D-l Haret și D-l Gârboviceanu, ci și pe acte. La Secretariatul Sfântului Sinod, din care face parte, de ani de zile, și P. S. Dr. Atanasie Mironescu, se pot controlă următoarele tabele:

TABELA A.

Ordinele directe ale Sfântului Sinod către Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești și răspunsurile directe ale acestea.

No. și data Ordinelor Sf. Sinod:	O B I E C T U L :	No. și data răspunsurilor:
40/1903	Controlul material asupra Tipografiei	23/1903
61/1903	Dăruire de cărți de ritual.	32/1903
68/1903	» » » » »	28 și 30/1903
187/1903	» » » » »	249/1903
189/1903	» » » » »	233/1903
121/1903	Imprimarea unei rugăciuni.	104/1903
130 din 19 Mai 1903	Imprimarea Noului Testament.	373 din 15/ ²⁹ Febr. 1904: P. P. S. S. Membri din Comisiune sânt rugați a da textul N. Test.
83/1904	Dăruire de cărți de ritual.	84/1904
191/1904	» » » » »	269/1904 către Pro- toeria Jud. Ilfov.
62/1905	» » » » »	85/1905
79/1905	» » » » »	86/1905
86/1905	» » » » »	87/1905
97/1905	Se înaintează Raportul No. 171/1905 al P. S. Episcop al Râmnicului No- ului Severin D. D. Dr. Atanasie Mi- ronescu, contra mea.	Răspunsul este cel de față.

TABELA B.

*Rapoartele directe ale Direcțiunii Tipografiei Cărților Bise-
ricești către Sfântul Sinod și răspunsurile directe ale
acestui Inalt și Sfânt Corp.*

No. și data Rapoartelor:	O B I E C T U L :	No. și data răspunsurilor:
23/1903	Înaintarea contului de gestiune pe anul financiar 1902—1903.	119/1903
11/1903	Se înaintează câte 17 exemplare din Octoihul cel Mare ed. II și Liturgi- erul ed. III.	
210/1903	Idem 16 ex. din Evanghelia ed. III.	
24/1903	Se cere retipărirea unor cărți.	113/1903
25 din 6/ ¹⁹ Mai 1903	Revista «Bis. Ort. Rom.» să plăteas- că datoria de lei 6.331,50.	100/1903: s'a înaintat Ca- sei Bisericeii «spre a re- gula cele ce va crede de cuvință».
76/1904	Se înaintează 17 ex. «Iconografia».	
36/1905	Se înaintează 17 ex. «Psaltirea».	
38/1905	Votul special dat de Sf. Sinod, la 8 Mai 1903, cu privire la supraveghe- rea imprimării lui «Teofilact», se mai menține sau nu?	
39/1905	Cererea de a mi se da voie ca să mă apăr de o acuzațiune cu care eram amenințat de către o Onor. Comisi- une a Sfântului Sinod.	97/1905, adecă Or- dinul la care răs- pund prin Raportul de față.

TABELA C.

Adresele Sfântului Sinod către Onor. Minister, pentru Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești.

No. și data Adreselor Sf. Sinod către Minister pentru Tip. Cărților Bis.	O B I E C T U L :	No. și data comunicării acelor Adrese de către Onor. Minister.
114 din 14 Mai 1903.	Reimprimare de cărți.	10998/1903
131 din 19 Mai 1903.	Imprimarea Noului Testament.	11066/1903
86 din 12 Mai 1903.	Imprimarea lui «Teofilact».	11067/1903

TABELA D.

Ordinele directe ale Sfântului Sinod către Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești, și răspunsurile indirecte ale acesteea prin Ministerul Cultelor.

No. și data Ordinilor Sf. Sinod:	O B I E C T U L	No. și data răspunsurilor prin Minister.	O B I E C T U L	Adresele Ministerului către Sf. Sinod, comunicând Rapoartele Direcțiunii Tipografiei.
73/1903	Se cere a se trimite contul și bugetul pe fiecare an.	120 din 1 ¹ / ₁₄ Sept. 1903.	Proiectul de buget pe 1904—1905.	19359/1903
	Idem	1 din 1 ¹ / ₁₄ Aprilie 1904.	Contul de gestiune pe 1903—1904.	6381/1904
	Idem	164/1904	Proiectul de buget pe 1905—1906.	20109/1904
	Idem	1/1905	Contul de gestiune pe 1904—1905.	6250/1905

TABELA E.

Ordinele directe ale Sfântului Sinod către Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești, carea le-a comunicat Onor. Minister spre rezolvare.

No și data Ordinilor Sf. Sinod:	O B I E C T U L :	No. și data Rapoartelor către Onor. Minister :
120/1903	Acordare de rabat 25%.	122/1903
241/1903	Imprumutare de clișee.	247/1903

TABELA F.

Rapoartele Direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești către Onor. Minister, care, chibzuind, le-a comunicat, spre știință, Sfântului Sinod.

No. și data Rapoartelor Direcțiunii Tipografiei către Onor. Minister:	O B I E C T U L :	No. și data Adreselor prin cari Onor. Minister a făcut cunoscut Sfântului Sinod:
37/1905	Dare de seamă asupra activității în atelierelor Tipografiei.	6850/1905

Ce rezultă din aceste 6 tabele? Acestea: Sf. Sinod a trimis Ordine directe Direcțiunii Tipografiei, Direcțiunea a răspuns direct Sfântului Sinod (A). Direcțiunea Tipografiei *a scris direct* Sfântului Sinod, Sf. Sinod *a răspuns direct* (B). Sf. Sinod *a corespuns cu Direcțiunea Tipografiei, prin Minister* (C), Direcțiunea Tipografiei *a corespuns cu Sf. Sinod, prin Minister* (D). Unele cestiuni (două: tabela E) înaintate de Sf. Sinod direct Tipografiei, au fost trimise de Tipografie, la Minister, pentru a fi rezolvate, căci erau socotite și de către Sf. Sinod ca cestiuni de ordine pur materială. În fine Direcțiunea Tipografiei a scris Onor. Minister, care a făcut comunicare Sfântului Sinod (F).

Convingă-se, deci, și P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu, că eu n'am corespondat cu Sf. Sinod numai prin Minister. Convingă-se, deci, și P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu, că nici prin gând nu mi-a trecut să dau a se înțelege, că Sf. Sinod trebuie să corespundă cu mine, prin Minister; din contra, fără ca eu să fiu provocatorul, Sfântul Sinod a și corespondat cu mine prin Minister (să se vadă tabela C.).

În cele 6 tabele, se oglindește realitatea lucrurilor, în ceea ce privește corespondența cu Sf. Sinod. Și, totuși, această realitate a fost sucită și răsucită de Prea Sfințitul Dr. Atanasie Mironescu, vrând să convingă pe Sf. Sinod că eu, ca Director al Tipografiei, n'aș mai ține seamă de această înaltă și Sfântă Instituțiune Bisericească Sinodală.

(Comitetul revistei «Biserica Ortodoxă Română» corespundează tot direct cu Ministerul, în cestiuni materiale, ca și mine. Din câte știu, până acum nu s'a făcut nici o învinovățire aceluiași Comitet. Pe când îi va fi rezervat să fie chemat și el la răspundere pentru această *abatere*, de către P. S. Dr. Atanasie Mironescu?).

Astfel fiind lucrul, ce rost mai are chemarea mea la răspundere, pentru al meu «procedeu de biuro», despre care P. S. Sa zice că, Comisiunea n'a putut să-l înțeleagă, deși el este clar ca lumina zilei? Ce rost mai au aceste *vorbe* din Raport: «Directorul Tipografiei a crezut în mod ușurelnic că va scăpa de răspundere dacă se va pune sub autoritatea Domnului Ministru atât pe sine cât și hârtiile ce înaintă pe această cale Sfântului Sinod?»

Ba încă P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice, că eu am «făcut întocmai ca omul prins în un vârtej, în vârtejul grijirei de multe, cum zice rugăciunea Sfântului Efrem». Se vede că P. S. Episcop al Râmnicului Noului Severin, D. D. Dr. Atanasie Mironescu, 'și-a adus aminte de pățania P. S. Sale, când Domnul Dimitrie A. Sturdza, ca prim-ministru, răspunzându-i pe cestiunea «preocupărilor lumești», 'i-a citit toată rugăciunea Sfântului Efrem, grăind: «Doamne «și Stăpânul vieții mele, duhul trândăvirei, al grijei de multe, al iubirei de stăpânie și al grăirei în «deșert, nu mi-'l dă mie. Iar duhul curățeniei, al gândului smerit, al răbdării și al dragostei, dăruiește-l «mie, slugei tale. Așa, Doamne Impărate, dăruiește-mi «ca să-'mi văd greșalele mele și să nu osândesc pre «fratele meu, că binecuvântat ești în veci vecilor; amin». Și imediat a adaus: «Iată Biserica! Iată înfățișarea Bisericii!» (Desbaterile Senatului, No. 22, pagina 154, coloana a doua; sesiunea ordinară 1901—1902; ședința dela 19 Decembre 1901).

La vorbirea P. S. Sale de *inmec*, care numai creștinească nu se poate numi; la asemănarea Ministrului cu un *pai*, eu nu răspund.

P. S. Sa jelește *demnitatea* mea personală, care ar fi atinsă prin faptul, că m'aș fi pus la adăpostul unui subaltern al meu, Șef-de-ateliere la Tipografie. Rog pe Prea Sfinția Sa să nu poarte grijă de a mea demnitate. Eu îmi dau seamă de ea. In viața mea personală, publică și familiară, nimeni nu mă poate arătă cu degetul. Ca dovadă despre prețul ce pun eu pe demnitatea mea, serviască P. S. Sale demnitatea răspunsului meu. La violențe, vede bine că eu nu răspund cu violențe; la insulte, vede bine că eu nu răspund cu insulte.....

P. S. Sa însinue, că aș fi «indus în eroare pe Domnul Ministru, supunându-i spre semnătură o adresă (rezoluția?) No. 6350/1905, înregistrată la No. 138/1905 către Sf. Sinod, însoțită de niște anexe ce nu meritau această onoare». In altă parte a Raportului P. S. Sa mai însinue, că eu aș supune Domnului Ministru «spre semnătură hârtii nu tocmai corespunzătoare». P. S. Sa mai zice: «Comisiunea.... a fost la îndoială dacă trebuie să se înregistreze sau nu adresa cu anexele în cestiune».

Care anexe «nu meritau această onoare», adecă de a fi înaintate Sfântului Sinod pe lângă Adresa cu No. 6350/1905 a Domnului Ministru? Sânt acestea două:

1). Raportul cu No. 37 din $\frac{5}{18}$ Mai 1905 al Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești către Domnul Ministru al Cultelor (înregistrat la Administrațiunea Casei Bisericeii sub No. 11770 în 6 Mai 1905):

„Domnule Ministru,

„Cu cel mai profund respect am onoare a înainta Domniei-
„Voastre, în copie, Referatul din 4 Mai a. c. al Șefului-de-ate-
„liere dela această Tipografie, cu privire la activitatea, în tim-
„pul din urmă, în atelierul de culegătorie și tipărire dela a-
„ceastă Tipografie.

2). Referatul din 4 Mai 1905 al Șefului-de-ateliere
dela Tipografia Cărților Bisericești, către Directorul
acelei Tipografii (înregistrat sub 58 în $\frac{4}{17}$ Mai 1905):

„Domnule Director,

„Cu profund respect Vă aduc la cunoștință că, cauza în-
„târzierii cu tipărire volumului al III-lea din „Tâlcuirea lui
„Teofilact“, a fost că am avut diferite lucrări dela Onor. Mi-
„nister al Cultelor și Instrucțiunii Publice, care a trebuit date
„de urgență, și anume:

I. „Didactica Magna“, 23 coale, în 3000 exemplare.

II. „Calendarul Agricol“, 15 coale, în 4000 exemplare.

III. „Leonard și Ghertruda“ care este sub presă, în 3000
„exemplare.

IV. „Toate registrele de contabilitate pentru Administrația
„Casei Bisericeii.

V. „Toate registrele de contabilitatea Parohiilor urbane și
„rurale din țară, precum și compturile și bugetele necesare
„acestor registre, tipărite într'un tiraj foarte mare.

VI. „Tot în timpul acesta s'a mai tipărit o broșură a I. P.
„S. Mitropolit Primat, intitulată „Luteranii și Grecii Ortodocși“,
„în 1000 exemplare.

VII. „Psaltirea ed. III-a, care s'a terminat acum, tipărită în
„două culori, în 3000 exemplare.

„Așa că am fost nevoit a lăsa numai un singur lucrător,
„de prin luna Ianuarie 1905 încoace, din doi cari lucră mai
„'nainte, spre a culege la Tâlcuirea lui Teofilact, așa că în
„loc de două coale pe săptămână, s'a dat numai una.

VIII. Afară de acestea se mai lucrează Revista „Biserica
„Ortodoxă Română“, care ocupă trei lucrători.

IX. „O carte intitulată „Medicina introductivă“, care ocupă
„doi lucrători, și alte diferite lucrări mărunte dela Societa-
„tea pentru învățatura poporului român, Sf. Mitropolie, Semi-
„narul Central, etc., etc., etc.

„Toate aceste lucrări s'au executat numai de șapte cule-
„gători de litere, de oare ce atâția sunt prevăzuți în budgetul
„Tipografiei.

„Astăzi când lucrările s'au mai împușinat, s'a mai pus încă

„un lucrător la Tâlcuire, spre a merge lucrarea mai repede.
„Primiți, etc.

Acestea sânt cele două hârtii despre cari P. S. Dr. Atanasie Mironescu zice, că *nu meritau onoarea* de a fi anexate la Adresa ministerială cu No. 6350. P. S. Sa își modulează pretențiunile după cum îi convine: când vreă să mă apese zice că, Sf. Sinod este în drept a cunoaște toate cestiunile privitoare la Tipografie; iar când vreă să se apere zice că, cele două hârtii, privitoare la activitatea dela Tipografie, nu meritau onoarea de a fi aduse la cunoștința Sfântului Sinod, «și încă prin ce *filieră!*».

P. S. Dr. Atanasie Mironescu a început atacurile contra mea, în Sf. Sinod, în ziua de 4 Mai 1905, zicând, între altele multe, că mai înainte se dă pe săptămână, din «Teofilact», câte două coale tipărite, iar dela o vreme de abia se tipărește una coală pe săptămână. Eu fiind surprins de asemenea atacuri, au doară nu eram în drept să mă apăr? Cu toate că eram conștient de activitatea dela Tipografie, totuși, spre a aveă un act scris contra celor afirmate de P. S. Sa, m'am adresat celui în drept dela Tipografie ca să-'mi refere relativ de cele susținute în Sf. Sinod de către P. S. Dr. Atanasie Mironescu. Acestei împrejurări se datorește cunoscutul Referat, reproduș mai sus.

În ziua de 5 Mai am comunicat Domnului Ministru de Culte și Instrucțiune Publică, incidentul produs în Sf. Sinod la 4 Mai, i-am arătat Referatul 58, i-am dat explicațiunile trebuincioase și Domnia-Sa a dispus ca să-'i înaintez un Raport la care să anexeze copie de pe acel Referat, spre a se aduce la cunoștința Sfântului Sinod, pentru ca să se facă lumină asupra incidentului produs.

În urma acestora am scris Raportul cu No. 37 din ⁵/₁₈ Mai 1905, la care am anexat Referatul 58. Cum în acea zi nu m'am mai putut vedeă cu Domnul Ministru, și cum a doua zi, 6 Mai, orele 9 de dimineață, Sf. Sinod aveă să țină ședință, cum a și ținut, și chiar

pentru acea zi trebuind să se dea elementele trebuincioase pentru înlăturarea incidentului, am dispus eu însumi să se facă cuvenita lucrare, scriind eu, ca Administrator al Casei Bisericeii, pe Raportul 37, și semnând eu însumi această rezoluțiune: «*Din Ordinul Domnului Ministru, se va înainta, spre știință, Sfântului Sinod*».

A doua zi am prezentat Domnului Ministru Raportul 37 și Adresa către Sf. Sinod, scrisă de cu seară. De-asupra rezoluțiunii mele de pe acel Raport, D-l Ministru a scris: «*Văzut. Vlădescu*», apoi a semnat Adresa către Sf. Sinod, ce era contrasemnată de mine; Raportul și Adresa au fost înregistrate; Sfântului Sinod s'a expeditat imediat acea Adresă, care purtă și poartă No. 6350 din 6 Mai 1905, având ca anexe atât Raportul 37, cât și Referatul 58.

Aceasta este Adresa de care P. S. Atanasie Mironescu zice, în numele Onor. Comisiunii, că D-l Ministru a fost indus în eroare când a semnat-o; că ea este nu tocmai corespunzătoare; că «Comisiunea... a fost la îndoială dacă trebuie să se înregistreze sau nu». Sf. Sinod, însă, a fost de părere contrară. Însăși Onor. Comisiune a recunoscut aceasta, căci iată cum se exprimă în Raport: «*Comisiunea mulțumește Sfântului Sinod că prin a sa **binecumpănită chibzuire** a scos-o din acest împas*», adică din îndoiala dacă Adresa 6350 trebuie să se înregistreze sau nu.

Cum se poate caracteriza această contrazicere a Onor. Comisiunii, care, pe de o parte găsește că o asemenea hârtie nu trebuie înregistrată, iar pe de altă parte mulțumește Sfântului Sinod că a tratat cum se cuvenia o Adresă ministerială?

Onor. Comisiunea respectivă, compusă din P. S. Episcop al Argeșului D. D. Gherasim Timuș, P. S. Episcop al Râmnicului, ca Raportor, și P. S. Arhiepiscopul titular Sofronie V. Craioveanu, nu știe ce a semnat Domnul Ministru: «adresa», ori «rezoluțiunea»?

Adresa? Apoi aceasta eră în mânilor Onorabilei Comisiuni, care, cetindu-o de sus până jos, cum de n'a observat semnătura proprie a Domnului Ministru Mihail Vlădescu?

Rezoluția? E cunoscută acum și în public *rezoluția* cea atât de mult dorită de o foaie bisericească **A.E.R.-iană**, intitulată: «Cuvântul **Adevărului**» **din Râmnicu-Vâlcea**, sediul episcopal al Prea Sfințitului **Atanasie** **Episcopul Râmnicului**. Acea rezoluție se poate aprecia dacă este sau nu rezultatul unei induceri în eroare, după cum se afirmă în Raport.

Trec la anexele Adresei 6350:

Acestea au avut darul de a face lumină în privința scopului ce urmăria P. S. Dr. Atanasie Mironescu Episcopul Râmnicului Noului Severin: «Sf. Sinod să retragă încrederea sa actualului Director al Tipografiei Cărților Bisericești», etc. Acest scop îl urmăria în fața Sfântului Sinod; iar în fața Domnului Ministru: căderea în dizgrație a unui asemenea «inducător în eroare»; și, ca vârf: zdrobirea morală a lui Chiricescu, în fața societății. Urmărirea acestor scopuri a produs lupta înverșunată de a nu se înregistra Adresa 6350 de care se țineau cele două anexe ale ei; dar *binecumpănita chibzuire* a Sfântului Sinod a înfrânt cerbicea.

Cu toate că Adresa ministerială No. 6350 s'a înregistrat, totuși, P. S. Dr. Atanasie Mironescu, poartă, în Raport, rășboi crâncen celor două anexe; ba în *commentariul* Raportului, făcut în numita foaie, zice, cu emfază: dacă Ministrul a pus rezoluțiunea pe Raportul 37 al Directorului Tipografiei, «*atunci rămâne a se discuta cu Ministrul oportunitatea ei*».

Ce-am zis eu în Raportul 37 către Domnul Ministru?—Înainte un Referat privitor la activitatea în atelierele Tipografiei, în timpul din urmă. Greu a trebuit să cadă asupra Prea Sfințitului Atanasie Mironescu acest Raport al meu. Prea Sfinției Sale nu-i trebuiau acte privitoare la activitatea dela Tipografie,

ci P. S. Sa aveà trebuință să fie crezut pe cuvânt, că la Tipografie nu mai este activitate.

Ce cuprinde Referatul 58 al Șefului-de-ateliere dela Tipografie?—Dare de seamă amănuțită asupra activității din ateliere. Prea Sfinția Sa caută a slăbi acest Referat, zicând că n'are putere de dovadă, nu e valabil, căci Șeful-de-ateliere a fost «*constrâns*» să-l facă, de oare-ce i s'a «*pretins*» de către mine, făcând asupra lui «*îndoită presiune*». De ce n'a binevoit P. S. Sa, *cel care 'și-a luat răspunderea faptelor ce-'mi impută*, să iă osteneală să vie până la Tipografie și să se încredințeze, că enumerarea tipăriturilor în Referatul Șefului-de-ateliere, corespunde cu cele consemnate în condica pentru înregistrarea imprimatelor? Eu nu pot îndrăzni să fac cerere ca să se trimită la Tipografie vre un Procuror cu vre un Judecător de instrucție, pentru ca lumină să se facă și în această privință. Rog pe P. S. Dr. Atanasie Mironescu să mă îndatoreze cu acest serviciu, spre a P. S. Sale lămurire. Până atunci eu țin a spune, că subalternii mei din administrațiunea Tipografiei, paginatorii, culegătorii și toți ceilalți, nu sânt robi, ci liberi. Raporturile dintre mine și personalul Tipografiei, sânt ca cele dintre tată și fii. Raporturile dintre noi, bazate pe simțul datoriei, corectitudinii și al respectului reciproc, ne fac a ne simți nu ca și cum ne-am află într'o instituțiune comercială, ci într'o casă bisericească, căci bisericească este și trebuie să rămână această Tipografie. Eu, ca Director al ei, nu caut numai ca, în schimbul lefilor ce plătesc, să mi se deà partea corespunzătoare de lucru, ci mai caut ca, personalul Tipografiei să se simtă că trăește și ca într'o casă de educațiune. Astfel fiind, la Tipografia Cărților Bisericești este exclusă ideea de atotstăpânire și de slugărnicie.

P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu încă are o serie de subalterni. I se fac referate sau rapoarte de către Directorul cancelariei episcopale, de către Revisorul eparhial, etc., și în baza lor P. S. Sa dă porunci,

cari apoi se execută. Multe din acele referate sau rapoarte P. S. Sa le înaintează la diferite autorități, ca acte temeinice, și nimeni nu-și poate permite, până la proba contrară, să le infirmeze.

Astfel fiind lucrurile, este destul de lămurit că P. S. Dr. Atanasie Mironescu nu alege mijloacele pentru ajungerea scopului pe care îl urmărește.

P. S. Sa zice, că *am atins demnitatea Sfântului Sinod, făcându-l să stea de vorbă cu un subaltern al meu*. Eu n'am făcut aceasta, ci Referatul, după ce l'am controlat, ca conținut, după ce l'am examinat, ca formă, și nu l'am găsit necuviincios, l-am înregistrat. El eră și este privitor la o cestiune curat materială, și, în loc de a-l reproduce în Raportul către Domnul Ministru, ca și cum toată opera de constatare ar fi a mea, mi s'ar conveni, l'am trimis în copie. Intru ce s'a atins cu aceasta demnitatea Domnului Ministru? Eu am trimis la Onor. Minister referate, în copie, bunăoară, Referatul 74/1903—1904 pe lângă Raportul No. 65 din ¹⁷/₃₀ Iulie 1903, Referatul 118/1903—1904 pe lângă Raportul No. 74 din ¹⁸/₃₁ Iulie 1903, și nimeni nu s'a găsit să-mi impute că aș fi atins demnitatea cuiva.

Referatul 58 a ajuns și la Sf. Sinod, fiind trimis de Onor. Minister ca anexă la Adresa 6350. Intru ce s'a atins cu aceasta demnitatea Sfântului Sinod? Chiar dacă acel Referat s'ar fi trimis dela Tipografie direct Sfântului Sinod, încă n'ar putea fi vorba de atingerea demnității Sfântului Sinod din partea mea, căci așa ceva s'a mai făcut și altă dată.

Să aduc câte-va exemple:

În Raportul No. 484 din ¹⁴/₂₆ Ianuarie 1898 către I. P. S. Președinte al Sf. Sinod, ziceam: «*D-l Conservator al depozitului de cărți, icoane și hârtie dela această Tipografie, mă informează că nu mai avem hârtie de cupertă... Imi permit a Vă ruga să binevoiiți a mă autoriza ca să procur hârtia trebuincioasă...*» În baza Raportului Onor. Comisiuni respective, Ra-

port făcut și semnat de *P. S. Atanasie al Râmnicului*, Sf. Sinod a dat Ordinul de aprobare cu No. 97/1898.

În Raportul 239 din 15/27 Octombrie 1898 către Sf. Sinod ziceam: «.....*Șeful de ateliere... îmi referă* că, din coala 25-a (din Triod)..... lipsesc 500 exemplare....» Sf. Sinod cu Ordinul 302/1898 a aprobat a se tipări. Din Sf. Sinod făcea parte și *P. S. Dr. Atanasie Mironescu*.

Pe lângă Raportul No. 10 din 18/30 Aprilie 1898 am înaintat Onor. Comisiuni pentru Revistă și Tipografie, Referatul 829/1898 al Secretarului-Conservator și o adeverință a Șefului-de-ateliere. Din acea Onor. Comisiune făcea parte și *P. S. Dr. Atanasie Mironescu*.

Prin Raportul No. 20 din 11/24 Mai 1900 am comunicat părerea executorului legărei Cărții de rugăciuni pentru *A. S. R. Principele Carol*, cu privire la modelul de legătură, ce se potrivește mai bine cu ornamentarea dedicațiunii. S'a dat aprobarea fără ca cineva să se formalizeze de împrejurarea, că pe Onor. Comisiune respectivă a Sfântului Sinod am pus-o în comunicare cu un legător. Aprobarea poartă următoarele semnături: *Iosif, Silvestru (repausat), Gherasim (al Argeșului), Atanasie*.

Prin Telegrama 2381 din Septembrie 1903 *P. S. Episcop Atanasie Mironescu*, ca membru în Comisiunea respectivă, trată *singur* cu Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești, în privința formatului cărții lui *Teofract*. La acea Adresă telegrafică am răspuns prin Adresa cu No. 143 din 21/7 Septembrie 1903, la care am anexat un format pe care *P. S. Sa* a scris: «Să se calculeze cât mai exact câte pagini de manuscris vor intra într'o coală, formatul de față». Șeful-de-ateliere, acelaș dela care provine Referatul 58, a referat pe acel format: «Calculând am constatat că va intra într'o coală de tipar, între 18 și 19 file de manuscris». Pe acelaș format și pe aceeași pagină pe care semnase Șeful-de-ateliere, *P. S. Sa* a scris: «Vă-

zut și aprobat» și s'a iscălit. Actele sânt de față, se pot controlă.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu, cel atât de zelos întru apararea demnității Sfântului Sinod, dar mai ales zelos întru apărarea demnității P. S. Sale ca Membru al Sfântului Sinod, cum s'o fi alunecat să-'și coboare demnitatea, punându-și iscălitura pe aceeași hârtie pe care 'și-o pusese Șeful-de-ateliere dela Tipografia Cărților Bisericești? Și, totuși, P. S. Sa zice în Raport: «Și cum se poate judecă purtarea Directorului, cu trimiterea unei atari hârtii, dacă nu ca o lipsă culpabilă de deferență către Sf. Sinod?»

Fac următoarea respectuoasă întrebare: de când P. S. Sa este Episcop, n'a avut vre o dată ocaziunea să înainteze Sfântului Sinod, Ministerului, copie de pe vre un raport al vre unuia din subalternii P. S. Sale? De câte ori! Jignitu-s'a, prin aceasta, demnitatea Sfântului Sinod sau a Onor. Minister? Făcutu-s'a P. S. Sa, prin aceasta, vinovat de lipsă culpabilă de deferență către Sf. Sinod sau Onor. Minister?

E lucru vădit : P. S. Sa caută prin toate mijloacele să născociască argumente împotriva mea. Pe această cale merge până acolo, că face pe subalternii P. S. Sale dela «Cuvântul Adevărului», sub «presiune fizică sau morală», să apară în fața lumii ca niște calomniatori ai mei, pe când în realitate autorul notelor explicative ce însoțesc Raportul tipărit în acea foae, este însuși Prea Sfinția Sa.

Să mă explic:

În «Cuvântul Adevărului» an. IV, No. 4, de mercuri 1 Iunie 1905, în care s'a publicat Raportul înregistrat în Cancelaria Sfântului Sinod sub No. 171/1905;—în «Cuvântul Adevărului», zic, din care cu cel mai profund respect înaintează Inalt Prea Sfinției-Voastre un exemplar, se cetește: «Sfântul Sinod ascultând Raportul a admis nu numai propunerea Domnului Mi-

«nistru ca mai nainte de a intra în discuțiunea raportului să i se trimită D-sale o copie, spre a studia faptele produse în raport, ci și o altă propunere de a se trimite copii după raport și altor persoane din afară de Sf. Sinod, ce nu aveau acest drept. Această din urmă propunere a pus și pe Redacția «Cuvântului Adevărului» în fericita pozițiune de a-și procura o atare copie, pe care o publicăm, însoțind-o și cu unele note explicative din partea Redacției».

Se știe, însă, că Sf. Sinod a hotărît ca, o copie de pe Raport să se înainteze Domnului Ministru de Culte și Instrucțiune Publică, iar alta mie ca Director al Tipografiei Cărților Bisericești; la alții, la nimeni. P. Cuc. Director al Cancelariei Sfântului Sinod poate mărturisi dacă a mai trimis copii și în alte părți, sau nu. Până una alta eu pot afirmă, că dela Sf. Sinod n'a mai eșit alte copii decât cele arătate. Deci numai dela P. S. Dr. Atanasie Mironescu, Episcopul Râmnicului, autorul Raportului, a putut fi trimisă Redacțiunii «Cuvântul Adevărului», asemenea copie.

Nu este de atribuțiunea mea să constat, dacă prin acestea P. S. Dr. Atanasie Mironescu «atinge demnitatea Sfântului Sinod» și dacă arată «lipsă culpabilă de deferență către Sf. Sinod», când zice că, acest Inalt și Sfânt Corp «a admis... și o altă propunere de a se trimite copii după raport și altor persoane din afară de Sf. Sinod, ce nu aveau acest drept». Constat numai, că P. S. Atanasie Mironescu ar fi vrut să fie executat mai înainte de a fi ascultat.

Ca altă dovadă că P. S. Dr. Atanasie Mironescu este autorul *introducerii* la publicarea Raportului și autorul *comentariului* de care este însoțit acel Raport, mai e și nota explicativă la invinuirea că n'am comunicat Sfântului Sinod deciziunea D-lui Ministru de Culte din Guvernul trecut de a se plăti de Tipografie transcrierea lucrării lui Teofilact, etc. În acea notă explicativă cetim: «Directorul Tipografiei s'a mărginit a comunica despre aceasta numai P. S. Episcop Atha-

nasie al Râmnicului prin o scrisoare cu data de 8 Iulie 1903». Dar la pag. 57 a acestui răspuns eu am arătat că lucrul s'a făcut cunoscut și Sfântului Sinod, prin însuși Domnul Ministru de Culte din Guvernul trecut. Epistola din 8 Iulie 1903, care să fi fost adresată P. S. Sale, cum a ajuns la Redacția «Cuvântul Adevărului»? I s'a furat? De ce nu a făcut cuvenitul denunț? A dat-o însuși P. S. Sa?... Cunosc pe membrii redactori dela «Cuvântul Adevărului» Mai toți mi-au fost elevi, unul, începând din cursul secundar inferior și terminând cu Universitatea; e vorba de D-l Hadarag Vasile, care, plin de recunoștință către mine, fostul lui profesor la Huși, la Iași și la București, mi-a dedicat o publicațiune a sa. Minte și inima mea nu poate admite că foștii mei elevi, cum sânt aproape toți cei dela «Cuvântul Adevărului», care altă dată aveau cuvinte de laudă și de stimă pentru mine, profesorul lor, să se prefacă, fără motiv, în bârfitori și calomnatori ai mei.

Deci, și din acest punct de vedere eu nu pot vedeă alt autor al notelor explicative decât pe cel denunțat mai sus. Cu atât mai dureros pentru P. S. Sa, că se arată atâta de *demn*, în cât frumos exemplu, frumoasă moralitate clădește în aceia pe cari 'i-a adunat în jurul P. S. Sale, în casta Eparchie, pe care astfel o pilduește.

Prin Adresa cu No. 88 din ¹¹/₂₄ August 1905 am cerut celor dela «Cuvântul Adevărului» să-mi trimită cu ramburs trei anumite exemplare din aceea foaie bisericescă și să-mi comunice numele persoanei sau persoanelor cari au făcut notele explicative la Raportul Prea Sfințitului Dr. Atanasie Mironescu. N'am priimit nici un răspuns. Cum puteau bieții oameni să atragă asupra-le urgia patronului? De altfel acele note explicative

nici nu sânt semnate de *Redacție*, în numele căreia sânt făcute.

Dacă cele ce afirm și dovedesc eu cu privire la paternitatea acelor note explicative, nu sânt adevărate, să dovediască P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu contrariul înaintea Sfântului Sinod și să dea numele autorului, dacă nu este Prea Sfinția Sa.

Așa poreclita Redacție a «Cuvântului Adevărului» se simte «*fericită*» că *'și-a putut procură* o copie de pe acel Raport. Fericirea se poate privi și consideră de fiecare, potrivit gradului de creștere și de instrucțiune de care a avut parte; așa că, ceea ce unul poate consideră ca fericire, altul poate privi ca nefericire, și invers. În cazul de față eu unul nu m'aș simți fericit când pe deaproapele meu l'aș atacă pe nedrept, eu care, însumi dator de a fi moral și de a propaga moralitatea, m'aș hotări să produc învinuiri închipuite pentru nimicirea onoarei și buneii reputațiuni a vre unuia din semenii mei.

Aceeași procedură voise P. S. Dr. Atanasie Mironescu s'o întrebuințeze și în Sf. Sinod, dar a găsit elemente rezistente.—În calitatea mea de Administrator al Casei Bisericeii eram față, împreună cu Domnul Ministru, în Sf. Sinod, cu ocaziunea ținerii ședinței în care s'a cetit Raportul la care răspund. După cetire P. S. Arhiepiscop Sofronie V. Craioveanu, unul din foștii mei elevi, a fost întrebat, în ședință, de un P. S. Coleg, dacă a semnat Raportul ce s'a cetit. Tăcerea P. S. Sale a învederat răspunsul negativ, și cu drept cuvânt, căci cum putea P. S. Sofronie să semneze Raportul, sau cel puțin procesul verbal de autorizare pentru facerea acelui Raport, în care este vorba și despre cărțile de ritual? P. S. Sa n'a figurat și nu figurează în Comisiunea pentru revizuirea cărților de ritual. Aceeași întrebare a fost pusă și Prea Sfințitului Episcop al Argeșului

D. D. Dr. Gherasim Timuș. P. S. Sa a răspuns: «*ce, ești judecător de instrucție?*»¹⁾ Cunoscându-se atunci al cui este Raportul, P. S. Dr. Atanasie Mironescu, autorul, a declarat în plină ședință: *iau singur asupra mea răspunderea celor cuprinse în Raportul ce am cetit.* Dar Raportul l'a făcut în numele întregii Comisiuni.

Demnitate este și aceasta, însă cu oare care calificative corespunzătoare.

În lista ce am primit pe lângă Ordinul cu No. 97/1905 al Sf. Sinod ¹⁾, P. S. Atanasie Mironescu cere «copie după rezoluția după raportul Direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești No. 57 (cincizeci și șapte) din 8 Mai 1905 către Administrația Casei Bisericeii».

La 8 Mai 1905 n'a eșit dela această Tipografie, pentru Administrațiunea Casei Bisericeii, nici un raport cu No. 57. Ziua de 8 Mai 1905 căzând într'o Duminică, n'a eșit atunci, din Cancelaria acestei Direcțiuni, nici o hârtie. Prima hârtie eșită a doua zi, la 9 Mai 1905, poartă No. 38. Raportul cu No. 57/1905, ce trebuiește Prea Sfințitului Dr. Atanasie Mironescu, nu e Raport, ci o Adresă din 23 Iunie 1905, pe lângă care am trimis o chitanță P. Cuc. Protoiereu al județului Tecuci. Administrațiunea Casei Bisericeii n'a avut nici un interes să rezolve o hârtie ce nu-'i fusese adresată. E vădit, deci, că și în această cestiune atât de

¹⁾ Iacă acea listă:

Copie

LISTA

De actele pe care Comisiunea roagă pe Sf. Sinod a 'i se înaintă în copie de către Directorul Tipografiei Cărților Bisericești.

- a). Textul Psaltirei de Neamtu, vizat de Comisiune.
- b). Actul de autorizare, pentru facerea pisaniiilor.
- c). Ordin pentru aprobarea concediului, pentru desele absentări dela Tipografie, unele chiar în curs de săptămâni întregi.
- d). Copie după rezoluția după raportul Direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești No. 57 din 8 Mai 1905, către Administrația Casei Bisericeii.

Raportor, *Atanasie Râmnic*

Pentru conformitate,
Econ. Ovidiu Muscelaru

simplă, Prea Sfințitului Episcop Atanasie Mironescu îi lipsește condițiunea esențială pe care s'ar putea bizui să-și ia răspunderea invinuirilor ce formulează împotriva mea.

Acesta este adevărul în privința corespondenței cu Sf. Sinod, adevăr ce a fost denaturat pentru a se pune în evidență faptul imaginar al atingerii din partea mea a demnității Sfântului Sinod și al lipsei culobabile de deferență din parte-mi către Sfântul Sinod.

11. Directorul Tipografiei Cărților Bisericești voește să figureze printre membrii Comisiunei pentru revizuirea cărților bisericești, fără să fi fost ales și fără să aibă autorizațiune. Cu toate că n'are delegațiune și nici pricepere, își atribuie meritul de a fi revizuit textul cărților bisericești, însemnând aceasta la sfârșitul cărților. Faptul acesta constituie un furt literar și un abuz de incredere.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu, cere în «listă» ca Direcțiunea Tipografiei să-i comunice «act de autorizare pentru facerea pisanilor» dela sfârșitul cărților, «în care se trece și pe sine că a revizuit cărțile respective».

Să admitem că un asemenea «act» n'ar exista. Din aceasta, însă, n'ar rezultă nimic, căci faptul săvârșit până la $10/_{22}$ Noembrie 1897, săvârșit neincetat și de atunci încoaci, n'a fost contestat de nimeni, deci nici de către P. S. Sa, până la $6/_{19}$ Mai 1905, data «avizului» pe care l'am reprodus pe pagina 20. Acesta fiind un drept recunoscut atâta timp de către Sf. Sinod, în mod tacit, are valoare de «act», chiar dacă nu ar exista vre un act scris. Cea dintâi carte de ritual pe care am pus și numele meu a fost «Triodul», pe care, terminându-l de imprimat, l'am înaintat Sfântului Sinod pe lângă Raportul cu No. 44/1898. P. S. Dr. Atanasie Mironescu eră și atunci în Sf. Sinod, eră și atunci membru în Comisiunea pentru revizuirea cărți-

lor bisericești. De ce n'a protestat atunci? De ce nu mi-a zis atunci sau și mai târziu, că am «*comis un furt literar, un abuz de încredere, un îndrăzneț falsificat, o falsificare a adevărului*»? De ce imi zice de-al de acestea tocmai în anul 1905? De ce?

Există, însă, și «act de autorizare pentru facerea pisaniiilor»,—act, care se află și în Arhiva Sfântului Sinod, care 'i-a dat cuvenita întărire. Iacă acel act scris:

„Revizuirea textului, înlocuirea de cuvinte și ultima corectură la noile edițiuni a cărților bisericești, conform votului Sfântului Sinod, să se facă de majoritatea membrilor redactori ai revistei „Biserica Ortodoxă Română“, dresându-se proces-verbal, prin care să se constate, de care membri s'au făcut corecturile. **Numele membrilor corectori se vor trece la finele cărței, într'o vignetă**“.

Vignetă, nu pisanie. Una e vigneta și alta e pisania.

Acesta este «actul» pe care mi-'l cere P. S. Dr. Atanasie Mironescu. El este semnat de P. P. S. S.: Partheniu, Pimen G. Piteșteanu și Nifon N. Ploeșteanu; este făcut la 20 Octobree 1895; face parte din procesul-verbal, care s'a aprobat de Sf. Sinod în ședința dela 23 Octobree 1895, și cu Ordinul No. 362 din 27 Octobree 1895 s'a trimis Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești «*spre știință și conformare*».

Rog respectuos pe P. S. Dr. Atanasie Mironescu să binevoiască a prezentă Sfântului Sinod «actul» prin care s'ar fi desființat «actul de autorizare» în ceea ce privește «facerea pisaniiilor», adică a vignetelor dela sfârșitul cărților, în care se trec numele celor ce revizuesc textul, înlocuesc cuvinte și fac ultima corectură la noile edițiuni de cărți bisericești.

Nu numai că «actul» n'a fost desființat, ci s'a întărit și a doua oară prin Ordinul cu No. 442 din 29 Decembre 1895 al Sfântului Sinod. Așa că «actul» este și azi în vigoare, în ceea ce privește vignetele. El se păstrează și în Arhiva Direcțiunei Tipografiei Cărților Bisericești, *spre știință și conformare*. P. S. Atanasie Mironescu, care mi-a făcut acuzațiuni în Sf. Sinod, și a declarat că-'și ia răspunderea celor ce le-a

scris în Raportul contra mea, erà ținut să știe aceasta, iar nu, după ce mă acuză, să vină și să-mi ceară copie de pe acel «act». Dar aceasta a făcut-o P. S. Sa fiind sigur că-mi va îngreuiă situațiunea, pe care considerând-o ca excepțional de gravă, a cerut Sfântului Sinod să ia o serie întreagă de măsuri contra mea, și cu toate acestea, P. S. Sa știe despre existența unui asemenea «act de autorizare pentru facerea pi-saniilor». Când voiu vorbi despre revizuirea și imprimarea «Evangheliei în 16 limbi» (pag. 100—102), voiu produce cuvenita dovadă, că P. S. Dr. Atanasie Mironescu are cunoștința de acel «act», pe care acum înadins îl tăgăduște.

Mi se zice că *voesc să figurez* printre membrii Comisiunii pentru revizuirea cărților bisericești, fără să fiu fost ales și fără să am autorizațiune. Nu poate fi vorba numai că *voesc să figurez* în acea Comisiune, dar că *am și dreptul și datoria de a figura*. Spre acest sfârșit sânt ales și am și autorizațiune.

Cu toate că pentru aceasta nu mi se cer «acte» de către P. S. Atanasie Mironescu, desigur pentrucă știe că există, totuși, interesul apărării mă face ca să le dau pe față, mai ales că P. S. Sa se preface că nu le cunoaște.

I. Dela Sf. Sinod s'a trimis, în copie, Raportul No. 381, ca anexă la Ordinul 340 din 5 Noembre 1897, înregistrat de către Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești sub No. 421 în 6 Noembre 1897, adecă în ajunul zilei în care eu am fost ales de Sf. Sinod ca Director al acestei Tipografii, după ce demisiunea predecesorului meu fusese priimită de Sf. Sinod la 6 Noembre 1897. Sf. Sinod a aprobat concluziunile citatului Raport cu No. 381. Una din acele concluziuni este:

«Inșă având în vedere că propunerea de a le revizui «(cărțile) comitetul redactor al revistei a rămas fără rezultat, opiniunea Comisiunii este, ca *Sf. Sinod să*

«aleagă din sânul său o Comisinne, sau cel puțin un «delegat al său, care să revizuiască împreună cu Directorul Tipografiei sus numitele cărți și să observe ultima «corectură la imprimarea lor».

Acest Raport poartă semnătura: Atanasie Mironescu Craioveanu, adică P. S. Episcop de azi al Râmnicului Noului Severin.

După «Procesele verbale ale ședințelor Sfântului Sinod din sesiunea de toamnă a anului 1897», publicate în revista «Biserica Ortodoxă Română», anul al XXI-lea, No. 11—12, Februarie—Martie, comentariul concluziunii de mai sus, *aprobată de Sf. Sinod*, este următorul:

„Este un vot al Sf. Sinod pentru cărțile cari au a se tipări în viitor sau într'o nouă ediție, ca să se aleagă un *delegat* al Sf. Sinod“ (P. S. Arh. Atanasie Craioveanu; pag. 39).

„Aceasta s'a votat deja“ (P. S. Episcop al Hușilor, Silvestru; pag. 39).

„Una din concluziunile aduse de această Comisiune pentru tipărirea sau retipărirea cărților bisericești, constă în aceea, ca să se aleagă din partea Sf. Sinod sau un *delegat*, care să observe împreună cu Directorul Tipografiei modul și limba în care trebuiesc retipărite cărțile de ritual bisericesc, sau o comisiune“ (P. S. Arhiereu Pimen Piteșteanu; pag. 40).

„Să fie reprezentat Sf. Sinod numai de un *delegat* sau o *comisiune*? Trebuie să fie trei sau unul?“ (I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte; pag. 43).

„Sânt de părerea P. S. Valerian Râmniceanu și a P. S. Pimen Piteșteanu, ca să se aleagă un *singur membru*, care, împreună cu Directorul Tipografiei să observe cartea ce va fi de imprimat“ (P. S. Episcop al Hușilor, Silvestru; pag. 100).

Rezultatul votului: «Prin urmare P. P. S. S. Episcopi al Hușilor și al Argeșului și P. S. Atanasie Craioveanu, cari au întrunit majoritatea cerută de Regulament, se proclamă *membri în comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești de ritual*» (I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte; pag. 106).

II. La 3 Mai 1898 P. S. Atanasie Mironescu, devenit Episcop al Râmnicului Noului Severin, mi-a trimis următoarea Adresă, scrisă toată de mâna Prea Sfinției Sale:

«*Domniei Sale*

«*Domnului Director al Tipografiei Cărților*
«*Bisericești.*

«*Domnule Director,*

«Comisiunea pentru revizuirea cărților biseri-
«cești are onoare a Vă trimite alăturatul text de
«Cazanii din 1781, tipărit în Râmnic în timpul
«episcopului Filaret, pe care text comisiunea cer-
«cetându-l l'a găsit potrivit a se imprimă cu în-
«dreptările făcute și pe care și *Domnia-Voastră*
«*le veți mai face* sub rezerva aprobării ulterii-
«oare a Comisiunei.

«Primiți, Domnule Director, arhieriasca noas-
«tră binecuvântare.

«3 Mai 1898.

„*Atanasie al Râmnicului.*

P. S. Atanasie Mironescu zice în această Adresă, înregistrată la No. 42/1898, că-'mi trimite textul Cazaniilor, că, Comisiunea l'a îndreptat și că'mi lasă și mie facultatea de a face îndreptări, sub rezerva aprobării ulterioare a Onor. Comisiuni. Inșă adevărul este acesta: Textul Cazaniilor nu mi s'a trimis, căci eră la mine, procurat de mine (Adresele cu No. No.: 78 și 79/1898; 418 și 419/1899). P. P. S. S. Membri din Comisiune nu l'au cercetat. *Toate îndreptările în text au fost făcute de mine.* Din întâmplare păstrez și azi acel text; dela început până la sfâr-

șit se observă, că toate îndreptările sânt făcute nu de către vre unul din P. P. S. S. Membri aleși *în* comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești, ci toate sânt făcute de mine. Din întâmplare păstrez și *corectura ultimă* pentru tipar. *Toată este făcută de mine.*

Totuși, în vigneta dela sfârșitul Cazaniilor, pag. 653, la ¹⁵/₂₇ Decembre 1898, a trebuit să se scrie: «Acastă carte, potrivit Deciziei Sfântului Sinod din ședința «dela ³/₁₅ Noembre 1897, s'a văzut de P. P. S. S. «Episcopi: Atanasie al Râmnicului Noului Severin, Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului, după ce «s'a revăzut și îndreptat de mine Dr. Const. Chiriacescu din Comuna Topești, județul Gorj, Profesor la «Facultatea de Teologie din București și Director al «Tipografiei Cărților Bisericești».

Acea ce P. S. Atanasie Mironescu n'a contestat în 1898, a contestat în 1905, socotind P. S. Sa că a dispărut ori ce urmă de dovadă contrarie.

III. La procesul-verbal No. 421 din ⁵/₁₈ Februarie 1903 am anexat o epistolă a mea, din aceeași zi, către P. S. Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu. Din acea epistolă reproduc următoarele:

«Din Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie, ediția III, s'au tipărit două coale, și sânt gata de a se pune sub presă încă trei coale.

«Cu ocaziunea *revederii textului corectat* de P. S. Voastră și de P. S. Gherasim Episcopul Argeșului, înainte de a-l da la tipar, și cu ocaziunea *ultimei corecturi ce fac*, am observat următorul *mare neajuns în textul ce ați corectat* pentru tipărire....»

P. S. Dr. Atanasie Mironescu aveă ocaziune bine-

venită să se ridice în contra celor zise de mine în aceea epistolă, că înainte de a se da la tipar, eu revăd textul corectat de P. P. S. S. Lor, că fac ultima corectură. Nu numai că nu s'a împotrivit, dar a și semnat rezoluțiunea de aprobare ce a scris însuși P. S. Sa pe acea epistolă; a semnat'o și P. S. Gherasim Timuș. Epistola se poate vedeà în Arhiva Tipografiei Cărților Bisericești. Nu puteà să se împotriviască fiindcă știà bine, că toată greutatea revederei și corectării erà lăsată pe spatele meu, *contrar hotărârei Sfântului Sinod, care a pus îndatoriri deopotrivă tuturor membrilor ce compun Comisiunea pentru revizuirea și corectarea cărților*. Acea greutate o purtam singur cu toată plăcerea și cu îndestularea sufletească, că am ocaziune de a aduce servicii Bisericeii căreia aparțin, și nici nu mi se furișă prin minte gândirea, că va veni o dată vremea, cum a și venit, ca nu numai să mi se răpească mângâerea că am putut munci și produce ceva folositor, dar încă să se laude alții cu munca mea, și în loc de mulțumită—pe care nu doresc s'o am dela oameni—să mi se zică: fur literar, falsificator, și câte altele.

IV. La 19 Mai 1903 am priimit dela Sf. Sinod următorul Ordin cu No. 130:

«Sf. Sinod în ședința din 14 Mai curent, luând hotărârea de a se imprimà în 10.000 exemplare Noul Testament, după ediția de Neamț și după formatul alăturat pe lângă aceasta, sânteti invitați să binevoiți a aduce la îndeplinire această hotărâre, **consultând** Comisiunea Sfântului Sinod pentru revederea și corectarea cărților bisericești, iar pentru detalii în ceea ce privește *partea materială* veți lua înțelegere cu Onor. Minister—Administrația Casei Bisericeii».

Acestea și alte acte 'mi-au dat dreptul și datoria de a face parte din Comisiunea pentru revede-

rea și corectarea cărților bisericești. Spre acest sfârșit am și fost ales și autorizat, am și delegațiune.

Eu nu'mi *atribui* meritul de a fi revizuit textul cărților bisericești; acel merit îl am cu tot dinadinsul și mă pot lăuda cu el. Recunosc însă, că la cele mai multe cărți bisericești ce s'au tipărit de când am onoare de a fi Director al acestei Tipografii, am trebuit să pun «*cu nedrept*» —expresia P. S. Dr. Atanasie Mironescu—însemnarea, că și alții s'au ostenit cu revederea și corectarea acelor cărți, deși la multe din ele nu s'au ostenit, precum voi mai dovedi în cele ce urmează. Așa că, propunerea Prea Sfințitului Dr. Atanasie Mironescu, de a se semna de către Sf. Sinod o deciziune, prin care «acele pisanii să fie declarate neexacte și acea deciziune să se publice sub formă de comunicat în Revista Sfântului Sinod», nu pe mine mă poate atinge, ci pe Prea Sfinția Sa.

P. S. Sa îmi atribue și *nepricepere*, zicând: «Fără să aibă delegațiunea, și cutez a zice, *nici priceperea*, el își atribue meritul de a fi revizuit textul cărților bisericești».

La 6 Noembrie 1897 Sf. Sinod a priimit demisiunea P. S. Arhiereu Valerian Râmnicăeanu din postul de Director al acestei Tipografii. *P. S. Atanasie Mironescu* a zis atunci: «Fiindcă este vorba a se alege «un nou Director, așa propune ca această alegere să «se amâne pentru mâne, ca P. P. S. S. membri să «poată aveà timp să se consulte asupra persoanei, «care ar fi *mai aptă*, așa în cât să putem procedà «la alegere în *mai deplină cunoștință de lucru*».

«*P. S. Episcop al Dunărei-de-Țos* (acum Mitro-

«polit al Moldovei și Sucevei): Și eu nu aș avea nimic de obiectat, însă sânt dator să aduc la cunoștința Sfântului Sinod, că astă seară plec și mâne nu sânt aici.

«*P. S. Calistrat Bârlădeanu*: Aș propune ca Sf. Sinod să suspende ședința pentru 5 minute, ca P. P.

«S. S. membri să poată să se consulte asupra persoanei, care ar putea să înlocuiască pe P. S. Valerian.

«*P. S. Episcop al Hușilor (Silvestru)*: «După mine este prea greu, ca la moment să și găsim persoana, care ar trebui să înlocuiască pe P. S. Director al Tipografiei. *Acesta este un serviciu și greu și interesant*. Deci mă unesc și eu cu propunerea P. S. Atanasie, ca să se amâne pe mâne alegerea, spre a ne gândi asupra persoanei.

«*P. S. Valerian Râmniceanu*:.... Eu gândesc că, cu ocaziunea aceasta ar fi foarte bine, să alegeți tot un membru al Sf. Sinod, pentru că gospodăria aceasta este a Sfântului Sinod și e bine să aibă în capul ei un membru al lui mai de aproape.

«*I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte*: Până când membrii Sfântului Sinod nu se vor înțelege asupra persoanei, nu se poate hotărî mai dinainte asupra cui va cădea soarta. Așa dar pun la vot cestiunea de amânare pentru mâne.

Alegerea s'a și amânat pentru ziua de 7 Noiembrie 1897.

«Regulamentul de revizuirea și editarea cărților bisericești române» prevede: «Directorul Tipografiei trebuie să fie o persoană distinsă atât prin știință cât și prin onestitate... va fi ales de Sf. Sinod în înțelegere cu Ministrul Cultelor și aprobat cu Decret Regal....»

Asupra alegerii dela 7 Noiembrie 1897 cetim în «Dezbaterile Sfântului Sinod» următoarea dare de seamă:

«*I. P. S. Mitropolit Primat, Președinte*:... Acum vă rog să procedăm la alegerea Directorului Tipografiei.

«Se procede la alegerea Directorului Tipografiei prin «vot secret.

«I. P. S. Mitropolitul Primat, Președinte: Rezultatul «votului este: Votanți 14. Majoritate absolută 8. Au «întrunit:

«D-nul Dr. Constantin Chiricescu 10 voturi.

«P. S. Meletie Gălățeanu 2 »

«Bile albe 2

«Prin urmare, D-nul Dr. Constantin Chiricescu, care «a întrunit majoritatea cerută de regulament, se proclamă Director al Tipografiei Cărților Bisericești, în «locul P. S. Valerian Râmnicănu, demisionat.

Deci, am avut onoare să obțin și dela Sf. Sinod un testimoniu de *aptitudine*, în sensul Regulamentului. Insuși P. S. Dr. Atanasie Mironescu a votat o persoană pe care a judecat-o și a găsit-o «mai aptă»; însuși P. S. Sa, ani de-a rândul s'a convins despre *aptitudinea și onestitatea mea*. Acum îmi zice că n'am *pricepere*? Acela cu care P. S. Sa se mândria, la 1899, că alesul Sfântului Sinod se bucură și de încrederea Onor. Guvern, cum se bucură și azi, acum este un *nepriceput*? Nu crede P. S. Sa că, mai ales acum, după ce am dat atâtea dovezi că am răspuns cum trebuiă încrederei ce mi-a acordat Sf. Sinod;—nu crede P. S. Sa, zic, că se pune într'o situațiune ciudată față de Sf. Sinod, Căruia, prin faptul că mă acuză de *nepricepere*, I-ar spune că n'a știut ce-a votat? Nu este al meu a constată, că aceasta este tot una cu a zice că, P. S. Dr. Atanasie Mironescu dă dovezi de lipsă culpabilă de deferență către Sf. Sinod.

Cât de greu îmi vine a mai spune că, la școala înaltă teologică la care a învățat P. S. Sa, am învă-

țat și eu. Aceeași profesori cari l'au proclamat pe P. S. Sa doctor în teologie, m'au proclamat și pe mine.

Prin concurs am ocupat o catedră de studii religioase în cursul superior al Seminariului «Veniamin» din Iași. Tot prin concurs am ocupat catedra ce am la Facultatea de teologie din București, unde sânt și Decan pe al 5-lea an aproape împlinit. La ambele aceste concursuri ce am depus, a figurat în Comisiunea examinatoare și P. S. Dr. Atanasie Mironescu. Dacă P. S. Sa a constatat că are în față un *nepriceput*, de ce a iscălit că pot fi numit profesor?

Dar să arăt *nepriceperea* mea, pe terenul pe care și l'a ales, adecă în cestiunea revederii și corectării cărților bisericești.

P. S. Sa zice că eu, ca Director al Tipografiei, am speculat munca altora, adecă a celor cari au revizuit acele cărți, adecă munca celor ce fuseseră aleși spre acest sfârșit, de către Sf. Sinod, în ședința dela 3 Noiembrie 1897. P. S. Sa zice că am speculat munca altora și că m'am trecut și pe mine între revizuitorii cărților bisericești; ba la sfârșitulul Psaltirei m'am trecut numai pe mine, cu toate slujbele mele. Și apoi adaug: «aceasta dovedește o oarbă sumeție la acest director de Tipografie, de oare ce el nu se îndestulează a-și trece numele pe cuperta dela sfârșit a cărței ca tipograf ostenitor, ceea ce este drept, ci voește ceva mai mult, voește să figureze și printre membrii Comisiunei Sf. Sinod, pentru revizuirea cărților respective».

Acestor *vorbe* se împotrivește realitatea lucrurilor, pe care o expun în cele ce urmează, după ce mai sus am arătat dreptul și datoria mea de a fi în Comisiune și de a revizui cărțile bisericești.

I. *Triodul*, ediția II, 1897—1898. La sfârșit are această însemnare: «Acest Triod s'a revăzut pină la «côla 36 de D-I Dr. Dragomir Demetrescu, iar co-

«rectura pînă la cóna 29 s'a făcut pe vremea când
«P. S. Arhiereu Valerian Rîmnicianu se afla ca Di-
«rector al Tipografiei Cărților Bisericești. Dela cóna
«36 înainte s'a revăzut de P. P. S. S. Episcopi: Atha-
«nasie al Rîmnicului Noulu Severin, Silvestru al Hu-
«șilor și Gherasim al Argeșului, iar ultima corectură
«dela cóna 30 pînă la sfîrșit s'a făcut de D-l Dr. Con-
«stantin Chiricescu Directorul Tipografiei Cărților Bi-
«sericești». La Tipografie se păstrează aproape 300
de pagini din *ultima corectură făcută de mine* la «Triod». Acea ultimă corectură n'a constat numai în a face cea din urmă corectură, după care s'a imprimat textul, ci a constat și în *revederea și îndreptarea textului*. Spre încredințare, iacă un exemplu dela pag. 643:

*Textul revăzut de P. P. S. S.
Membrii din Comisiune.*

Mergînd a dîs mai marilor celor fără-de-lege: ce-mî veți da mie și eu voiî da vouî precum voiți pre Christos, pre carele căutați? *Iuda carele s'a lepădat de prieteșugul lui Christos pentru aur*. Milostivește-te spre sufletele nîstre, Christóse Dumneđeule și ne mîntuește.

*Textul revăzut de mine și im-
primat.*

Iuda carele s'a lepădat de prieteșugul lui Christos pentru aur, mergînd a dîs mai marilor celor fără-de-lege: ce-mî veți da mie și eu voiî da vouî precum voiți pre Christos, pre carele căutați? Milostivește-te spre sufletele nîstre, Christóse Dumneđeule și ne mîntuește.

II. *Carte fîrte folositoare de suflet*, 1898.

La sfîrșitul ei s'au tipărit următoarele: «Acéstă carte, «potrivit Deciđiunei luată de Sfîntul Sinod al Sfîntei «Biserici Ortodoxe Autocefale Române, în ședința de- «la $\frac{3}{15}$ Noembre 1897, s'a văđut de P. P. S. S. Epi- «scopi: Athanasie al Rîmnicului Noulu Severin, Sil- «vestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului, *după ce* «s'a revăđut și îndreptat de D-l Dr. Constantin Chi- «ricescu Profesor la Facultatea de Teologie din Bu- «curești și Director al Tipografiei Cărților Bisericești». Din această carte *numai primele optsprăzece pagini* s'au revăzut și îndreptat numai de P. S. Dr. Atanasie Mironescu; *restul cărței l'am revăzut și îndreptat eu,*

și toată ultima corectură pentru tipar am făcut-o eu. Atât textul cât și corectura sânt în întregime; se pot vedea la această Tipografie.

III. **Cazanii**, 1898. Aceea ce s'a tipărit în vigneta dela sfârșitul acestei cărți, am reprodus pe pagina 84. *Intreg textul a fost revăzut și îndreptat de mine; toată corectura am făcut-o eu; probă: textul și ultima corectură, pe cari le țin la dispozițiunea ori și cui.*

IV. **Catavasier**, ed. II, 1898. La sfârșitul acestei cărți s'au imprimat următoarele: «Acest Catavasier se dă la lumină, în a doua ediție, în urma hotărârii luată de Sfintul Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române în ședința dela 22 Mai 1898. El s'a văzut de P. P. S. S. Episcopî: Athanasie al Râmnicului Noulu Severin, Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului, după ce s'a revăzut de Domnul Dr. Constantin Chiricescu, Profesor la Facultatea de Teologie și Director al Tipografiei Cărților Bisericești». Primele îndreptări în textul tipărit în această Tipografie la anul 1893 (ediția I),—text, care a servit de bază la ediția II, au fost făcute de P. S. Episcop al Argeșului D. D. Dr. Gherasim Timuș. *Acele îndreptări au fost completate de mine. Ultima corectură a fost făcută toată de mine.* Se păstrează atât textul, cât și ultima corectură. Spre încredințare, aduc aici unele exemple:

Textul revăzut de P. S. Gherasim Timuș.

Pag. 173.

Născătore de Dumneđeū nădejdea tuturor creștinilor, acopere, păzește pre cei ce nădăjduesc spre tine.

Pag. 191—192.

Veniți să bem beătură nouă nu din pétră stérpă făcută cu minuni, ci din izvorul nestricăciunei, din Christos cel ce

Textul revăzut de mine și imprimat.

Pag. 173.

Născătore de Dumneđeū nădejdea tuturor creștinilor, acopere, *apară*, păzește pre cei ce nădăjduesc spre tine.

Pag. 192—193.

Veniți să bem beătură nouă, nu din pétră stérpă făcută cu minuni, ci din mormântul lui Christos, carele a izvorit izvo-

a izvorât din mormînt întru carele ne întărim.

Pag. 260.

Ianuarie 1.

La sfântul Vasile.

rul nestricăciunei, întru carele ne întărim.

Pag. 261.

Ianuarie 1.

La Tăerea împrejur a Domnului, și la Sfîntul Vasilie.

V. *Viata repausațiilor noastre și viața noastră după moarte*, ed. II, 1899. La sfârșit nu s'a imprimat nici un nume. La începutul cărții s'au imprimat câteva cuvinte din parte-mi, prin care am făcut câteva însemnări cu privire la traducere, la dăruirea cărții acestei Tipografii și la aparițiunea ei.

VI. *Proiect al textului de Mărturisirea Ortodoxă ce urmează a se publica ca edițiune a Sf. Sinod.* 1899. La sfârșit s'au imprimat următoarele: «Potrivit hotărîrii luată în ședința dela 28 Octobrie 1898 de Sfântul Sinod al «Sfînteii Biserici Autocefale Ortodoxe Române, acest «Proiect al textului de Mărturisirea Ortodoxă, s'a tipărit în 25 exemplare, după ce s'a corectat de P. «S. Athanasie Episcopul Rômnicului Nouului Severin». Cu toate acestea corectura ultimă a fost făcută de mine, introducând și părți omise de P. S. Sa. De exemplu:

Corectura făcută de P. S.
Atanasie Mironescu.

Pag. 88.

Intrebarea L.

Corectura făcută de mine
și imprimată.

Pag. 88.

Intrebarea L.

Care este a treia faptă
a milosteniei sufletești?

Corectura se păstrează. Ea e martură a celor ce arăt. Numele meu, totuși, nu e trecut la sfârșitul cărții.

VII. *Mărturisirea Ortodoxă*, ed. I, 1899. Pe ultima pagină a acestei cărți s'a tipărit:

„Comisiunea de revizuire a acestuî text:

„**Athanasie** Episcop al Rômniculuî Nouluî Severin.

„**Silvestru** Episcop al Huşilor.

„**Gherasim** Episcop al Argeşuluî.

„**Pimen** Piteşteanu.

„**Meletie** Gălăţeanu.

„**Conon** Bacăuanu.

„**Varlaam** Craioveanu.

„S'a tipărit sub privegherea Domnuluî Dr. Constantin Chiricescu Directorul Tipografiei Cărţilor Bisericeşti.

Poate opune ceva acestora, P. S. Dr. Atanasie Mironescu? Eu aş putea complectă cu înştiinţarea, că şi alţii s'au ostenit cu revizuirea textuluî Mărturisirei Ortodoxe, dar nu ştiu dacă aici pe pământ s'a scris undeva numele lor.

VIII. **Panihida**, ed. II, 1899. In vigneta dela sfârşitul acestei cărţi s'a imprimat: «S'a văzut de Comisiunea respectivă a Sf. Sinod, după ce s'a revăzut de P. S. Episcop Athanasie al Rômniculuî Nouluî Severin. Corectura din urmă s'a făcut de Domnul Dr. Const. Chiricescu Directorul Tipografiei Cărţilor Bisericeşti». Mai drept se poate zice, că s'a văzut de Comisiune după ce s'a revăzut de P. S. Atanasie Mironescu şi de mine. Ca dovadă reproduc următoarele din textul corectat, pe care îl păstrez:

*Textul revăzut de P. S. Dr.
Atanasie Mironescu.*

Pag. 49.

Cu statornicie luptele arătându-le,

Pag. 60.

Se cuvine şi aicea pre scurt a arăta, în ziua în care se face pomenire pentru cei răposaţi, precum mai înainte am arătat la început, la Liturgie, se pune Apostolul şi Evangelia pentru cei răposaţi, după Apostolul şi Evangelia zilei, şi iarăşi după Ectenia cea mare

*Textul revăzut de mine şi
imprimat.*

Pag. 49.

Tare arătând vitejii,

Pag. 60.

Se cuvine a şti, că în ziua în care se face Parastas, la Liturgie se pune, la obiceiurile tropare de după eşirea cu sfînta Evanghelie, troparul cu condacul pentru cei răposaţi. La Apostolul şi Evanghelia zilei, se adaugă Apostolul şi Evanghelia pentru cei răposaţi.

ce este după Evanghelie, se face Ectenie îndată pentru cei morți, Miluește-ne pre noi Dumnezeule... după cum este neschimbat printre, Fericiți cei fără prihană.

După Ectenia cea mare de după Evanghelie, se dice Ectenia pentru cei morți: Miluește-ne pre noi Dumnezeule... Dumnezeul dăhurilor... Că tu ești învierea... Intru fericită a-dormire... Vecinica pomenire.

IX. *Arhieraticon*, ed. II, 1899. In vigneta dela sfârșit s'a tipărit: «Acest Arhieraticon s'a revăzut de «Comisiunea Sf. Sinod compusă din P. P. S. S. E-«piscopî: Athanasie al Rômnicului Noului Severin, «Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului, și s'a «tipărit sub privegherea D-lui Dr. Const. Chiricescu «Directorul Tipografiei Cărților Bisericești». Eu n'am priveghiat numai tipărirea, ci am introdus peste tot o punctuație cum se cade și am făcut în text dife-rite îndreptări.

Am îndreptat:

	Primejdia, în loc de: pericolul.
Pentru ca să ne izbăvim noi...	„ Pentru ca să ne scăpăm noi...
Mai înainte arătate	„ Mai înainte expuse.
Mergând înainte	„ Premergând.
Rânduduiala	„ Ordinea.
Sfintele	„ Sacrele.
<i>Arhiereul</i> : Pace tuturor.	„ <i>Arhiereul</i> :Pace tuturor. Din
<i>Întâiul Diacon</i> : Din sfînta	„ Sfînta Evanghelie...
Evanghelie....	
Potrivit	„ Conform.
Mergându-î înainte	„ Precedat.
Robul	„ Servul.

Toate acestea și altele se pot observă în textul ce a fost corectat pentru tipărire și pe care îl păstrez.

X. *Apostolul*, ed. III, 1899. Nota dela sfârșitul acestei cărți: «Comisiunea revizuitoare: P. P. S. S. «Episcopî: Athanasie al Rômnicului, Silvestru al Hu-«șului și Gherasim al Argeșului. Corectura din urmă «s'a făcut de D-l Dr. Const. Chiricescu, Directorul «Tipografiei Cărților Bisericești». Nu numai că am făcut eu toată ultima corectură, dar am introdus peste tot punctuația necesară, cu totul neglijată în textul

revăzut nu de toți membrii aleși în Comisiune de către Sf. Sinod, ci numai de P. S. Atanasie Mironescu; am introdus și mai multe alte îndreptări, precum se vede din textul îndreptat și din ultima corectură, cari se pot vedea la această Tipografie.

XI. *Carte de rugăciuni*, ediția din 1899. La sfârșitul acestei cărți s'au tipărit următoarele: «Comisiunea împuternicită de Sf. Sinod cu alcătuirea acestei cărți de rugăciuni: I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României și Președinte al Sfântului Sind, D. D. Iosif. P. S. Episcop al Râmnicului Nouului Severin, D. D. Athanasie. P. S. Episcop al Hușilor, D. D. Silvestru. Corectura din urmă s'a făcut de Domnul Director al Tipografiei Cărților Bisericești, Dr. Constantin Chiricescu, care a și priveghiat tipărirea acestei cărți».

Manuscriptul ce s'a alcătuit îl păstrez în întregime. El confirmă în totul cele spuse în vigneta dela sfârșitul acestei Cărți de Rugăciuni. Eu am introdus semnele de interpuncțiune, am introdus îmbunătățiri și am făcut și îndreptări, precum: Onisifor, în loc de: Onisfori; am notat sfinții ce se prăznuesc la 31 Ianuarie, fiind omiși în manuscript; Evpsihie, în loc de: Efsihie; Evfimia, în loc de: Efimia, și altele ce se pot constata din confruntarea manuscriptului cu textul imprimat.

XII. *Slujba Invierei*, ediția din 1900. La sfârșit s'a tipărit: «Acastă care s'a văzut de P. P. S. S. Episcopii: Athanasie al Râmnicului Nouului Severin, Silvestru al Hușilor și Gherasim al Argeșului, după ce s'a revăzut de Domnul Dr. Constantin Chiricescu, Profesoresc Universitar, Director al Cultelor și al Tipografiei Cărților Bisericești». Textul după care s'a făcut imprimarea, se conservă. P. P. S. S. Membrii din Comisiune n'au făcut nici o îndreptare în text. Numai P. S. Dr. Atanasie Mironescu s'a mulțumit a scrie la sfârșitul textului de imprimat, următoarele: «19. III. 99.

Să se imprime. Athanasie». Toată grija cu tipărirea și a acestei cărți a fost lăsată asupra mea.

XIII. *Octoihul cel Mare*, ed. II, 1901. La sfârșit s'a tipărit: «Acest Octoih Mare s'a văzut de P. P. «S. S. Episcopii: Athanasie al Rômnicului Nouului Se-
«verin și Gherasim al Argeșului, și s'a tipărit sub pri-
«vegherea Domnului Dr. Constantin Chiricescu, Profe-
«sor și Decan al Facultății de teologie din București,
«Director al Tipografiei Cărilor Bisericești». La sfârșitul textului, care a servit la imprimare, stă scris:
«Revețut de Episcopul Argeșului Gherasim Timuș». Această însemnare și iscălitură sânt proprii ale P. S. Gherasim Timuș. Iacă îndreptările făcute de P. S. Sa în această carte:

Pagina		Pagina	
8	slobozit, în loc de: liberat.	302	điua și nóptea, în loc de: în đi și în nópte.
30	protivnici „ contrari.	316	povățuitor, în loc de: conducător.
60	povățuiască „ conducă.	319	izbăvitorul, în loc de: liberatorul.
64	în raiu „ într'însul.	328	poporului tđu, în loc de: comunității tale.
67	S'a adaus un și.	329	obștiei, în loc de: comunității.
76	adus, în loc de: băgat.	341	povățuitor, în loc de: conducător.
93	slobod „ liber.	363	nevoințele, în loc de: chinurile.
111	izbăvit „ mântuit.	372	mărturisind, în loc de: predicându-l.
117	vestește „ predică.	384	cuvântând de Dumnezeu, în loc de: teologisind.
120	vestit „ predicat.	385	scuturat, în loc de: scurtat.
136	De „ Ce.	390	slobozit „ „ „ liberat.
147	mădulările „ membrele.	390	vestec „ „ „ predic.
156	vestind „ predicând.	413	stricăciunea, în loc de: corupțiunea.
157	vestitori „ predicatori.	419	înainte, în loc de: înanite.
175	pe „ pre.	445	slobozit „ „ „ liberat.
186	slobod „ liber.	459	slobod „ „ „ liber.
195	cu închipuire „ simbolic.	465	slobod „ „ „ liber.
209	cuvântul „ limba.		
219	slobozește „ arată liber.		
220	gura „ limba.		
250	pune înainte „ propune.		
250	ticăloșie „ miseria.		
253	S'a șters: ce s'a arătat.		
255	vestitori, în loc de: predicatori.		
259	defăimată, în loc de: necinstită.		

465 mântuit „ „ „ liberat.	de: suferințele ajunărei.
469 slobod „ „ „ liber.	590 Mă tem, în loc de: Și mă tem.
472 în potriiva, în loc de: în contra.	631 pizma, în loc de: invidia.
474 în potriiva, în loc de: contra.	631 vestit „ „ „ predicat.
475 propoveduiți, în loc de: predicăți.	645 propoveduindu-l, în loc de: predicându-l.
477 róbă, în loc de: sclavă.	645 slobozești, în loc de: mântuești.
478 povățuitor, în loc de: conducător.	646 povățuitorul, în loc de: conducătorul.
493 mântuit, în loc de: liberat.	651 propoveduiască, în loc de: vestească.
497 sfințesc, în loc de: sântesc.	728 mântuiască, în loc de: scape.
499 apere, în loc de: mântuiască.	728 milostivește-te, în loc de: îndură-te.
505 popovățuitoarea, în loc de: conducătórea.	729 propoveduindu-l, în loc de: predicându-l.
506 jos, în loc de: desubt.	742 slăvindu-l, în loc de: mărrindu-l.
510 vestit „ „ „ predicat.	742 mărrindu-te, în loc de: lăudându-te.
511 proroci, în loc de: profeți.	742 Soborul, în loc de: Corul.
511 propoveduitorii, în loc de: predicatorii.	742 socotit fiind, în loc de: socotit.
512 vestit, în loc de: predicat.	742 slobozindu-i, în loc de: liberându-i.
512 Femeea cea pocătósă, în loc de: Femeea păcătósă.	742 prin milostivire, în loc de: din compătımire.
513 prorocesc, în loc de: profețesc.	742 mironosițelor, în loc de: miro-purtătórelor.
515 vărsat, în loc de: deșertat.	742 grópa, în loc de: mormântul.
520 slobod „ „ „ liber.	742 vremea, în loc de: timpul.
526 mădulările, în loc de: membrele.	743 propoveduiască, în loc de: vestească.
558 prorocia, în loc de: profeția.	750 propoveduire, în loc de: predicare.
559 propovedui, în loc de: predica.	753 dar, în loc de: har.
564 străjuir, în loc de: păziri.	755 odihnă, în loc de: repaos.
564 mormânt „ „ „ grópă.	758 robii „ „ „ servii.
565 rele pătimiri, posturi, în loc	

Cartea întregă are 767 pagini pe câte două coloane.

Intreaga deosebire ce rezultă din comparațiunea

edițiunei II cu edițiunea III a Octoihului Mare, se datorește îndreptărilor ce am făcut eu. Ca dovadă servește ultima corectură ce am făcut pentru tipar,—corectură, care se conservă, ca și textul îndreptat de P. S. Dr. Gherasim Timuș.

XIV. *Pâne spre ființă*, edițiunea din 1903, după Cartea de rugăciuni, edițiunea din 1899 a Sfântului Sinod. La sfârșit nu s'a notat numele nici unui corector, deși ultima corectură a fost făcută de mine. P. S. Dr. Atanasie Mironescu, cel ce a revăzut textul după care s'a făcut imprimarea, n'a făcut decât aceste două îndreptări: în loc de «Rugăciune pentru călătorie» a zis: «Rugăciune la caz de bôlă», și în loc de: «Rugăciune la caz de bôlă» a zis: «Rugăciune pentru călătorie». Textul e în ființă, nu s'a pierdut.

XV. *Expunerea doctrinei Bisericii Creștine Ortodoxe*, edițiunea a treia, 1901. Pe poarta acestei cărți stă scris: «W. Guettée. Expunerea doctrinei Bisericii Creștine Ortodoxe însoțită de deosebiri ce se întîmpină în cele-lalte comunități creștine, tradusă din franțuzește și tipărită (în două edițiuni: 1875 și 1887) de I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit al Ungro-Vlahiei, Primat al României, D. «D. Iosif Gheorghian. Acastă a treia ediție e revăzută și îndreptată după a doua ediție a autorului (1884), cu voea și binecuvîntarea Sfîntului Sinod al «Sfîntei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, de Dr. «Const. Chiricescu Profesor și Decan al Facultăței de «teologie din București».

Comparându-se ediția întâia și a doua cu ediția III, care poartă titlul de mai sus, se poate vedea deosebirea dintre ele. Deosebirea se datorește numai mie, și nici de cum altui membru din Comisiune. Atât textul îndreptat, cât și ultima corectură pentru tipar le țin la dispozițiunea ori și cui.

XVI. *Acatister*, ediția I, 1901. La sfârșitul textului, după care s'a imprimat această carte, P. S. Dr.

Atanasie Mironescu a scris cu mâna P. S. Sale: «19. III. 901. Să se imprime» și s'a iscălit. În aceasta a constat revizuirea. Acel text există. Revizuirea, îndreptarea și ultima corectură am făcut-o eu singur. Se conservă și ultima corectură. De aceea la sfârșitul Acatisterului s'a tipărit: «Acastă carte, potrivit hotărârii Sfântului Sinod al Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, s'a văzut de P. P. S. S. E. «piscopi: Atanasie al Râmnicului Noului Severin și Gherasim al Argeșului, și s'a corectat de Dr. Constantin Chiricescu Decan și Profesor la Facultatea de teologie din București, Director al Tipografiei Cărilor Bisericești».

XVII. *Orologiu mic*, ed. III, 1902. Nimeni altul afară de mine n'a revăzut și îndreptat această carte; nimeni altul afară de mine n'a făcut ultima corectură de tipar. Se păstrează atât textul cât și ultima corectură.

Prin Raportul cu No. 15 din $\frac{4}{17}$ Mai 1901 către Sf. Sinod, am cerut înalta binecuvântare pentru imprimarea Orologiului mic. În baza Raportului P. Sfințitului Dr. Atanasie Mironescu, Sf. Sinod, prin Ordinul cu No. 106 din 15 Mai 1901, a amânat de o dată reimprimarea Orologiului mic.

În Raportul cu No. 24 din $\frac{1}{14}$ Mai 1902 către Sf. Sinod am zis: «..... În vederea precedentelor și din cauza că la această Tipografie nu mai aveam Orologiul cel mic, am început a imprima această carte după ediția Sfântului Sinod din 1892, având în vedere și Ciasoslovul tipărit de Arhimandritul și Starețul Neonil în tipografia Sfintei Monastiri Neamțu la anul 1848». Comisiunea respectivă a Sf. Sinod constată aceasta în Raportul către Sf. Sinod, fără a face vre o obiecțiune. Acel Raport a fost aprobat de Sf. Sinod în ședința dela 8 Mai 1902 și mi s'a trimis în copie pe lângă Ordinul de aprobare cu No. 169 din 13 Mai 1902 al Sfântului Sinod. Va să zică: încă o confirmare în scris și solemnă a dreptului și datoriei ce

am de a figură în Comisiunea pentru revederea și îndreptarea cărților bisericești. Cu toate că nimeni altul afară de mine nu s'a ocupat de revederea, îndreptarea și ultima corectură pentru tipar o Orologiului mic, totuși în vigneta dela sfârșitul acestei cărți, s'au imprimat următoarele: «Acest Orologiu mic s'a vă-
«zut de P. P. S. S. Episcopi: Athanasie al Rômni-
«cului Noului Severin și Gherasim al Argeșului, și s'a
«tipărit sub privegherea D-lui Dr. Constantin Chiri-
«cescu, Profesor și Decan al Facultăței de teologie
«din București, Director al Tipografiei Cărților Bise-
«ricești».

XVIII. *Sfînta Evanghelie ce se țice la Vecernia din țiuva de Paști (la a d'oua înviere), tipărită în 16 limbi, în anul 1902.*

Am pus să se culeagă prima coală din această Evanghelie, și, cum ea se tipăria în mai multe limbi, am voit ca încă un membru din Comisiune, P. S. Episcop Atanasie Mironescu, să facă împreună cu mine ultima corectură, cel puțin la această carte, și i-am trimis la Cozia corectura la primele opt pagine. Dar P. S. Sa 'mi-a scris la 13 August 1902 din Monastirea Cozia: «Inapoiez corectura ce ai găsit cu cale să 'mî trimiți spre coreclare. Am încercat a corecta puțin, însă dînd peste lucruri pe care nu le cunosc nu pot să ieu asupra 'mî răspunderea morală pentru corectitudinea textului. De aceia fii bun D-ta și o confruntă cu vechiul text al ediției I și o tipărește fără a pune la sfîrșit că e văzută de noi, ci trece numai pe copertă că e tipărită a 2-a edit. cu binecuvîntarea Sf. Sinod».

Țin această epistolă la dispozițiunea Sfîntului Sinod, împreună cu corectura despre care se vorbește în ea. P. S. Sa zice că a corectat puțin; iacă ce a corectat și cum a corectat:

Pag. 2: «Nu se pôte un clișeu mai bun?»

» 5: «,drepti... în loc de: dréptă...

ort/hî în loc de: orti.

» 7: «venerațiune (latinește), în loc de: veneratione.

Cât de eloquentă este epistola de mai sus! Câtă lumină revarsă asupra cestiunei de care mă ocup! Cât de protivnică este P. S. Sale și cât de ocrotitoare este pentru mine! Și cu toate acestea P. S. Dr. Atanasie Mironescu n'a stat mult la îndoială să'mi zică, la 13 Mai 1905, în Sf. Sinod: «Aceasta dovedește o oarbă sumeție la acest director de Tipografie, de oare ce el nu se îndestulează a-și trece numele pe cuperta dela sfârșit a cărței ca tipograf ostenitor, ceea ce este drept, ci voește ceva mai mult, voește să figureze și printre membrii Comisiunei Sf. Sinod, pentru revizuirea cărților respective».

Cum poate vorbi P. S. Sa de «sumeție» la adresa mea, pentru închipuitul pretext, când P. S. Sa scrie: *venerațiune*, iar nu *veneratione*? Cum «*îndrăznește*» P. S. Sa—expresiunea P. S. Sale—a zice, că eu n'am «pricepere», după ce singur și-a dat testimoniu, că în Evanghelia ce avea să se tipăriască «a dat peste lucruri pe cari nu le cunoaște»? cu toate că în corectura ce trimisese P. S. Sale și pe care o păstrez, era Evanghelia numai în limba română, greacă și latină.

P. S. Sa a declarat în scris că, din cauza lucrurilor pe cari nu le cunoaște, nu-și poate lua răspunderea morală pentru corectitudinea textului. Eu mi-am luat singur răspunderea și am reușit. Totuși, după denunțarea P. S. Sale, eu sânt cel *nepriceput*, eu i-am *furat știința*, eu am *abuzat de încrederea P. S. Sale*, eu am *falșificat adevărul*, etc.

Eu n'am tipărit Evanghelia numai în 12 limbi, potrivit edițiunei I-a, ci în 16 limbi. Manuscrutul scris de mine, corectura ultimă făcută de mine, se conservă la Tipografia Cărților Bisericești. A-

tât textul cât și corectura întăresc arătările mele.

În epistola de mai sus P. S. Sa îmi zicea să nu pun la sfârșit că Evanghelia în 16 limbi e văzută de *noi*. L'am ascultat, dar am făcut o prefață la acea Evanghelie,—prefață pe care am semnat-o eu, spre a se ști cine 'și-a luat răspunderea morală pentru corectitudinea textului. Dacă n'aș fi făcut cel puțin aceasta, după ce P. S. Sa a interzis publicarea numelui revăzătorului textului, n'aș fi respectat Ordinul Sfântului Sinod cu privire la vignete. Cu toate că P. S. Dr. Atanasie Mironescu mă siliă să nesocotesc acel Ordin, eu, totuși, am reușit să-'i mențin prestigiul. Care din noi doi va fi avut meritul de a fi susținut aplicarea Ordinului Sfântului Sinod, în contra nesocotitorului acelor Ordine, Sf. Sinod este în măsură de a vedea și de a aprecia.

XIX. *Dumnezeștile Liturghii*, ed. III, 1902. La sfârșit s'a tipărit: «Aceste Dumnezești Liturghii «s'a văzut de P. P. S. S. Episcopi: Athanasie al Rômnicului Nouului Severin și Gherasim al Argeșului, și «s'a tipărit sub privegherea Domnului Dr. Constantin «Chiricescu, Profesor și Decan al Facultăței de teologie din București, Director al Tipografiei Cărților Bisericești».

Eu, totuși, n'am priveghiat numai tipărirea, ci am și revăzut și am făcut modificări și îndreptări. Modificările și adausele le-am adus și la cunoștința celor-l-alți membri din Comisiune, fiindcă se deosebeau cu totul de cele din Liturgierul ediția II. Se pot vedea procesele-verbale cu No. No. 341 și 392/1902—1903 și anexele lor, ce se conservă în Arhiva acestei Tipografii, cu privire la cele ce afirm.

Întreaga ultimă corectură pentru tipar, făcută numai de mine, precum și textul, se conservă; se

pot confruntă, pentru dovedirea afirmațiunilor mele.

XX. *Sfânta și Dumnezeiasca Evanghelie*, ediția III, 1903.

În Raportul Onor. Comisiuni pentru luarea socotelilor Revistei și Tipografiei se cetește: «Comisiunea opinează a se da autorizare Direcției Tipografiei, pentru imprimarea *Evangheliei*, în formatul Apostolului, ediția III, și în număr de 2.000 exemplare, pe hârtie filigranată, însă ceva mai groasă». Acest Raport mi s'a comunicat în copie pe lângă Ordinul de aprobare al Sf. Sinod cu No. 169 din 13 Mai 1902, căruia m'am conformat.

În vigneta dela sfârșitul ei (pag. 336) s'a tipărit: «Acastă Sfântă și Dumnezească *Evanghelie* s'a tipărit cu aprobarea și binecuvîntarea Sfîntului Sinod al Sfîntei Biserici Autocefale Ortodoxe Române, după ce s'a revăzut și îndreptat de P. P. S. S. Episcopi: Athanasie al Râmnicului Noulu Severin și Gherasim al Argeșului. Cea din urmă revedere și corectură s'a făcut de D-l Dr. Constantin Chiricescu, Profesor și Decan al Facultăței de teologie din București, Director al Tipografiei Cărților Bisericești».

Atât textul corectat, cât și ultima corectură sînt în ființă. Pentru dovedirea celor spuse în vigneta, cu privire la mine, se aduc câteva exemple:

*Textul revăzut de P. P. S. S.:
Gherasim Timuș și Atanasie
Mironescu.*

Pag. 1.

El își avu locuința *ordinară* la Efes, *fundă* și *guverună* mai multe Biserici.

Pag. 5.

acel ce vine după mine, căruia nu sunt eu vrednic să-î desleg curéua încălțăminteî lui.

Textul revăzut de mine și tipărit.

Pag. 5.

El își avu locuința *obicinuită* la Efes, *întemeie* și *cârmui* mai multe Biserici.

Pag. 9.

Acela este *cela* ce vine după mine, *carele* mai înainte de mine a fost, căruia nu sînt vrednic să-î desleg curéua încălțăminteî lui.

Pag. 115.

socotița cea mai *comună*

Pag. 116.

nu știm nimic *positiv*

Pag. 138.

Dați însă milostenie, după puțință, și iată toate vor fi vouă curate.

Pag. 180.

Cu *poftă* am dorit să mănânc cu voi aceste Pasci (La pagina 212: cu dor am dorit...)

Pag. 185.

Ci vă adunați comori în ceriș, unde nici moliile nu le strică, și unde furii nu le sapă, nici le fură.

Pag. 189.

Marcu *discipolul și interprețul* lui Petru... și găsindu-o *esactă și demnă*... așa și acela *descrie*...

Pag. 252.

12. Inchinarea cinstitei Cruci și sântul Martir Avtonom.

Pag. 256.

15. Sântul marele Martir Nichita.

Pag. 113.

socotița cea mai *de obște*

Pag. 113.

nu știm nimic *hotărît*

Pag. 137.

Dați dar, *cele ce sînt la voi*, milostenie, și iată, toate vor fi vouă curate.

Pag. 183—184.

Cu *dor* am dorit să mănânc cu voi aceste Paști

Pag. 189.

ci vă adunați *vouă* comoară în ceriș, unde nici moliile, *nici rugina* nu o strică, și *de* unde furii nu o sapă, nici o fură.

Pag. 193.

Marcu, *ucenicul și tâlmaciul* lui Petru... și găsindu-o *întocmai și vrednică*... așa și acela *povestește*...

Pag. 261.

12. Inchinarea Cinstitei Cruci și Sfîntul mucenic Avtonom. Slujba lui se cântă la 11, pentru-că întru această zi se sfîrșește praznicul Nașterii Născătoarei de Dumneșu.

Pag. 263.

(După Evanghelia dela Li-turghia din ziua de 13 Septembrie) Se zice și Evanghelia *inoirei*....

Pag. 267.

15. Sfîntul marele mucenic Nichita românul și pomenirea Părintelui Visarion Arhiepiscopul Larisei.

La *Mănecare*, Evanghelia dela Luca....

Pag. 259.

Evanghelia dela Matei.

Pag. 263.

27. Sântul martir Nestor.

Pag. 270.

7. Cel între sânti Părintele nostru Amvrosie Episcopul Mediolanelor.

Pag. 275.

26. Soborul Prea Sântei Stăpânei noastre de Dumneđeŭ Născătorei și pururea feciőrei Maria.

Pag. 277.

Duminica

Înainte Botezului. Evanghelia de la Marcu.

Pag. 279.

La ciasul al nouălea
Evanghelia dela Luca
Cap. III, vers. 1.
(urmează acéstă Evanghelie).

Pag. 270.

La *Liturghie*, Evanghelia dela Matei.

Pag. 274.

27. Sfintul mucenic Nestor.
Întru acéstă ăi facem prăznuire și Cuviosului Părintelui Dimitrie dela Basarabov. . . .

Pag. 280.

7. Cel între sfinți Părintele Amvrosie Episcopul Mediolanelor, și Sfinta muceniță Filoteea feciőra (ale cărei sfinte mőște se află la Curtea de Argeș).

Pag. 285.

26. Soborul Prea Sfintei, Stăpânei noastre, de Dumneđeŭ Născătorei și pururea feciőrei Maria, Sfintul mucenic Eftimie Episcopul Sardelor și pomenirea Prea Cuviosului, de Dumneđeŭ purtătorul, Părintele Nicodim cel sfințit (din ale cărui sfinte mőște se află o parte în a sa sfintă Monastire Tismana din județul Gorj).

Pag. 288.

Duminică

Maî înainte de Botezul Domnului, la *Liturghie*, Evanghelia dela Marcu.

Pag. 290.

La ciasul al nouălea.
Evanghelia dela Matei
Cap. III, vers. 13—17.
(Urmează această Evanghelie, care nu figurează în textul revăzut de P. S. Gherasim Timuș și P. S. Atanasie Mironescu).
La vesperină, în Ajunul Botezului

Pag. 286.
Cap. V, vers. 14.
Pag. 312—313.
Și a fost când zicea el a-
cestea, ridicând o femeie glas
din popor, a ținut lui.....
Pag. 322.
Pre aceștia ȳ-a trimis Iisus.

Evanghelia dela Luca
Cap. III, vers. 1—18.
(urmează această Evaghelie).
Pag. 296.
Cap. X, vers. 19—21.
Pag. 321.
Și a fost când ținca el a-
cestea, o femeie din popor ri-
dicând glas a ținut lui.....
Pag. 329.
Pre acești doi-spre-zece ȳ-a
trimis Iisus.

Aceste câteva exemple le consider suficiente. Mai pot adauge că, tipicul de pe pagina 261, 262, 263, 267, 269, 278, 281, 286—287, 291—292 și 319 (ediția III), este introdus de mine. P. P. S. S. Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu termină Evanghelia dela Matei, cap. III, din sâmbăta mai înainte de Botezul Domnului, cu vers. 6, pe când ea trebuia terminată cu vers. 11, precum am făcut eu. In textul corectat de P. P. S. S. Lor nu figurează ziua de 5 Ianuarie; la pag. 310 nu figurează Evanghelia la sfârșirea apei (1 August), iar eu am intercalat-o la locul cuvenit (pag. 317). Tot asemenea am intercalat, ceea ce P. P. S. S. Lor n'au făcut, Evanghelii (de obște) la zilele Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu, la un sfântit mucenic, la un cuvios mucenic, la mărturisitori, la sfinți fără de arginți; apoi Evanghelii la îngroparea pruncilor, mirenilor, monahilor, preoților de mir și Evanghelie «la pace». Calculul de pe pag. 338 (ediția III) nu e făcut de P. P. S. S. Lor, ci de mine. Textul corectat servește ca mărturie. Toată punctuația este introdusă de mine. Ultima corectură de tipar se păstrează; toată este făcută de mine.

Cu chipul acesta am făcut eu și nu altul ca, atât Evanghelia cât și toate cărțile bisericești, ce am tipărit timp de aproape opt ani de zile, să se imprime

în așa fel, cum puține se vor fi imprimat de când există această Tipografie.

XXI. *Iconografia*, retipărită în anul 1904 ca «proprietate a Tipografiei Cărților Bisericești», este reproducerea prin presă a manuscriptului publicat în anul 1891 de adormitul întru fericire Episcopul Ghenadie Enăceanu, dar fără de «precuvântarea» autorului și fără «descrierea manuscrisului». Rezoanele sânt ușor de priceput. Ultima corectură pentru tipar se păstrează; toată este făcută numai de mine.

XXII. *Psaltirea Prorocului și Impăratului David*, edițiunea a III-ia, 1904. La sfârșitul ei am tipărit: «Această „Psaltire“ s'a revăzut și îndreptat—în baza textului „Psaltirei“ de Neamțu—de Dr. Constantin Chiricescu Directorul Tipografiei Cărților Bisericești din București, Profesor, Decan al Facultăței de teologie, Administrator al Casei Sfintei Biserici Autocefale Ortodoxe Române».

În această carte bisericească de ritual s'a introdus noua ortografie adoptată de Academia Română.

Improtiva acestei publicațiuni P. S. Episcop al Râmnicului Nouului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu se ridică în mod special în Raportul P. S. Sale.

P. S. Sa îmi zice: «în ultima tipăritură, ce a eșit acum, adecă în Psaltire, deși Comisiunea respectivă a Sf. Sinod îi vizase textul Psaltirei de Neamț...., D-sa tot găsi cu cale a face la sfârșitul Psaltirei inevitabila pisanie, de astă dată trecându-se numai singur cu toate slujbele D-sale».

P. S. Sa însuși se învinovățește când zice că, *Comisiunea respectivă vizase textul Psaltirei*. Oare Sf. Sinod a ales membri în Comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești numai pentru ca să vizeze acele cărți, ori pentru ca să le revizuiască și să le îndrepteze împreună cu Directorul Tipografiei Cărților Bisericești?

Cum puteam eu să trec și pe P. S. Sa în vigneta,

că a revăzut și îndreptat Psaltirea ediția III-ia, când nimic de felul acesta nu făcuse, ci se mulțumise a scrie pe textul Psaltirei de Neamțu: «Veđut», și să semneze, nu Comisiunea, ci numai P. S. Sa: «Athanasie R.»?

Văd însă că, *trebuind* să dau fiecăruia ce este al său și i se cuvine, P. S. Dr. Atanasie Mironescu s'a indispus. N'ar fi fost vorba de *indispozițiune*, dacă în vigneta dela sfârșitul Psaltirei îl încărcam și pe P. S. Sa cu un merit, ce absolut nu i se cuvine. Eu nu mă pricep ce să zic de morala în puterea căreia să pretinzi a ți se da aceea ce nu este al tău, aceea ce nu ți se cuvine. Ceilalți membri din Comisiune s'au lepădat de grija pe care le-o dedese Sf. Sinod de a revizui și îndreptă Psaltirea, împreună cu Directorul Tipografiei Cărților Bisericești. *Numai eu singur* am rămas și de astă dată la post, *numai eu singur* mi-am făcut datoria și, deci, *numai eu singur* mi-am luat răspunderea morală pentru corectitudinea textului ce am revăzut, am îndreptat și am imprimat, trecându-mi *numai numele meu* la sfârșitul cărței ca Director al Tipografiei, adecă, ca membru în Comisiune, iar nu ca «tipograf ostenitor» cum mă gratifică P. S. Sa D. D. Dr. Atanasie Mironescu, trecându-mă *numai pe mine* «cu toate slujbele» mele, adecă, cu toate titlurile mele, titluri pe cari le-am trecut și altă dată, fără ca P. S. Dr. Atanasie Mironescu să se supere, fără ca P. S. Sa să fi dat vre un semn cât de mic de indispozițiune; numai titlul meu de Administrator al Casei Bisericeii figurează acum pentru prima oară pe o carte bisericească de ritual; l'am pus, precum altă dată mi-am pus și titlul ce aveam de Director al Cultelor (vezi imprimatul XII, pag. 95).

Aceasta nu «dovedește o oarbă sumeție la acest director de Tipografie» cum zice P. S. Sa, ci dovedește *alt-ceva*.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice: «în ce privește Psaltirea, Comisiunea opinează ca foaea cu pi-

sania să se elimineze, înlocuindu-se cu alta, pe comp-
tul D-lui Chiricescu și cu însemnarea că s'a tipărit
după Psaltirea de Neamț».

Sf. Sinod se va rosti. Sânt prea sigur însă, că P.
S. Dr. Atanasie Mironescu n'ar fi *încordat arcul* (Ps.
10, 2) atâta de mult, dacă în «pisanie» puneam și
numele P. S. Sale ca ostenitor, deși fără de trudă.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice: «Tot o dată
Comisiunea» adevărată P. S. Sa «mai opinează, că în
cea ce privește pisaniiile dela cărțile bisericești de
ritual, Sf. Sinod să semneze o deciziune, prin care
acele pisanii să fie declarate neexacte și acea deci-
ziune să se publice sub formă de comunicat în Re-
vista Sf. Sinod..... In fine Comisiunea opinează că
dacă Sf. Sinod va binevoi să aprobe concluziunile ra-
portului, atunci ele să se publice în extenso în su-
marul dezbaterilor, ca un început al publicării deci-
ziunii despre care s'a amintit mai sus». P. S. Sa,
însă, n'a mai așteptat nici hotărârea, nici aprobarea
Sfântului Sinod, ci, ca unul ce va fi crezând că «Sfân-
tul Sinod sânt eu», adevărat P. S. Sa, 'și-a publicat în-
treg Raportul, cu comentarii, deși nu în Revista Sfân-
tului Sinod, ci în foaia P. S. Sale «Cuvântul Ade-
vărului» (exemplarul citat mai sus) și în ziarul poli-
tic «Voința Națională» dela 16, 17 și 20 Iulie 1905,
sub titlul «Dosarul Bizantinilor», cu toate că, în trea-
cât fie zis, în acest așa poreclit «dosar» este con-
semnată fățișă acuzațiune pe care P. S. Episcop al
Râmnicului Noului Severin D. D. Dr. Atanasie Miro-
nescu o aduce Ministrului de Culte din Guvernul tre-
cut, cu privire la administrarea bunurilor Tipografiei
Cărților Bisericești; așa că, nu interesele «Voinței Na-
ționale» s'au servit cu publicarea Raportului P. S. Dr.
Atanasie Mironescu, ci ale altora. Ori cum o fi, P.
S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu singur a opinat,
singur a judecat, singur a hotărît, singur a executat.
Eu unul am deplină încredere în rostirea Sfântului
Sinod față cu de-al de acestea.

Dacă ar fi să fac și eu opinie la «opinie», aş crede că ar fi fost mai nimerit ca P. S. Dr. Atanasie Mironescu să fi făcut propunerea astfel: Sf. Sinod să semneze o deciziune prin care să se declare ca neexacte «pisanile» în care eu Atanasie al Râmnicului figurez «pe nedrept și abuziv» (expresiunile din «avizul» reprodus pe pag. 20), și acea deciziune să se publice sub formă de comunicat în Revista Sfântului Sinod. Așa, da!

Tot P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice: «Sf. Sinod să interzică punerea în vânzare a acestei Psaltiri, până ce Comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești de ritual va constată prin un raport special că ea s'a tipărit fără nici o modificare după textul Psaltirei de Neamț».

«Fără nici o modificare»? Dacă aş fi acceptat aceasta, m'aş fi împotrivit uzului din trecut, m'aş fi împotrivit hotărârei Sfântului Sinod privitoare la modul revizuirii cărților bisericești de ritual.

Iacă Ordinul No. 113 din 14 Mai 1903 prin care Sf. Sinod a aprobat, între altele, a se tipări «Psaltirea» în a treia edițiune:

«Vi se comunică, că Sf. Sinod în ședința din 12
«Mai curent, în vederea raportului Comisiunei pentru
«Revistă și Tipografie, privitor la raportul Domniei-
«Voastre No. 24/1903, a aprobat concluziunile rapor-
«tului Comisiunei de a se imprimă 500 serii Sfinți
«Evangheliști pe hârtie, pânză, satin, matasă; *Psaltirea în format mare al Liturgierului, edițiunea III,*
«*în număr de 3.000 exemplare; Mineele tot în 3.000*
«*exemplare și Iconografia în 500 exemplare. Toate*
«*acestea se vor imprimă pe hârtia cea mai bună (cârpă)*
«*și după ce vor fi revăzute de Comisiunea respectivă.*
«Asemenea a hotărît a se reimprimă și cartea alcă-
«tuită de P. S. repausat Episcop Silvestru, intitulată:
«„Pânea spre ființă“ în 2.000 exemplare.

«In consecință, sânteți invitat să binevoți a Vă
«conformă acestei hotărâri a Sf. Sinod.

«Priimiți, etc.

Din acest Ordin nu rezultă că «Psaltirea» aveă să se tipărească *fără nici o modificare, după textul «Psaltirei» de Neamț; din contra se prevede, ca «Psaltirea» și celelalte să se imprime după ce vor fi revăzute de Comisiunea respectivă.* Că textul «Psaltirei» a fost numai vizat de unul din membrii din Comisiune, iar nu revizuit, precum a hotărît Sf. Sinod, tot eu sânt cel vinovat? Acel text a trebuit, deci, să-l revăd numai eu, cum am revăzut și alte cărți, precum e, de exemplu, «Orologiul cel mic» pe care, pentru motivele aduse la pagina 99 și 100 a răspunsului de față, l'am început a'l revedea și imprimă înainte de a fi fost aprobat de Sf. Sinod, și Sf. Sinod a încuviințat procedarea mea. Dacă aș fi imprimat «Psaltirea» întocmai după edițiunea de Neamțu din 1859, atunci, de sigur P. S. Dr. Atanasie Mironescu m'ar fi acuzat că nu m'am conformat Ordinului de mai sus, cum și hotărârei Sfântului Sinod cu privire la modul revizuirii cărților bisericești de ritual.

Pentru înlăturarea discreditului pe care P. S. Dr. Atanasie Mironescu voește a-l aruncă asupra Psaltirei ed. III ce am revăzut, îndreptat și imprimat eu, mă văd silit să arăt în ce anume se deosebește textul vizat de P. S. Sa, de textul imprimat de mine ca Director al Tipografiei Cărților Bisericești.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

In dosul titlului cărții este icoana
«Înălțarea Domnului» cu Troparul.

Fața 1 nenumerotată.
Pravoslavnicilor

Lipsește.

Pag. 5.
Dreptslăvitorilor.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. Al. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

Fața 2 nenumerotată.
Și să cetește întru acest chip:
4. 5.
a 6.
7. 8.
a 9.
10. 11
a 12.
13. 14
Fața 3 nenumerotată.
precum mai pre larg să arată în-
ainte la list, 103.

În săptămâna dintâi, și a doua,
și a treia, și a patra, și a șasa, ca
să se cetească toate Catismele la
a sa vreme.

Fața 4 nenumerotată.
Și așa să umple ustavul Psaltirei.

Fața 5 nenumerotată.
în săptămâna Patimilor, în care
numai o Psaltire să cetește.

Fața 6 nenumerotată.

μικρὸς κόσμος

Fața 7 nenumerotată.
o hărăzesc
blagocestive cetitoriile
împreună cu voi (cetitorule)

Fața 8 nenumerotată.

ci cunoscându-mi
blagoslovește

Fericit bărbatul:

Ps. 1.

Psalmul lui David, nescris de-a-
supra la Evrei.

Ps. 2.

rumpem rupem

Ps. 3.

Și eu am adormit și am dormit.

Ps. 7.

feciorul fiul

(în Ps. 16, 14; 17, 49; 20, 11; etc.
se întrebuințează cuvântul: fii).

Ps. 11.

mișeilor nefericiților

Ps. 16.

eu am păzit căi năsilnice. eu am păzit căile celor ce silesc.

Ps. 17.

Trimis-au dintru înălțime.

Trimis-a din înălțime.

șii voiu prinde pre dinșii

și voiu prinde pre dânșii.

Ps. 21.

Izbăvește de sabie sufletul meu:

Izbăvește de sabie sufletul meu,

1). Peste tot am făcut această schimbare.

Pag. 6.
Psaltirea se cetește întru acest chip:
4 și 5.
Cat. (=Catisma) a 6.
7 și 8
Cat. a 9.
10 și 11
Cat. a 12.

13 și 14 (și așa mai departe).

Pag. 7.
precum mai pre larg se arată spre
sfârșitul acestei Cărți, la titlul: *A-
rătare pentru Polieleu.*

În săptămâna întâia, a doua, a tre-
ia, a patra și a șasea, să se ce-
tească toate Catismele, la a lor vre-
me.

Pag. 8.

Și așa se umple rânduiala ceti-
rei Psaltirei.

Pag. 9.

în săptămâna Patimilor, în care nu-
mai o dată se cetește Psaltirea.

Pag. 9.

μικρὸς κόσμος = micròs còsmos.

Pag. 11.

o hărăzim
bine cinstitorule cetitor
împreună cu tine (cetitorule)

Pag. 13.

dar cunoscându-mi
binecuvintează ¹⁾.
Fericit bărbatul... (Psalmul 1),

Textul Psaltirei de Neamfu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. Al. Mironescu.

și din mâna cânelui pre cea una născută a mea.

Acesta va lua blagoslovenie de la Domnul, și milostenie dela Dumnezeu Mântuitorul său.

mila și adevărul, celor ce caută așezământul lui.

Pentru numele tău Doamne, și curățește păcatul meu, că mult este. sământa (in Ps. 68, 40: seminția).

Caută spre mine, și mă miluește.

Psalmul lui David, mainainte de asă unge, 26.

Psalmul cântărei înnoirei casei lui David, 29.

Cât este de multă mulțimea bunătaței tale Doamne, pre carea o ai ascuns celor ce să tem de tine. in cetatea îngrădirei.

Lepădat sânt... Pentru aceasta ai auzit.

inima voastră.

și tu ai lăsat păgânătatea inimei mele.

nu să apropie cătră tine

Fila 32.

iară la alt doftor.

mântuirea, carea petrece în vecii vecilor.

toate lucrurile lui intru credință. Iubește milostenia și judecata Domnul.

uriasul nu să va mântui întru mulțimea vârtutei lui.

Mincinos este calul spre mântuire, și intru mulțimea puterei sale nu se va mântui.

și lau slobozit. din toate necazurile lui lau mântuit.

Varsă sabie, și inchide înprotiva celor ce mă gonesc.

și în laț să caze într'insul. cel ce izbăvești pre săracul, din mâna celor mai tari decât el, și pre

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

și din mâna cânelui, viața mea.

Ps. 23.

Acesta va luă binecuvântare, dela Dumnezeu, Mântuitorul său.

Ps. 24.

mila și adevărul, pentru cei ce caută așezământul lui.

Pentru numele tău, Doamne, să curățești păcatul meu, că mult este. seminția.

Caută spre mine și mă mântuește.

Ps. 26.

Psalmul lui David, 26

Inainte de a se unge.

Ps. 28.

fiul inorogilor.

fiul inorogului.

Ps. 29.

Psalmul cântărei înnoirei Casei; al lui David, 29.

Ps. 30.

Cât este de mare mulțimea bunătaței tale, Doamne, pre care o ai păstrat celor ce se tem de tine. in cetatea întărită.

Lepădat sânt... Totuși ai auzit.

inimile voastre.

Ps. 31.

și tu mi-ai ertat păgânătatea inimei mele.

nu se apropie de tine

Pag. 81.

dar la alt doftor.

mântuirea, carea rămâne în vecii vecilor.

Ps. 32.

toate Incururile lui cu credință. Domnul iubește milostenia și judecata.

uriasul nu se va mântui prin mulțimea vârtutei sale.

Amăgire este calul pentru mântuire, și cu mărimea puterei lui, nu va scăpă.

Ps. 33.

și el l-a slobozit.

din toate necazurile lui l-a izbăvit.

Ps. 34.

Scoate sabia și inchide calea celor ce mă gonesc.

și în laț să cadă.

cel ce izbăvești pre săracul și pre cel nevoiaș, dela cei ce-i ră-

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

săracul, și pre mișelul dela cei ce-l răpesc pre dânsul.

pesc pre dânșii.

și nerodire sufletului meu.
dinții săi.

părăsit este sufletul meu.
dinții lor.

întoarce sufletul meu dela fapta lor cea rea.

întoarce sufletul meu dela fața lor cea rea.

întu norod greu te voi u lauda.
și să nu se bucure de mine.

întu norod mult, te voi u laudă.
și să nu se bucure ei de mine.

Ps. 35.

să afe fără de legea lui și să urască.
Să nu-mi vie mie piciorul mândriei.

să afe fărădelegea lui și s'o urască.
Să nu vie preste mine piciorul mândriei.

Ps. 36.

și întărește pre cei drepti Domnul.
stingându-se ca fumul sau stins.
și sămânța lui.

iară Domnul întărește pre cei drepti.
potolindu-se ca fumul s'au stins.
și seminția lui.

Fila 39.

Pag. 97.

Smulge sabie.

Scoate sabia.

Ps. 37.

Psalmul lui David, spre aducerea aminte pentru Sâmbătă: 37.

Psalmul lui David, 37

Spre aducere aminte pentru sâmbătă.

Că fără de legea mea voi u vesti,
și mă voi u griji pentru păcatul meu.

Că fărădelegea mea eu voi u măr-turisi, și mă voi u îngriji pentru păcatul meu.

Ps. 38.

Iată cu palme măsurate ai pus zilele mele, și statul meu ca o nimica înaintea ta.

Iată cu palme, măsurate ai pus zilele mele, și traiul meu ca o nimica înaintea ta.

Depărtează dela mine bătăile tale: că dela tăria mâinii tale eu mam lipsit.

Depărtează dela mine bătăile tale, că dela tăria mâinei tale eu mă sfârșesc.

Ps. 39.

Arderile de tot, și pentru păcat.

Arderile-de-tot și jertfă pentru păcat.

și legea ta în mijlocul pântecelui meu.

și legea ta în mijlocul pântecelui meu este.

și nu am putut să văz.

și nu mai pot să văd;

să se veselească de tine.

să se veselească întu tine.

Domnul să grijaște de mine.

Domnul se 'ngrijește de mine.

Ps. 40.

Eșia afară și grăia împreună.
Asupra mea șoptia toți vrăjmașii mei.

ieșiă afară și grăiă.

Împreună asupra mea șoptiau toți vrăjmașii mei.

au doară cel ce doarme, nu va adauge asă scula;

au doară, cel ce zace, nu se va mai scula?

Pentru că omul păcei mele.

Si omul păcei mele.

Întu aceasta am cunoscut.

Întu aceasta voi u cunoaște.

Ps. 41.

Insetatau sufletul meu spre Dumnezeu cel tare.

Insetat-a sufletul meu de Dumnezeu cel tare.

Acestea miam adus aminte, și am vărsat spre mine sufletul meu, că voi trece în locul cortului celui mi-

De acestea mi-am adus aminte și am vărsat în mine sufletul meu, când treceam în locul cortului ce-

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

nunat până la casa lui Dumnezeu.

ce prăznuște.
spre mine însumi.
pentru aceasta îmi voi aduce a-
minte.

Zioa va porunci Domnul mila sa,
și noaptea cântarea lui dela mine.
Rugăciunea Dumnezeului vieții
mele.
când să sfărâma.... mă ocăria vrăj-
mașii miei.

Ps. 42.

Judecă mie Dumnezeule,

Ps. 43.

mântuirile lui Iacov.
nu spre arcul meu voi nădăjdui.
neau jefuit loruși.
și în neamuri neai risipit.
și nu team uitat.

Și nu sau depărtat înapoi inimile
noastre: și ai abătut cărările noas-
tre dela calea ta.

Că neai smerit pre noi în locul
dosădireii: și neau acoperit pre noi
umbra morții.

De am uitat.... de am întins....
Au nu Dumnezeu va căuta acestea;

Ps. 44.

toiagul dreptății, toiagul împărăției
tale.

Smirna, și Stacti, și Casia din
hainele tale, din palaturi de piluri,
din care teau veselit. Fetele împă-
raților întru cinstea ta.

Și fata Tirului cu daruri: feții tale
se vor ruga bogații norodului.

dinlăuntru.

Ps. 45.

Dumnezeu în mijlocul eii.

Domnul puterilor cu noi.

Fila 48.

cât și pre singur

Ps. 46.

Că este împărat a tot pământul
Dumnezeu:

Boerii noroadelor sau adunat cu
Dumnezeul lui Avraam: Că ai lui
Dumnezeu cei puternici ai pământu-
lui foarte sau înălțat.

Ps. 47.

Cu bucurie bine înrădăcinată a
tot pământul, munții Sionului.

*Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904,
revăzut, îndreptat și imprimat de mine.*

lui minunat, până în casa lui Dum-
nezeu.

ce prăznuia.
în mine însumi.

pentru că mi-am adus aminte.

Zioa va porunci Domnul mila sa,
iară noaptea cântarea lui dela mine,
rugăciunea către Dumnezeuul vieții
mele.

când se sfărâmau.... mă ocărau vrăș-
mașii mei.

Ps. 42.

Judecă-mă, Dumnezeule,

Ps. 43.

mântuirea lui Iacov.

nu în arcul meu voi nădăjdui.

ne-au făcut pradă loruși.

și între neamuri ne-ai risipit.

dar nu te-am uitat.

Și nu s'au depărtat înapoi ini-
mile noastre, nu s'au abătut cără-
rile noastre dela calea ta.

Ca să ne smeresti pre noi în lo-
cul dosădireii, și să ne acoperi pre
noi cu umbra morții.

De am fi uitat.... de am fi întins....
Au nu Dumnezeu ar fi căutat a-
cestea?

Ps. 44.

toiagul dreptății este toiagul îm-
părăției tale.

Smirna și stacti și casia sânt hai-
nele tale; din palaturi de piluri,
cântare te-a veselit; fetele împăra-
ților întru cinstea ta.

Și fata Tirului, cu daruri în fața ta;
se vor ruga ție bogații norodului.

inlăuntru.

Ps. 45.

Dumnezeu este în mijlocul ei.

Domnul puterilor este cu noi.

Pag. 118.

încât și pre singur.

Ps. 46.

Că Dumnezeu este Impărat a tot
pământul;

Boerii noroadelor s'au adunat cu
norodul Dumnezeului lui Avraam, că
ai lui Dumnezeu sânt cei puternici
ai pământului; foarte s'a înălțat el.

Ps. 47.

Cu bucurie bine înrădăcinată a
tot pământul, este muntele Sionului.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. Al. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

Incungiuerați Sionul, șil cuprindeți pre dânsul, povestiți în turnurile lui.

Incungiuerați Sionul, și-l cuprindeți pre dânsul, numărați turnurile lui.

Ps. 48.

Pentru ce mă tem în zioa cea rea; fără de legea călcâiului meu mă va încungiura.

Pentru ce să mă tem în ziua cea rea? când fărădelegea celor ce mă urmăresc mă va încungiură.

bogăția sa, și mormânturile lor. și după acestea în gurile lor bine vor voi.

bogăția lor și mormânturile lor. și după aceștia și cei ce în gurile lor bine-vor-voi.

mărturisiseva ție.

lăudă-te-va pre tine.

Ps. 49.

Chemava ceriul de sus, și pământul, ca să aleagă pre norodul său. pre cei ce așază așezământul de lege al lui pentru jertfe.

Chemă-va ceriul de sus și pământul, ca să judece pre norodul său. pre cei ce așază așezământul de lege al lui prin jertfe.

și mă vei proslăvi.

și tu mă vei proslăvi.

Jertva laudei.

Jertfa de laudă.

Ps. 50.

Nu mă lepăda dela fața ta. bine vei voi.

Nu mă lepădă pre mine dela fața ta. vei binevoi.

Ps. 51.

Iubtai toate cuvintele cufundărei. a nădăjduit spre mulțimea bogăției.

Iubtai toate cuvintele stricăciunei. a nădăjduit întru mulțimea bogăției.

Ps. 53.

Că iată Dumnezeu ajută mie, și Domnul este sprijinitorul sufletului meu.

Iată, Dumnezeu ajută mie, Domnul este sprijinitorul sufletului meu.

Ps. 54.

Temere și cutemur au venit asupra mea, și mau acoperit întunerecul.

Temere și cutemur a venit asupra mea, și spaima m'a acoperit.

Iată mam îndelungat fugind, și mam sălășluit în pustie. o va încungiura pre ea preste zidurile ei:

Iată, m'aș îndepărtă fugind, și m'aș sălășlui în pustie. o vor încungiură pre ea pre zidurile ei,

Izbăviva cu pace sufletul meu de cei ce să apropie de mine, că intru mulți era cu mine.

Izbăvi-va cu pace sufletul meu, de cei ce se apropie de mine, că mulți sânt împotriva mea.

întinsau mâna sa.

întins-au mâna lor.

Fila 57.

In patul amultor păcate. ci tu,

Pag. 137.

In patul a multe păcate. însă tu,

Ps. 55.

Zioa nu mă voiu teme, și eu voiu nădăjdui spre tine.

In ziua în care mă voiu teme, voiu nădăjdui spre tine. vei sfărâma, Doamne.

Intru mine sânt Dumnezeule rugăciunile, care voiu răspăti laudei tale.

Intru mine sânt, Dumnezeule, făgăduințelele; plini-voiu jerfe de laudă ție;

Ps. 56.

Deșteaptăte slava mea, deșteaptăte Psaltire și Alăută: deșteaptă-măvoiu dimineață.

Deșteaptă-te suflete al meu, deșteaptă-te psaltire și alăută, deșteaptă-voiu zorile dimineții.

Textul Psaltirei de Neamtu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzută, îndreptată și imprimată de mine.

Ps. 57.
ca a unii aspide surde, șiș astupă urechile sale.
întindeva arcul său până unde vor slăbi.

ca a unei aspide surde, carea-și astupă urechile sale.
întinde-va arcul lor până unde va slăbi.

Ps. 58.
sabie în buzele lor: că cine au auzit;
Ps. 59.
Datai celor ce se tem de tine semn. cetatea îngrădirei.

Ps. 58.
sabie în buzele lor, că cine i-a auzit ?
Ps. 59.
Dat-ai semn celor ce se tem de tine. cetatea întărită.

și **deșartă este mântuirea omului.**

căci deșert este ajutorul omului.

Ps. 61.
doao acestea am auzit.

Ps. 61.
de două ori acestea am auzit.

Ps. 62.
viețile.
din său și din grăsime.
lipitusau sufletul meu după tine.

Ps. 62.
viața.
de său și de grăsime.
lipitu-s'a sufletul meu de tine.

Fila 64.
Ci apucă înainte.

Pag. 152.
Deci apucă înainte.

Ps. 65.
Trecut-am... și neai scos.

Ps. 65.
Trecut-am.... dar ne-ai scos.

Pământul sau cutremurat, că ceriurile au picat.

Ps. 67.
Pământul s'a cutremurat și ceriurile au picat.

Ploae de bună voe.
și au slăbit, iară tu o ai săvârșit.
Veniamin cel mai tânăr întru uimire.

Ploae devoe.
și ea a slăbit, iară tu o ai săvârșit.
Veniamin cel mai tânăr, întru spaimă.

Fila 72.
rumpe.

Pag. 170.
rupe.

Ps. 70.
și dreptatea ta Dumnezeule, până la cele înalte care ai făcut mie măririi.

Ps. 70.
că dreptatea ta, Dumnezeule, este până la cele înalte, cel ce ai făcut mie măririi.

când să vor rușina, și să vor înfrunta.
Ps. 71.
și cinstit Numele lui înaintea lor.

Ps. 71.
că s'au rușinat și s'au înfruntat.
Ps. 72.
că cinstit va fi numele lui înaintea lor.

Ps. 73.
întru carele ai lăcuit întrînsul.

Ps. 73.
întru carele ai locuit.

Ps. 75.
Și sau făcut înpace locul lui, și lăcașul lui în Sion.

Ps. 75.
Că s'a făcut în Salim locul lui, și lăcașul lui în Sion.

Tu înfricoșat ești, și cine va sta împotrivă ție; de atuncea este mânia ta.

Tu înfricoșat ești, și cine va sta împotrivă ție, după ce te vei mânia?

pământul sau temut, și au alinat.
Fila 81.

pământul s'a temut și s'a alinat,
Pag. 189.

mult Milosârd.
Ps. 77.

mult îndurat.

norilor deasupra
Și sau adus aminte că trup sânt.
Și au ispitit.

nourilor de deasupra.
Că ș'a adus aminte că trup sânt ei.
Iară ei au ispitit.

întorsusau întru arc strâmb.
Auzitau Dumnezeu, și au trecut cu vederea, și au urgisit foarte pre Israil.

întorsu-s'au ca un arc strâmb.
Auzit-a Dumnezeu și s'a umplut de mânie, și a urgisit foarte pre Israil.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

- Ps. 78.
 în moștenirea ta. întru moștenirea ta.
și să cunoască întru neamuri. Să se cunoască întru neamuri.
- Ps. 80.
 Și nu au ascultat. Dar nu a ascultat.
- Ps. 81.
 clăteascăse. clătescu-se.
- Ps. 82.
 Că și Assur au venit. Și Asur a venit.
- Făle lor ca lui Madiam, și Sisarii, ca lui Iavim la râul Chisson. Fă-le lor ca lui Madiam, ca lui Sisera, ca lui Iavim la râul Chison.
- Ps. 84.
 Inșă aproape este de cei ce să tem de dânsul mântuirea lui. Aproape este mântuirea lui de cei ce se tem de dânsul.
- Fila 91. Pag. 221.
- ci cu milostivirea ta. inșă cu milostivirea ta.
- Ps. 85.
 Că mare ești tu, și cel ce faci minuni. Că mare ești tu și faci minuni.
- Și tu Doamne. Iar tu, Doamne.
- Ps. 86.
 Aducemvoiu aminte de Raav, și de Vavilon: de cei ce mă cunosc pre mine. Aduce-mi-voiu aminte de Raav și de Vavilon, între cei ce mă cunosc pre mine.
- Ps. 87.
 Zioa am strigat, și noaptea înaintea ta. Zioa am strigat către tine, și noaptea înaintea ta.
- sau doftorii vor scula. sau doftorii îi vor scula.
- Ps. 88.
 Că ai zis: în veac mila să va zidi. Că am zis: în veac mila se va zidi.
- Miazănoapte, și marea. Miazănoapte și miazăzi.
- Ps. 93.
 și moștenirea ta o au dosedit. și moștenirea ta o au asuprit.
- De nu miar fi ajutat mie Domnul, puțin nu sar fi sălășluit în iad sufletul meu. De nu mi-ar fi ajutat mie Domnul, puțin și s'ar fi sălășluit în iad sufletul meu.
- Și sa făcut. Dar s'a făcut.
- Ps. 94.
 Că a lui este marea, și el o au făcut pre ea. A lui este marea, căci el o a făcut pre ea.
- ispititumau și au văzut. ispititu-m'au și au și văzut.
- Ps. 96.
 dreptatea și judecata este îndreptarea scaunului lui. dreptatea și judecata este temeliea scaunului lui.
- Păzește Domnul sufletele cuvișoșilor săi, din mâna păcătoșului va izbăvi pre dânsii. Păzește Domnul sufletele cuvișoșilor săi, din mâna păcătoșului le va izbăvi.
- Ps. 101.
 De cătră fața iuțimii tale, și a mâniei tale, Pentru iuțimea ta și mânia ta,
- Săse scrie aceasta întru alt neam. Se va scrie aceasta pentru alt neam.
- Ps. 103.
 nu să va pleca în veacul veacului. nu se va clăti în veacul veacului.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. Al. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzută, îndreptată și imprimată de mine.

Veselitusau Eghipetul întru eșirea lor: căci căzuse frica lor preste dâșii.

ca să lumineze lor.

Aduți aminte de noi Doamne întru bună vrerea norodului tău.

Și iau mântuit.

au cântat laudei lui.

izvodirile sale.

Că au amărât duhul lui: și au deosebit întru buzele sale.

care au zis Domnul lor.

și sau omorât pământul lor întru sânghiuri.

Și șau adus aminte de așezământul de lege al său, și sau căit după mulțimea milii sale.

Ps. 104.

Veselitu-s'a Eghipetul la eșirea lor, căci frica lor căzuse preste dâșii.

ca să le lumineze.

Ps. 105.

Adă-ți aminte de noi, Doamne, întru bună vrere către norodul tău.

Dar i-a mântuit.

a cântat lauda lui.

izvodirile lor.

Că au amărit duhul lui, și au nesocotit cu buzele lor.

care a zis lor Domnul.

și s'a pângărit pământul lor întru sânghiuri.

Și ș'au adus aminte de așezământul de lege al său, și s'a îndurat, după mulțimea milei sale.

Ps. 106.

cetății ceii de lăcuit.

Ps. 107.

cetatea îngrădirei.

Dăne nouă ajutor din necaz, și **desartă este mântuirea omului.**

Dă-ne nouă ajutor întru necaz, că deșert este ajutorul omului.

Ps. 108.

Și tu Doamne, Doamne, fă cu mine pentru Numele tău, că bună este mila ta.

Și să cunoască.... și tu Doamne. cu rușinea sa.

Fila 121.

Dămi mână, și mă mântuește, ca lui Petru Dumnezeuule.

Ps. 112.

Cel ce face alăcui cea stearpă în casă, maica ce să veselește de feciori.

Ps. 113.

Făcutusau Iudea sfințirea lui, Israel stăpânirea lui.

Ceți este ție mare că ai fugit; și tu Iordane, că teai întors înapoi; este.

Blagoslovitau pre cei ce să tem de Domnul.

Cerul ceriului Domnului.

Ps. 115.

și întru numele Domnului voi u chema.

Ps. 117.

Bine este a nădăjdui spre Domnul: decât a nădăjdui spre om.

Iară tu, Doamne, Doamne, fă cu mine după numele tău, că bună este mila ta.

Ca să cunoască...., că tu Doamne. cu rușinea lor.

Pag. 274.

Dă-mi mână, ca lui Petru, Dumnezeuule, și mă mântuește.

Cel ce face să locuiască cea stearpă din casă, ca maică ce se veselește de fi.

Făcutu-s'a Iuda sfințirea lui, Israel stăpânirea lui.

Ce-ți este ție, mare, că ai fugit? Și ție Iordane, că te-ai întors înapoi? este el.

Binecuvântă-va pre cei ce se tem de Domnul.

Cerul este cer Domnului.

și numele Domnului voi u chemă.

Mai bine este a nădăjdui spre Domnul, decât a nădăjdui spre om.

Textul Psaltirei de Nenamtu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Fila 127.

cele ascunse ale tale și rele.
pentru căci.

Suflete al meu, căci zaci fără
de grijă lenevindute; căci nu porți
grijă....

Ps. 118.

să nu mă lepezi dela poruncile
tale.

să mă mărturisesc ție: spre jude-
cățile dreptății tale.

mărturiile tale gândirea mea este.

Aproape ești tu Domne, și toate
căile tale sânt adevărul.

dintru mărturiile tale.

pentru cuvântul tău.

Ps. 123.

când sau ridicat oamenii... mânia lui.

părâu au trecut sufletul nostru.

Ps. 124.

Cei ce să nănjduesc întru Dom-
nul, ca muntele Sionului.

Ps. 134.

împărățiile lui Hanaan.

Ps. 138.

Că și acolo mâna ta...

de vei.

Ps. 139.

limba sa.... buzele lor.

Ps. 140.

că către.

Fila 150.

nu mă părăsi pre mine.

Ps. 144.

Drept este Domnul întru toate
căile sale, și cuvios întru toate lu-
crurile sale.

Fila 156.

ci.

pre care nici le țin minte.

Fila 157.

Acest Psalm de osebi este scris...

Fila 160.

când au intrat calul... în mare.

cum a sămănat pre fii lui Adam.

Fila 161.

Unt de vaci, și lapte de oi.

cei noi și cei de curând au venit.

*Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904,
revăzut, îndreptat și imprimat de mine.*

Pag. 288.

cele ascunse și rele ale tale.

pentru că.

Suflete al meu, pentruce zaci fără
de grijă, lenevindu-te? De ce nu
porți grijă....

Ps. 118.

să nu mă abat dela poruncile tale.

să mă mărturisesc ție, pentru ju-
decățile dreptăței tale.

mărturiile tale gândirea mea sânt.

Aproape ești tu, Doamne, și toate
poruncile tale sânt adevărul.

din mărturiile tale.

dupre cuvântul tău.

Ps. 123.

când s'au ridicat oamenii... mânia
lor.

părâu ar fi trecut preste sufletul
nostru.

Ps. 124.

Cei ce se nădjduesc întru Dom-
nul sânt ca muntele Sionului.

Ps. 134.

împărățiile Hanaanului.

Ps. 138.

Și acolo mâna ta...

de vei.

Ps. 139.

limba lor.... buzele lor.

Ps. 140.

că către.

Pag. 341.

nu mă părăsi tu pre mine.

Ps. 144.

Drept este Domnul întru toate
căile sale, și milostiv întru toate
lucrurile sale.

Pag. 354.

deci.

Pag. 355.

pre care nici nu le țin minte.

Pag. 356.

(Psalmul 151)

Acest Psalm deosebi este scris...

Pag. 362.

căci a intrat calul... în mare.

Pag. 364.

când a semănat pre fiii lui Adam.

Pag. 365.

Unt de vacă și lapte de oae.

Pag. 366.

celor noi și celor ce de curând
au venit.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Fila 162.

Dinți de hiară voui trimite asupra lor, cu mânia celor ce să târâsc pre pământ.

Dinafară... și din cămări frica.

Că va judeca Domnul pre norodul său, și spre slugile sale să va umili.

Fila 163.

Dela întâia împărăție: Cap. 2.

Fila 171.

Rugăciunea sfântului Proroc Zahariei.

Fila 172.

fă închinăciuni, *câte îți va fi prin putință, dupre putere.*

La «Pripele și Mărimuri»

Norod.

Ioan Bogoslovul.

La sfinții cei fără de argint Cosma și Damian.

împrumutează.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine. Pag. 367.

Dinți de hiară voui trimite asupra lor, cu veninul celor ce se târâsc pre pământ.

Dinafară... și dinlăuntru frica.

Pag. 368.

Că va judecă Domnul pre norodul său, și spre slugile sale se va îndură.

Pag. 370.

Dela Întâia a împăraților, Cap. 2.

Pag. 390.

Cântarea a zecea ¹⁾.

Rugăciunea sfântului Proroc Zaharia.

Pag. 392.

fă închinăciuni, câte îți va fi prin putință.

și Mărimuri»

Popor (nu peste tot).

Ioan Teologul.

La Sfinții cei fără de argint Cosma și Damian (1 Noembrie și 1 Iulie). împrumută.

1) Titlul: *Cântarea a zecea*, nu figurează în textul «Psaltirei» dela Neamțu, din 1859. Eu am introdus acel titlu, dar *nu cu intențiunea* de a sporî la *zece* numărul celor *nouă pesne* din *canoane*, ci *cu intențiunea* de a numerotă și *Rugăciunea sfântului Proroc Zaharia* (din *cântarea a noua*), căci *de fapt* în «Psaltire» nu sânt numai *nouă* strofe ce s'au întitulat «cântări», ci *zece*. După cum am numerotat Psalmul 1 (și 151), nenumerotați în «Psaltirea» de Neamțu, din 1859, tot astfel am numerotat și *Rugăciunea sfântului Proroc Zaharia*, cu atât mai mult cu cât în «Psaltire» sânt întitulate «cântări» și acelea ce nu sânt «cântări», ci *rugăciuni*, precum: *cântarea a treia*, *a patra*, *a șasea* și *a șaptea*; cu atât mai mult cu cât și *cântarea a decă rugăciunea a șasea* începe cu *irmos*, așa cum începe și *rugăciunea* pe care eu am numerotat-o, întitulând-o: «*cântarea a zecea*», ne mai fiind nici una din celelalte *cântări* din «Psaltire, care să începă cu *irmos*. Toate strofele întitulate *cântări*, încep cu versetul 1; tot astfel și aceea pe care eu am numerotat-o, întitulând-o: *cântarea a zecea*.

Textul Psaltirei de Neamțu, ediția din 1859, vizat de P. S. Dr. At. Mironescu.

Textul Psaltirei ediția III-ia din 1904, revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

La sfinții cei fără de argint Chir și Ioan.

La Sfinții cei fără de argint Chir și Ioan (31 Ianuarie și 28 Iunie).

La «Cinstitul Paraclis al doilea»
iară de nu este Preot, zice:
Evanghelia dela Luca, Inceperea 54.

Evanghelia dela Luca
(Cap. X, vers. 38—42; XI, 27 și 28.)
cu numele Marta.

Cu numele ei Marta.
sor.

soră.
căci Maria.

iară Maria.
Fila 197.

Pag. 447.
Născătoare a lui Dumnezeu.

Născătoare al lui Dumnezeu.
Fila 200.

Pag. 452
Episcopi ortodocși.

Episcopi Pravoslavnici.
Mântuește Doamne și miluește pre
Monastirile cele din sfintul munte,
și din Rossia, și din tot locul.

Mântuește, Doamne, și miluește pre
Monastirile de pretutindenea.

Fila 201.

Pag. 454.

dela Pravoslavnica credință.

dela dreapta credință.

Pag. 455.

clirosul bisericesc.

Clerul Bisericesc.

Pashalia, Nașterea luminei lunilor,
Știrbirea luminei lunilor.

Acestea sânt luate după «Psaltirea»
tipărită în această Tipografie în a-
nul 1895.
Lipsesc.

Domnii Țării Moldaviei.

În acestea se deosebește textul Psaltirei de Neamțu (ediția din 1859), vizat de P. S. Dr. Atanasie Mironescu, de textul Psaltirei de București (ediția din 1904), îndreptat și imprimat de mine.

Mai multe îndreptări n'am făcut, cu toate că aproape peste tot ar fi trebuit să fac, mai ales în ceea ce privește forma. Dar și în îndreptările ce am făcut, m'am ferit să introduc corectări ca acestea: «*Prin aceasta dai veselie în inima mea, mai mult decât în timpul abundenței grâului*» (Ps. 4, 7). «*In mormânt cine te va celebra*» (Ps. 6, 5). «*Să persecute vrășmașul sufletul meu*» (Ps. 7, 5). «*Celebra-te-voiu Doamne cu toată inima mea*» (Ps. 9, 1). «*Restatornicește sufletul meu*» (Ps. 22, 3). «*Secretul Domnului se descopere celor ce se tem de dânsul*» (Ps. 24, 15). «*Fetele împăraților sânt între **damele tale de onoare***» (Ps. 44, 10)... (Psaltirea, ediția II, București, 1895, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea Sfântului Sinod al Sfintei noastre Biserici Autocefale Ortodoxe

Române). Din alte cărți de ritual nu mai aduc exemple, căci sânt cunoscute.

Atențiune deosebită a trebuit să întorc asupra semnelor de interpunțiune. Punctuațiunea am reformat-o cu totul, peste tot, căci, precum se știe, punctuațiunea joacă cel mai însemnat rol în priceperea ori și cărei cărți.

În colo, 'mi-am dat silința să reproduc textul în întregime.

Poate că se va fi strecurat vre o greșală de tipar, cum s'au strecurat și în Psaltirea în baza căreia am făcut edițiunea a treia, lucru propriu, de altfel, firei omenești, din care cauză, cei vechi obișnuiau, cu drept cuvânt, să tipăriască, la sfârșitul cărților, însemnări ca aceasta: «*Și ori ce greșală și neajungere omenească veți afla, nu o punereți întru ponos, ci o îndreptați cu duhul blândețelor, fiindcă mâna cea de țărână și mintea cea pământască și omenească cu neputință e a fi fără de greșală și fără de sminteală*».

Sânt în măsură a declară că, întâmplătoarele greșeli de tipar ce se vor fi strecurat cumva în «Psaltirea» de București, din 1904, sânt fără asemănare mai neînsemnate decât acelea ce se puteau săvârși, în urma revizuirii și îndreptărilor făcute în cărțile bisericești de către P. S. Dr. Atanasie Mironescu, dacă eu n'aș fi intervenit la timp spre a le înlătură. Exemple am adus destule; voi mai aduce încă.

Aștept acum «raportul special» promis de P. S. Dr. Atanasie Mironescu, în Raportul P. S. Sale, relativ de «Psaltirea» edițiunea a treia. Până atunci mă consider dispensat de a justifică îndreptările ce am făcut eu în acea «Psaltire», îndreptări pe care le-am făcut, cum am mai zis, potrivit necesității și uzului din trecut, cum și hotărârei Sfântului Sinod cu privire la modul revizuirii cărților bisericești de ritual.

XXIII. Trimiterile cele 14 ale slăvitului și prea lăudatului Apostol Pavel, de Teofilact; în execuțiune.

Cu privire la acestea am zis în Raportul No. 38 din ⁹/₂₂ Mai 1905 către Sf. Sinod: «Această supraveghere a imprimării... s'a făcut de P. P. S. S. Episcopi al Argeşului şi Râmnicului, la tomul I şi al II-lea şi la primele 21 coale din tomul III şi cel din urmă, *contribuind şi eu la exacta tipărire*».

Să probeze P. S. Dr. Atanasie Mironescu că *eu n'am contribuit la exacta tipărire a lui «Teofilact»*, la volumele indicate. Eu probez cu ultima corectură că *am contribuit*. Ba pot zice că, dacă nu mă amestecam şi eu la *supravegherea imprimării lui Teofilact*, acele volume n'ar fi eşit cum au eşit. Din multele exemple ce aş putea aduce, să aduc numai unul.—

Pe pagina 116, vol. I s'a cules: «... iar mai bine a zice: Nu e destulă singură acésta, a nu cugeta trupeşte,...». După ultimul cuvânt P. S. Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu, a adaus, cu propria mână, aceleaşi cuvinte de mai sus şi a semnat, fără să şteargă pe cele dintâi ce erau la fel. Dacă erà să iau în consideraţiune o astfel de «supraveghere a imprimării» trebuia să se imprime de două ori acelaş lucru. Țin la dispoziţiunea Sfântului Sinod acea pagină corectată şi semnată de P. S. Dr. Atanasie Mironescu. Şi, totuşi, P. S. Sa ar dori—să se vadă «avizul» P. S. Sale, ce am publicat pe pagina 20—ca şi lucrul meu de contribuire la exacta tipărire a lui «Teofilact», să i se atribue tot P. S. Sale!

Comisiunea specială aleasă de Sf. Sind în şedinţa dela 8 Mai 1903, *ca să supravegheze imprimarea traducerei după Teofilact*,—Comisiune specială compusă din P. P. S. S. Gherasim Timuş şi Atanasie Mironescu, n'a mai binevoit să mai supravegheze tipărirea lui *Teofilact*» dela tom. III, coala 22-a înainte, fără ca Sf. Sinod să fi descărcat de această îndatorire pe acea Comisiune specială. Am încheiat convenitul proces-verbal şi am continuat şi urmez eu cu supravegherea imprimării lui «Teofilact», căci așa îmi

dictau și îmi dictează interesele acestei Tipografii.

Făcând o paralelă între manuscriptul dat acestei Tipografii de către numita Onor. Comisiune, și între aceea ce am tipărit eu de când Ea n'a mai binevoit să se ocupe cu supravegherea imprimării, se constată:

Din manuscriptul corectat de către P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu.

Pag. 322.

Pentru care pricină *mustrai* pre ei cu asprime (Tit 1, 13).

(La pagina 335, totuși, stă: „mustră-i pre aceștia cu asprime“.)

Pag. 323.

Fac. I, XXXI.

Pag. 331.

Iar Teodorit tâlcuind zicerea *eșirei*:

Pag. 335.

să fac pre *Dina* și pre Apolo.

Pag. 341.

Cuvântul *aceste*.

iar *de* și s'ar arăta oare-când vrednic casnicul spre hirotonie de treaptă precum și Onisim al nostru *s'au* arătat și-l vor erta stăpînii lui și-l vor scoate din casă *facă-se robi*.

Tihim. Colasă.

(la pag. 344: Colasă.)

Pag. 343.

și pre mine *aibă-mă* dator al tău.

Pag. 347.

că legea *numai* are respectarisire.

Pag. 349.

Laodinia.

Evsevie a lui Pamfil, pre *carel*.

Pag. 350.

s'au părăsit Dumnezeu.

Din acelaș manuscript imprimat de mine.

Pag. 340

Pentru care pricină *mustră-i* pre ei cu asprime.

Pag. 340.

Fac. I, 31.

Pag. 353.

Iar Teodorit tâlcuind zicerea *Eșirei*:

Pag. 361

se fac pre *Zina* și pre Apolo.

Pag. 370.

Cuvântul *acesta*.

iar *deși* s'ar arăta oare când vrednic casnicul spre hirotonie de treaptă, precum și Onisim al nostru *s'a* arătat, și-l vor iertă stăpînii lui și-l vor scoate din casă *facă-se*.

Tihic. Colase.

Pag. 372.

și pre mine *aibi-mă* dator al tău.

Pag. 378.

că legea *nu mai* are respectarisire.

Pag. 380.

Laodichia.

Evsevie al lui Pamfil, pre *carele*.

Pag. 381.

s'au părăsit de Dumnezeu.

Din manuscriptul corectat de către P. P. S. S.: Gherasim Timuş şi Atanasie Mironescu.

Pag. 351.

luptătorul de Duh Evnomiani.

Pag. 352.

fiind-că *numai* este singur.

Pag. 358.

Au aşezat dea dreapta mărireii întru cele înalte (Evr. I, 3).

Pag. 359.

Căci **pururea** din angheli *au zis* când-va: (Evr. I, 5).

Pag. 365.

„că untul de lemn al bucuriei“.

Pag. 370.

Sau fiul omului, că *încercetez* pre el (Evr, 2, 6).

Pag. 371.

pentru ca să nu *zice* aice, şi cum zici tu, o Pericite Pavele, că toate le-au supus **tatălui Hristos**,

Pag. 395.

că doua scaune sînt ale lui Hristos, unul adecă este *acum* al darului, lînga care...

Pag. 407.

Că *nu* neputinţă este cei ce o dată s'au luminat (Evr. 6, 4).

Pag. 414.

capul acest XXII al *facerei*.

„Să nu pui mîna ta pre *copilaşi*“.

Pag. 415.

şi *martori* au fost jurămîntul.

Din acelaş manuscript imprimat de mine.

Pag. 383.

luptătorii de Duh Evnomiani.

fiindcă *nu* mai este singur.

Pag. 393.

A şezut de-a dreapta mărireii întru cele înalte.

Pag. 395.

Căci *cărnia*¹⁾ din angheli *a zis* cândva:

Pag. 402.

„*cu* untuldelemn al bucuriei“.

Pag. 410.

Sau Fiiul Omului, că *îl cercetezi* pre el.

Pag. 412.

pentru ca să nu *zică* aicea: şi cum zici tu, o fericite Pavele, că toate le-a spus **Tatăl lui Christos**,

Pag. 447.

că două scaune sînt ale lui Christos, unul adecă este *scaun* al darului, lîngă care...

Pag. 467.

Că *cu* neputinţă este cei ce o dată s'au luminat.

Pag. 478.

capul acest XXII al *Facerei*.

„Să nu pui mîna ta pre *copilaş*“.

şi *martur* a fost jurămîntul.

Gîndesc că aceste puţine exemple sînt deajuns, de aceea nu mai aduc şi altele. Cine ştie ce s'ar fi întîmplat dacă eu aş fi avut nenorocita ocaziune, îndreptînd vre o carte bisericească, să numesc *Tată* pe a doua persoană a Sfintei Treimi, adecă pe Domnul Hristos, cum îl numesc, în «Teofilact», P. P. S. S.: Gherasim Timuş şi Atanasie Mironescu!

¹⁾ τὴν γὰρ...

Se aduc și câteva exemple de punctuațiune :

<p>Pag. 352. dupre cea scrisă și s'au făcut parte a Domnului....</p> <p>Pag. 358—359. ...iar de ar zice cineva, că iață <i>scrie</i> este: „zis-aŭ Domnul Domnului mieu, șezi de adreapta mea“ (Psalm CIX, 1). La aceasta răspundem....</p> <p>Pag. 360. Și earăși eu voiu fi lui Tată....</p> <p>Pag. 365. totdeauna rămîne viu în via-curi. Că aceasta însemnează zicerea. (2) Și anii tăi nu vor lipsi.</p>	<p>Pag. 383. dupre cea scrisă: „Și s'a făcut parte a Domnului....</p> <p>Pag. 394. ...iar de ar zice cineva, că iață <i>scris</i> este: „Zis-a Domnul Domnului meu: șezi de-a dreapta mea“ (Psalm. CIX, 1), la aceasta răspundem...</p> <p>Pag. 396. Și iarăși: „Eu voiu fi lui Tată...</p> <p>Pag. 402. totdeauna rămîne viu în vea-curi; că aceasta însemnează zicerea²⁾: Și anii tăi nu vor lipsi.</p>
--	--

Arătărilor mele se pot controlă. Spre acest sfârșit păstrez manuscriptul.

XXIV. *Noul Testament*, în execuțiune. Să fac și la acesta o mică paralelă:

<p><i>Textul de Neamțu (1818) recomandat de Sfântul Sinod prin Ordinul cu No. 130 din 19 Mai 1903.</i></p> <p>Mat. 11, 27: și căruia va voi Fiul să-<i>i</i> descopere.</p> <p>» 13, 55: și Iosi.</p> <p>» 14, 13: de prin orașe.</p> <p>» 14, 34: în pământul <i>Ghenisaretului</i>.</p> <p>» 19, 11: nu toți <i>inca</i>ș cuvântul acesta.</p> <p>» 24, 8: acestea toate vor fi începătură a durerilor.</p> <p>» 24, 18: să-și ia <i>haina sa</i>.</p> <p>» 24, 21: va fi atunci necaz mare, carele n'a fost <i>din</i> începutul lumi.</p> <p>» 26, 62: ce aceștia mărturisesc asupra ta;</p>	<p><i>Textul de Neamțu revizuit și îndreptat de P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu.</i></p> <p>și căruia va voi Fiul să-<i>'l</i> descopere.</p> <p>și Iosie. <i>din</i> prin orașe. în pământul <i>Gaenisatului</i>.</p> <p>nu toți <i>cuprind</i> cuvântul acesta.</p> <p>acestea toate <i>sâni</i> începătură a durerilor.</p> <p>să-și iee <i>haincle sale</i>.</p> <p>va fi atunci necaz mare, care n'a fost <i>de la</i> începutul lumi.</p> <p>ce aceștia mărturisesc <i>aceștia</i> asupra ta?</p>	<p><i>Acelaș text, dar îndreptat și împrimat de mine Dr. Const. Chiricescu.</i></p> <p>și căruia va voi Fiul să-<i>i</i> descopere.</p> <p>și Iosi. <i>de</i> prin orașe. în pământul <i>Ghenisaretului</i>.</p> <p>nu toți <i>cuprind</i> cuvântul acesta (ca și în Evangh. ed. III).</p> <p>acestea toate <i>vor fi</i> începătură a durerilor.</p> <p>să-și ia <i>haina sa</i>.</p> <p>va fi atunci necaz mare, care n'a fost <i>din</i> începutul lumi.</p> <p>Ce aceștia mărturisesc asupra ta?</p>
--	---	--

<p><i>Textul de Neamțu (1818) recomandat de Sfântul Sinod prin Ordinul cu No. 130 din 19 Mai 1903.</i></p>	<p><i>Textul de Neamțu revizuit și îndreptat de P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu.</i></p>	<p><i>Acelaș text, dar îndreptat și imprimat de mine Dr. Const. Chiricescu.</i></p>
<p>Mat. 26, 63: <i>jurute</i> pre Dumnezeu cel viu.</p>	<p><i>jură-te</i> pre Dumnezeu cel viu.</p>	<p><i>Juru-te</i> pre Dumnezeu cel viu.</p>
<p>» 27, 45: iară dela al șaselea cias, întunec sau făcut preste tot pământul.</p>	<p>iar de la al șeptelea ceas întunec s'a făcut preste tot pământul.</p>	<p>Iar dela al șaselea cias întunec s'a făcut preste tot pământul.</p>
<p>» 27, 66: pecetluind <i>peatra împreună cu custodia.</i></p>	<p>pecetluind <i>piatra, și punind custodia.</i></p>	<p>pecetluind <i>peatra și punând custodia.</i></p>
<p>Marc. 3, 21: Și auzind cei ce era de <i>spre dânsul</i> (adecă: ai săi).</p>	<p>Si auzind cei ce erau <i>pe lângă</i> dânsul.</p>	<p>Si auzind cei ce erau <i>de spre</i> dânsul.</p>
<p>» 6, 15: sau <i>ca</i> unul din Prooci.</p>	<p>sau <i>că</i> unul din prooci.</p>	<p>sau <i>ca</i> unul din prooci.</p>
<p>» 6, 34: și au început ai învăța pre dânsii <i>mult.</i></p>	<p>și a început a-i învăța pre dânsii <i>multe.</i></p>	<p>și a început a-i învăța pre dânsii <i>mult.</i></p>
<p>» 7, 8: țineți așezământul <i>bătrânilor.</i></p>	<p>țineți așezământul <i>oamenilor.</i></p>	<p>țineți așezământul <i>bătrânilor.</i></p>
<p>» 8, 6: ca să le pue <i>înainte.</i></p>	<p>ca să le pue <i>înaintea lor.</i></p>	<p>ca să le pună <i>înainte.</i></p>
<p>» 9, 20: <i>aspumând.</i></p>	<p><i>spumând.</i></p>	<p><i>aspumând.</i></p>
<p>» 9, 30: <i>mergea</i> (Iisus).</p>	<p><i>mergeau.</i></p>	<p><i>mergea.</i></p>
<p>Marc. 9, 40: Că cel ce nu este împotriva <i>voastră</i>, pentru voi este.</p>	<p>Că cel ce nu este împotriva <i>noastră</i> pentru noi este.</p>	<p>Că, cel ce nu este împotriva noastră, pentru noi este (ca în Evanghelia ed. III).</p>
<p>» 10, 23: Si căutând Iisus.</p>	<p>Si căutând <i>împrejur</i> Iisus.</p>	<p>Si căutând Iisus.</p>
<p>» 13, 13: cela ce va răbda până în sfârșit.</p>	<p>cel ce va răbda până <i>la</i> sfârșit.</p>	<p>cel ce va răbda până <i>în</i> sfârșit.</p>
<p>» 14, 2: nu <i>în</i> praznic.</p>	<p>Nu <i>la</i> praznic.</p>	<p>Nu <i>în</i> praznic.</p>
<p>» 14, 3: și sfărâmând <i>alavastru.</i></p>	<p>și sfărâmând <i>vasul.</i></p>	<p>și sfărâmând <i>alavastrul.</i></p>
<p>» 14, 49: ci ca să se <i>plinească</i> Scripturile.</p>	<p>ci ca se <i>împlinescă</i> scripturile.</p>	<p>ci ca să se <i>pliniască</i> scripturile.</p>
<p>» 14, 69: <i>Iară</i> slujnica.</p>	<p>Și slujnica.</p>	<p><i>Iar</i> slujnica.</p>
<p>» 16, 9: dimineața în ziua cea dintâi a Sâmbetei.</p>	<p>dimineața în <i>ziora</i> cea d'intâi a săptămânei.</p>	<p>dimineața, în ziua cea d'intâi a săptămânei (ca și în Evangh. ed. III).</p>

Textul revizuit și îndreptat de P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu.

așijderea. Iar el răspunzând, a ȡis, Eu Doamne voiŭ merge: și n'a mers.

Mat. 22, 18: Iar Iisus cunoscând vicleșugul lor, a ȡis, ce mē ispițiți fățarnicilor?

Mat. 22, 20 și 21: Și a ȡis lor, Al cui este chipul.... ȡis-a lui, Ale Chesarului.

Marcu 6, 50: și le a ȡis lor, Indrăsniiți: eu sânt; nu vē temeți.

Marcu 12, 26: Iar pentru morți, că se vor scula: au n'ați cetit în cartea lui Moisi, la rug cum 'i a grăit Dumneȡeu lui, ȡicēnd, Eu sânt Dumnezeul....

Textul revăzut, îndreptat și imprimat de mine.

răspunzând, a zis: Eu, doamne, voiŭ merge, și n'a mers.

Iar Iisus cunoscând vicleșugul lor, a zis: Ce mă ispițiți fățarnicilor?

Și a zis lor: Al cui este chipul.... Zis-au lui: Ale Chesarului.

și le-a zis lor: Indrăzniți; eu sânt, nu vă temeți.

Iar pentru morți, că se vor sculă, au n'ați cetit în cartea lui Moisi, la rug, cum 'i-a grăit Dumnezeu lui, zicând: Eu sânt Dumnezeul....

Neglijată este și ortografia, precum probează următoarele exemple luate din textul «Noului Testament» revizuit de P. P. S. S. Membri din Comisiunea de revizuirea cărților bisericești și de ritual: mână (Mat. 8, 3, 15; 9, 25; etc); mâznel (Mat. 15, 2; 17, 22; etc.); porțele (Mat. 16, 18); soțiele (Mat. 18, 31); poruncele (Mat. 19, 17; Luc. 1, 6); asupriri (Marc. 7, 22); vor fi cutremurzi (Marc. 13, 8); primejdiele (Mat. 19, titlu); uconicilor (Marc. 9, titlu); patimele (Marc. 10 și 15, în titluri); minciōnoase (Marc. 14, titlu); marginile (Mat. 24, 31); slugēle (Mat. 26, 58); pānelor (Marc. 6, titlu); etc.

În textul corectat de P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu sânt o mulțime de cuvinte subliniate, ca și cum adecă acelea nu s'ar ține de text. Așa ceva nu întimpinăm în textul de Neamțu.

P. P. S. S. Lor au schimbat pe alocurea ordinea verseturilor, în vederea Textului de Neamțu, fără a observă, că și în acel text, ori cât de îngrijit este imprimat, s'au strecurat și greșeli de tipar, precum: la fila 31, unde începe Cap. 14 din Matei, stă ca su-

prasciere: «Dela Matei Cap. 12». Versetul 1 al Cap. 9 din Matei este însemnat ceva mai jos de locul unde trebuia imprimat, dar de aici nu poate rezultă, că versetul 1 a rămas nenumărotat. Și tocmai la acest capitol P. P. S. S. Membri din Comisiune au schimbat numerotația la primele 8 versete, lăsând, în textul ce au corectat, versetul 8 nenumărotat, dar îmbinându-l cu versetul 7 devenit 8, din cauza că versetul 2 a fost desfăcut în două, versetul 3 începând cu expresiunile: Și văzând Iisus credința lor... Imprimând Noul Testament, eu, totuși, țin seamă, respectiv de numerotarea verseturilor, de cele ce au găsit de cuviință să facă ceilalți P. P. S. S. Membrii din Comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești, deși vina nu va putea cădea asupra mea.

În textul corectat de P. P. S. S.: Gherasim Timuș și Atanasie Mironescu s'au introdus, din cărți, și locuri paralele. Multe din acestea sânt greșite; eu am trebuit să le îndreptez, precum se vede din puținele exemple ce urmează:

*Paralele introduse de P.P.S.S.:
Gherasim Timuș și Atanasie
Mironescu.*

La Mat. cap. 10, 33: Luc. 9,
" " " 11: 2. Luc. 7, 18, s.
" " " 14, 35: Mac. 6, 53, s.

" " " 21: 1.
" Marc. " 2: II. Mat. 9, 1.
" " " 6: 3.
" " " 9, 44: Ies.
" " " 12, 1: Mat. 21, 331.
" " " 14: Mat. 26, 2, s.
" " " 15: XV. Mat. 27. 1.
" " " 15, 36: Ioan 19, 20, s.

Paralele îndreptate și imprimate de mine.

Luc. 9, 26.
XI. 2. Luc. 7, 18, s.
Aceasta paralelă nu e la Mat. 14, 35, ci la Mat. 14, 34; și nu trebuia: Mac. (=Macavei), ci Marc. (=Marcu).
XXI. 1.
II. 3, s. Mat. 9, 1, s.
VI. 3.
Is.
Mat. 21, 33, s.
XIV. 1. Mat. 26, 2, s.
XV, 1, s. Mat. 27, 1.
Ioan 19, 29, s.

Din examinarea acestor 24 imprimate mari se poate vedea, deci, ce valoare au aceste expresii

siuni ale P. S. Episcop al Râmnicului Noului Severin D. D. Dr. Atanasie Mironescu: «Fără să aibă delegațiunea, și cutez a zice, *nici priceperea*, el își atribue meritul de a fi revizuit textul cărților bisericești».

Ce s'ar fi ales de acele cărți, dacă n'aș fi pus la mijloc și priceperea mea, se poate vedeà din cele desfășurate mai sus și pe cari le pot probà în ori ce moment.

P. S. Dr. Atanasie Mironescu nu mi-a tăgăduit *priceperea* timp de aproape 8 ani de zile. Mi-a tăgăduit-o în ziua de 13 Mai 1905. Examenul de mai sus dovedește însă îndeajuns, că acea tăgăduire este și rămâne neavenită, ca una ce nu se cuvenià să fie făcută.

Insuficiența—eu nu zic: *nepriceperea*—insuficiența, inevitabilă naturei omenești, nu trebuià ca P. S. Dr. Atanasie Mironescu s'o îngrămădiască toată asupra mea, adecă și pe aceea care se găsește și la P. S. Sa—am adus dovezi—ca membru în Comisiunea pentru revizuirea cărților bisericești, și să pretindă, în schimb, a fi încununat cu laurii ce nu i se cuvin.

Relativ de mine P. S. Dr. Atanasie Mironescu mai zice: «Comisiunea ar puteà aduce mai multe dovezi de predilecția lui de a speculà munca altora. Dar se mărginește aici de a aminti numai că chiar la Sf. Sinod în o sesiune anterioară s'a resimțit în o ședință că Directorul Tipografiei, în calitate de profesor de Teologie se fălià cu lucrări streine».

Cu de-al de acestea P. S. Dr. Atanasie Mironescu voește să aducă în Sfântul Sinod niște cestiuni cari

nu se pot discuta în acest Înalt și Sfânt Corp, și de aceea eu, *în calitatea mea de Director al Tipografiei Cărților Bisericești*, nu mă pot decide să abuzez și să răpesc timpul Sfântului Sinod, ocupându-l cu cetera răspunsului *ce merită* învinuirea de mai sus.

Țin la dispozițiunea Sfântului Sinod toate actele și dovezile pe cari se sprijinește acest Raport al meu.

Comunicarea de acte ce mi s'a cerut, după lista pe care am reprodus-o pe pagina 78, am făcut-o prin Raportul de față. Textul Psaltirei de Neamțu, *vizat*, nu l'am putut înainta Prea Sfințitului Dr. Atanasie Mironescu Episcopul Râmnicului Noului Severin, totuși, îl țin la dispozițiunea Sfântului Sinod.

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Acesta este răspunsul meu. Cu cel mai adânc respect îl supun Sfântului Sinod. Am răspuns la toate punctele cuprinse în Raportul ce am primit în copie pe lângă Ordinul cu No. 97/1905 al Înalt Prea Sfinției-Voastre. Din noianul de învinuiri pe cari P. S. Episcop Dr. Atanasie Mironescu le grămădește asupra mea, n'a rămas nimic, pentrucă toate acele învinuiri n'au nici o bază reală. Răspunsul meu, sprijinit pe acte și alte dovezi, arată valoarea acelor învinuiri, pe cari eu sânt între cei dintâi cari le regretă că s'au putut produce! Eu le regret cu atât mai

mult, cu cât nu aduc nici o creștinească edificare! Le regret cu atât mai mult, cu cât ele nu sânt de natură *a adună*, ci de *a împrăști*, de *a risipi*!

Al Inalt Prea Sfinției-Voastre prea plecat și supus fiu duhovnicesc.

DIRECTOR,

Dr. CONSTANTIN CHIRICESCU

*Profesor, Decan al Facultății de teologie,
Administrator al Casei Sfintei Biserici
Autocefale Ortodoxe Române.*

Raportul cu No. 125 din ²⁵/₇ Octobree 1905 al Direcțiunii Tipografiei Cărților Bisericești către I. P. S. Președinte al Sfântului Sinod:

In legătură cu Raportul meu No. 102/1905 către I. P. S. Voastră, cu cel mai profund respect înaintez în copie procesul-verbal No. 250 din ¹²/₂₅ Octobree a. c. în care se expun motivele pentru care am oprit continuarea imprimării Noului Testament.

Al Inalt Prea Sfinției-Voastre prea plecat și supus fiu duhovnicesc.

Director,

Dr. Const. Chiricescu

Procesul-Verbal No. 250 încheiat de către Direcțiunea Tipografiei Cărților Bisericești la ¹²/₂₅ Octobree 1905:

Azi s'a deschis sesiunea de toamnă a Sfântului Sinod. In calitatea mea de Administrator al Casei Bisericești am însoțit pe Domnul Ministru de Culte ad-interim, Ion C. Grădișteanu, la prima ședință a Sfântului Sinod. Cu această ocaziune s'a prenoit în parte și s'a completat Comisiunea de până acum pentru revizuirea cărților bisericești, cari se imprimă în această Tipografie sub auspiciile Sfântului Sinod.

Tot azi mi s'a prezentat de către D-l Șef de ateliere dela această Tipografie coala 6-a din Noul Tes-

tament, ca s'o revăd și s'o corectez înainte de a se pune sub presă. La Luca cap. 19 vers. 13 am dat de următoarea notă scrisă de P. S. Atanasie Mironescu Episcopul Râmnicului Noului Severin, în textul revăzut și îndreptat de P. S. Sa și de P. S. Gherasim Timuș Episcopul Argeșului: «*Mna greutate evraică de argint în valöre de jumătate talant sau 5000 sicli— cam 4000 franci*».

Imediat după această notă urmează, în parentez: «*De verificat*».

Cu drept cuvânt se impune verificarea notei de mai sus și înlocuirea ei cu alta, căci nu este în conformitate cu datele științifice; dar neprecizându-se cine are să facă acea verificare, imprimarea Noului Testament se oprește până la limpezirea cestiunei, care, dacă se va prea întârziă, cazul îl voiu spune Sfântului Sinod.

Director,

Dr. Const. Chiricescu

Iată, în facsimil, nota reprodusă mai sus :

Nota
(1) *Mna greutate evraică (în valöre sicli— cam 4000 franci. (De verificat)*

